

Întîmpinăm Congresul partidului făcîndu-ne exemplar datoră

*În toate domeniile, la fiecare loc de muncă, activitate rodnică, responsabilă,
în spiritul orientărilor și îndemnurilor tovarășului Nicolae Ceaușescu*



Rulmenți fabricați la Suceava! Iată una din multiplele expresii concrete ale dezvoltării armonioase a tuturor județelor țării

În atmosfera de profundă efervescență politică și angajare revoluționară determinată de dezbateră de către întregul popor a documentelor pentru Congresul al XIV-lea al partidului, colectivele de oameni ai muncii de pe întreg cuprinsul țării, așezînd în centrul preocupărilor criteriile specifice dezvoltării intensive a economiei naționale, reafirmă prin fapte de muncă exemplare hotărîrea lor nestrămutată de a-și amplifica eforturile pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor de plan, pentru ridicarea întregii activități la cote superioare de calitate și eficiență.

Aceste eforturi de perfecționare, de autodepășire, generalizate la scara întregii națiuni și magistral direcționate de partid, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se constituie într-o expresie elocventă a înaltei răspunderi muncitorești pe temeiul căreia — printr-o evaluare exigentă, critică și autocritică, a activității desfășurate — se materializează în fapt principiile modelului comunist de muncă și viață, atașamentul profund față de valorile socialismului, înțelegerea superioară a intereselor generale ale țării.

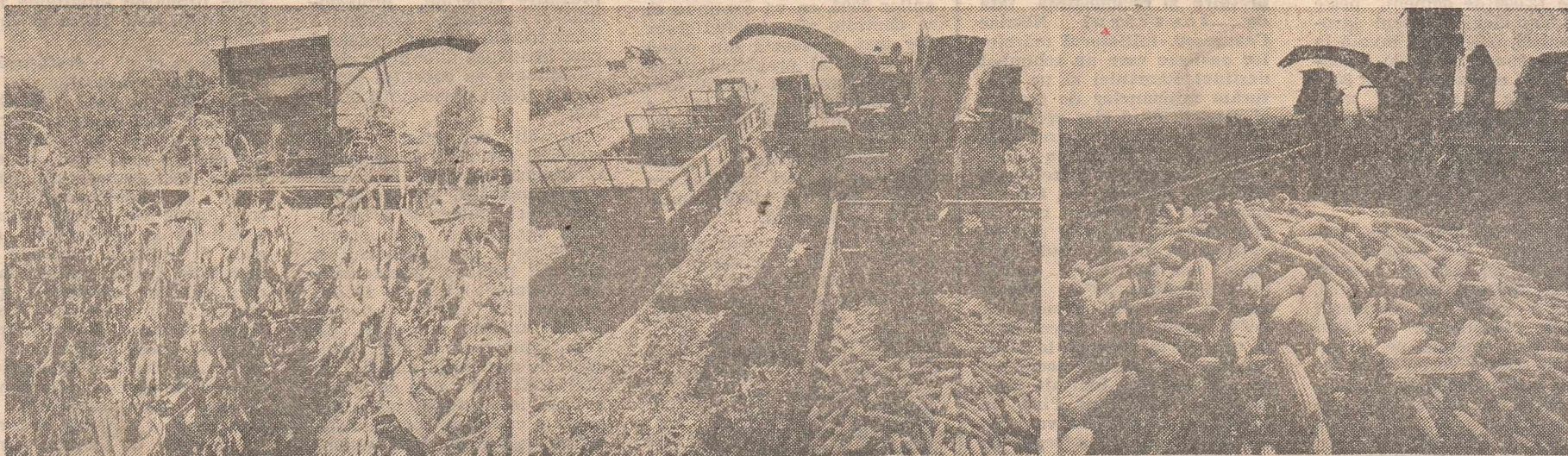
În această perspectivă, de o importanță deosebită sînt concluziile formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 22 septembrie, care reprezintă o analiză aprofundată a modului în care au fost realizate prevederile planului pe primele 20 de zile ale lunii septembrie, subliniindu-se tot-

odată sarcinile de plan pe luna octombrie și pe trimestrul IV 1989. Cu acest prilej, secretarul general al partidului a arătat că și în luna septembrie s-au obținut o serie de rezultate bune în diferite sectoare și domenii de activitate, relevînd însă că în acest răstimp au continuat să se manifeste și o serie de lipsuri care au făcut ca realizările să nu se situeze la nivelul ampleror posibilități de care dispune economia națională.

Îndeplinirea importantelor sarcini stabilite pentru ultimul trimestru este de însemnată hotărîtoare pentru realizarea planului pe întregul an, pentru dezvoltarea în condiții optime, conform prevederilor, a întregii activități economico-sociale. De aceea, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesar să se acționeze cu fermitate în toate domeniile pentru înlăturarea hotărîită a neajunsurilor, pentru folosirea cu maximă eficiență a capacităților de producție, a forței de muncă, pentru întărirea ordinii, disciplinei și a spiritului de răspundere. O atenție deosebită trebuie acordată executării și livrării întregului fond de marfă, în condițiile de calitate și la termenele prevăzute în contracte, astfel încît producția de export, implicit planul de export — ca prioritate economică — să poată fi îndeplinită conform prevederilor. Totodată, arăta secretarul general al partidului, se impune cu prioritate și cerința sporirii eforturilor specifice în sectorul investițiilor, pen-

(Continuare în pagina 2)

Continuă competiția marilor recolte



În această toamnă, mai rodnică decît oricare alta prin vrednicia oamenilor și prin nobilele idei ale noii revoluții agrare care-i însuflețesc pe lucrătorii ogoarelor, fiecare zi aduce noi și noi vești despre competiția marilor recolte, fiecare zi înscrie pe tabloul acestei întreceri noi și relevante performanțe, sporindu-ne tuturor bucuria și încrederea în justetea drumului pe care înaintăm. Astfel, din știrile primite la închiderea ediției, am aflat că prin telegrame adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu, Comitetul județean Hunedoara al P.C.R. a raportat terminarea recoltării culturii de soia și realizarea unei producții medii de 5 550 kg la hectar, iar comitetele județene de partid Maramureș și Buzău terminarea recoltării cartofilor de toamnă, cu producții medii de 76 100 kg și, respectiv, 75 280 kg la hectar.

Despre alte producții record obținute de unități agricole de stat și cooperatiste la diferite culturi vă informăm în grupajul nostru cu știri de „ultimă oră”.

Poporul însuși își hotărăște viitorul,

Indestructibila unitate a națiunii socialiste

(Urmare din pag. 1)

tru a se asigura respectarea riguroasă a graficelor de execuție și de construcții-montaj, punerea la termen în funcțiune a capacităților respective.

Realizarea integrală a planului, respectarea riguroasă a angajamentelor, concentrarea atenției spre laturile intensive ale activității economice reprezintă obiective precise pentru toate unitățile, care sînt date să și fructifice mai bine propriile resurse de muncă și creație pentru îmbunătățirea continuă a calității produselor, pentru înnoirea și diversificarea lor, pentru diminuarea cheltuielilor de fabricație și sporirea mai accentuată a rentabilității

întregii activități. În încheiere, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat încă o dată necesitatea ca toate comitetele județene, organele și organizațiile de partid și de stat să depună eforturi susținute pentru soluționarea operativă a tuturor problemelor pe care le ridică îndeplinirea în bune condiții a planului, îndeplinind astfel Congresul al XIV-lea al partidului cu realizări cât mai mari în dezvoltarea economică și socială a țării, în îndeplinirea Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

D. CONSTANTINESCU ■

PRIMARUL DIN HIRLĂU:

„Pentru noi un cincinal a fost cît o istorie”

Pentru Gheorghe Baban, primarul Hirlăului, prezentul și viitorul acestei vechi urbe moldave sînt, deopotrivă, „la ordinea zilei”. Ba chiar atît de tare penetrează viitorul preocupările prezentului, încît atunci cînd primarul vorbește de viitoarele fabrici ale orașului, care reprezintă, decamdată, linii încă în mișcare pe planșetele proiectanților, ai impresia că acestea deja funcționează.

De unde această „foame de viitor” care nu este doar a primarului, ci chiar a tuturor locuitorilor din vechiul și, totuși, cel mai nou oraș al județului Iași? Din convingerea absolută că acum, în acești ani, a venit și rîndul acestei localități să arate ce poate, să războvească, chiar, un trecut secular în care, realmente, aici „nu se întîmplă nimic”.

După 20 de ani, în 1988, volumul producției industriale crescuse de 34 de ori, prestațiile de serviciu de 18 ori, în unitățile industriale și agricole lucrau peste 7000 de oameni. S-au construit peste 1700 apartamente, a fost pusă în funcțiune o stație de epurare, s-a creat rețea de canalizare, s-a pus la punct și aducțiunea apei. Acum, locuiesc în Hirlău peste 12000 de oameni, peste 1100 sînt elevi la liceul agro-industrial, peste 3000 învață în școlile generale. Numai industria mică realizează circa 9000 lei/locuitor anual (cu mult peste media județului și a țării, apropiindu-se de cifra programată pentru cincinalul următor în documentele pentru Congresul al XIV-lea al partidului).

Oameni ai locului sau împămîntenți aici, muncitori, specialiști își asociază numele acestei impresionante creșteri, fie că e vorba de inginerul Mircea Mihăilescu, al cărui nume vine imediat pe buzele tuturor cînd e vorba de barajul de la Pîrcovaci, de Alexandru Sava, un mare meșter al brînzeturilor de la secția I.C.I.L., de Dumir Vichiriug, președintele C.P.A.D.M., de trei ori consecutiv fruntaș pe județ, de Valeria Doloca, președinta C.A.P., de Mihai Tudose de la secția de mobilă, unitate care își exportă aproape în totalitate produsele în 18 țări, de ingineră Mihaela Nour de la fabrica de confecții și de mulți alții asemenea

lor care, în industrie, în agricultură, la catedră, îngăduie o parafrază dragă primarului — „nasc și în Hirlău oameni”.

„Dacă privim înapoi cu numai 2—3 ani și înainte tot cu atît, mai spunea primarul, vedem că acești cinci ani înseamnă pentru Hirlău mai mult decît întreaga sa istorie. Dezbaterem acum documentele pentru Congresul al XIV-lea al partidului, înțelegînd că prefigurarea viitorului României cuprinde și perspectivele localității noastre. Într-adevăr, așa cum formulează cu claritate Tezele, numai socialismul, îndeosebi epoca inaugurată de Congresul al IX-lea, a făcut posibilă această renaștere a întregii țări. Așa cum se prevede în proiectul Programului-Directivă, dezvoltarea orașelor agro-industriale, modernizarea localităților rurale reprezintă o generoasă șansă economico-socială pentru toate zonele, pentru toți cetățenii țării a căror aspirație către civilizație are, acum, posibilitatea să se împlinească. Acest viitor previzibil, programat, este, trebuie să fie chiar prezentul preocupărilor noastre. Exprim, astfel, împreună cu concetățenii mei, profunde sentimente de aleasă prețuire și recunoștință față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, inițiatorul mărețelor proiecte care au schimbat destinul României și ne alăturăm milioanele de oameni ai muncii, dînd glas aprobării depline față de Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la realegerea sa la cel de-al XIV-lea Congres, în funcția supremă de secretar general al partidului, întîfind această opțiune, în primul rînd, prin fapta noastră. Iată, acum, în septembrie 1989, putem raporta că, din punct de vedere economic, sistemul deja în noiembrie, intrucît, la nivelul orașului, planul economic pe primele zece luni ale anului a fost îndeplinit. Pînă la Congresul al XIV-lea vom îndeplini planul pe întregul an și, asemenea întregului popor român, sîntem hotărîți să ne mobilizăm exemplar energiile pentru transpunerea în viață a minunatelor perspective pe care documentele programatice ale partidului le deschid congresului continuu al societății noastre”.

CONSTANTIN DUMITRU ■

Dezbateră largă de întregul nostru popor a proiectului Programului-Directivă și a Tezelor pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român, documente de însemnătate cardinală pentru prezentul și viitorul patriei noastre socialiste, prilejuiește reliefa contribuției partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la dezvoltarea teoriei și practicii revoluționare, a gândirii social-politice contemporane. În aceste documente programatice de o inestimabilă valoare teoretică și practică sînt prezentate idei, teze, concepte noi referitoare la transformările revoluționare din țara noastră și jalonate principalele direcții de acțiune în cincinalul 1991—1995 și în perspectivă pînă în anii 2000—2010. Din multitudinea ideilor, tezelor, orientărilor cuprinse în proiectul Programului-Directivă și în Tezele pentru Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român se desprinde analiza schimbărilor profunde în structura socială a țării, omogenizării societății noastre și făuririi în perspectivă a poporului unic muncitor.

Puternica dezvoltare a forțelor de producție, instaurarea și consolidarea relațiilor de producție socialiste au determinat și determină profunde transformări revoluționare în structura socială și de clasă a țării noastre. Au dispărut pentru totdeauna clasele exploataatoare, s-a lichidat cu desăvîrșire aspirarea omului de către om.

Dezvoltarea intensivă a industriei în condițiile afirmării noii revoluții tehnico-științifice contemporane, creșterea mai accentuată a bazei energetice și de materii prime, repartizarea rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării, îndeplinirea programelor de organizare și modernizare a producției, determină sporirea continuă a rolului clasei muncitoare de forță socială conducătoare în societate și a ponderii ei în totalul populației ocupate, concomitent cu diversificarea trăsăturilor grupurilor componente. Clasa muncitoare reprezintă astăzi cea mai puternică forță socială și, în perspectiva anilor 2000, ea va continua să se dezvolte atît numeric, dar mai cu seamă din punct de vedere al pregătirii generale, ca urmare a generalizării învățămîntului de 12 ani, a ridicării nivelului său de cunoștințe generale, profesionale, tehnice și științifice, apropiindu-se tot mai mult de cerințele pentru o clasă muncitoare intelectuală.

Importante mutații calitative au loc în structura profesională, ocupațională și în profilul spiritual al clasei muncitoare. În etapa actuală, pregătirea profesională, tehnică și științifică a muncitorilor este orientată spre cunoașterea noilor realizări științifice și tehnice, a tehnologiilor moderne, de vîrf, care-i apropie de nivelul pregătirii inginerilor și tehnicienilor. Totodată, pregătirea actuală a muncitorilor este strîns corelată cu cerințele calității pregătirii permanente ale dezvoltării social-economice la orizontul anilor 2000—2010.

Noua revoluție tehnico-științifică deplasează centrul de

greutate al activității muncitorului colectiv spre cercetarea științifică, tehnică și tehnologică, spre invenții și inovații, previziune, prognoză, proiectare, programare etc.

Viața, realitatea infirmă tot mai mult concepțiile politologilor burghezi cu privire la așa-zisa diminuare a rolului clasei muncitoare în lumea contemporană, a caracterului ei revoluționar. Ridicarea nivelului de pregătire profesională, tehnică, științifică, ideologică și culturală, nu duce la diminuarea rolului clasei muncitoare, ci la amplificarea acestui rol, atît pe plan național, cît și în viața internațională, în condițiile integrării în rîndurile ei și a intelectualității, îndeosebi a celei tehnice.

Pe plan social acest proces deosebit de complex determină apropierea muncii clasei muncitoare de cea a cadrelor tehnico-ingenerești pe baza intelectualizării muncii fizice a muncitorilor și imprimarea caracterului muncii lor celui specific muncii intelectualității tehnice. Fiind clasa cea mai avansată, purtătoare a viitorului mod de producție comunist, cea mai receptivă la transformările calitative din cadrul societății, trăsăturile specifice ale clasei muncitoare se imprimă și se generalizează în profilul tuturor oamenilor muncii. Pe această cale, dispariția claselor se realizează nu prin suprimarea sau restringerea lor structurală, ci prin ridicarea tuturor membrilor societății la nivelul trăsăturilor calitative superioare apărute în dinamica creșterii rolului clasei muncitoare, imprimînd un caracter muncitoresc viitoarei configurații sociale a poporului unic în societatea comunistă.

Țărănimea — aliată principală a clasei muncitoare — a devenit o clasă socială nouă, tot mai omogenă, care, deși ca pondere numerică a scăzut și va continua să scadă, are în continuare un rol deosebit de important în viața social-politică a țării, în procesul producției materiale, în conducerea generală a statului, a societății noastre socialiste.

În condițiile îndeplinirii noii revoluții agrare, țărănimea va continua să-și ridice nivelul de pregătire generală, profesională și culturală, devenind o clasă socială tot mai omogenă care în strînsă alianță cu clasa muncitoare va constitui temelia de granit a societății noastre.

În anii revoluției și construcției socialiste au avut loc schimbări esențiale în rîndul intelectualității. Ca urmare a dezvoltării puternice a industriei, agriculturii, a progresului științei, învățămîntului și culturii, numărul intelectualilor a crescut de peste 10 ori, în rîndurile acestei categorii sociale intrînd muncitori, țărani, funcționari și alte categorii de oameni ai muncii. În anii edificării noii orînduri sociale, intelectualitatea a devenit o categorie socială nouă strîns legată de clasa muncitoare și țărănime, de popor, o puternică forță socială care are un rol tot mai important în dezvoltarea generală a forțelor de producție, a științei, învățămîntului, culturii, în ridicarea nivelului general de cunoștințe și pregătire al întregii națiuni. Toate aceste transformări calitative în

structura socială și de clasă a societății românești sînt rezultatul dezvoltării forțelor de producție, perfecționării relațiilor de producție, dezvoltării științei, învățămîntului și culturii, înscrierii României pe coordonatele civilizației socialiste.

Direcția fundamentală în care evoluează structura socială și de clasă a societății românești o constituie omogenizarea socială, făurirea în perspectivă a poporului unic muncitor. În acest sens, în Tezele pentru Congresul al XIV-lea al partidului se subliniază că: „În procesul trecerii la faza superioară a societății socialiste multilateral dezvoltate, va avea loc o apropiere între toate clasele și categoriile sociale, accentuarea procesului de omogenizare a societății, de făurire a poporului unic muncitor”.

În concepția partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, omogenizarea reprezintă un proces complex multilateral de apropiere a claselor și categoriilor sociale pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, tehnicii și culturii, a conlucrării tot mai strînse în procesul de producție și în viața socială, politică și spirituală a societății, o componentă esențială a făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism, o direcție fundamentală a evoluției structurii sociale și de clasă.

Apropierea crescîndă dintre clasele și categoriile sociale este un proces complex îndelungat, conștient care se desfășoară sub conducerea partidului comunist în condițiile creșterii rolului clasei muncitoare de forță socială conducătoare a societății noastre socialiste.

Premisele realizării acestui proces complex sînt indisolubil legate de dezvoltarea ascendentă, multilaterală a tuturor claselor și categoriilor sociale, de participarea lor nemijlocită la conducerea societății, de amplificarea trăsăturilor lor comune și atenuarea diferențelor sociale dintre ele.

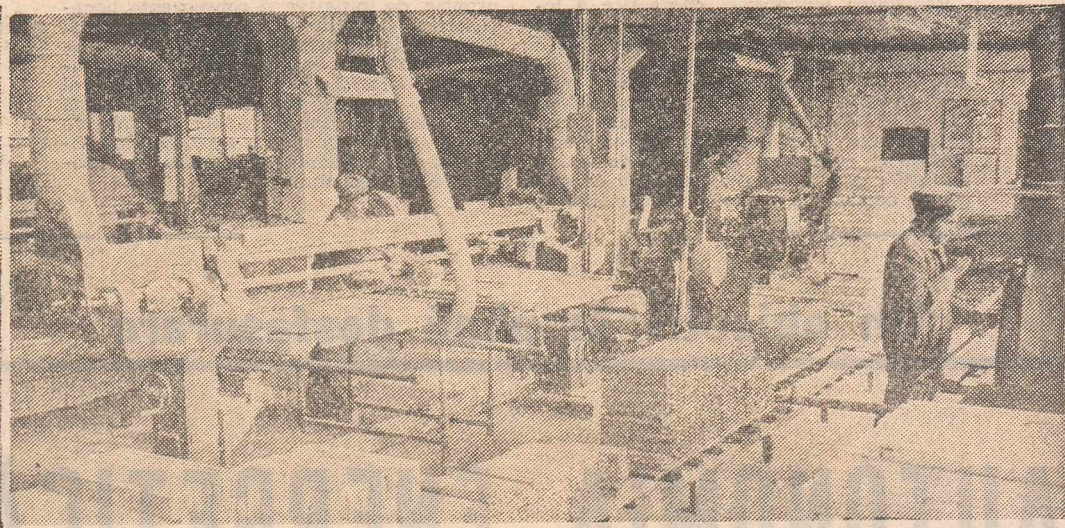
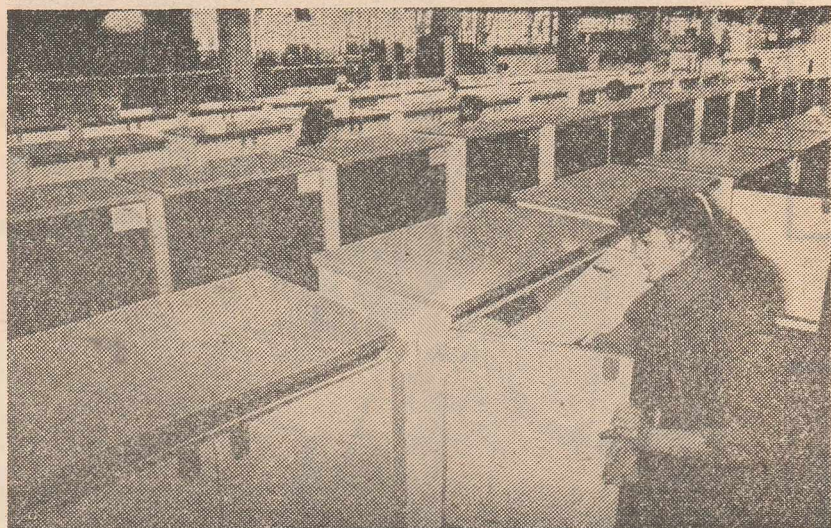
Societatea comunistă va crea fiecăruia posibilitatea să-și dezvolte și să-și manifeste în toate direcțiile totalitatea aptitudinilor sale fizice și intelectuale.

În noua etapă a desfășurării procesului revoluționar, în perspectiva pe care o deschid istoricele documente ce vor fi adoptate la cel de-al XIV-lea Congres al partidului, alianța dintre clasa muncitoare, țărănime și intelectualitate se transformă într-o nouă unitate a claselor și categoriilor sociale în unitatea socialistă a întregului popor, trecînd la o nouă calitate, la făurirea poporului unic muncitor. Acest proces complex este conceput în vasta operă teoretică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, ctitorul de geniu al României de azi, a cărui realegere, la Congresul al XIV-lea, în funcția supremă de secretar general al partidului, se bucură de adeziunea deplină a tuturor cetățenilor patriei, opțiune politică fundamentală ce garantează prezentul și viitorul luminos al țării.

ELISABETA TRĂISTARU ■

ACEASTA E POLITICA PE CARE O URMĂM:

poporul însuși își făurește acest viitor



Dezbaterile Tezelor și a Proiectului Programului-Directivă al Congresului al XIV-lea al P.C.R. oferă fiecărui colectiv de muncă prilejul înțelegerii aprofundate a principiilor direcției, a strategiei, a mijloacelor politico-organizatorice și social-economice proiectate de partidul nostru într-o viziune programatică a dezvoltării viitoare a României. Totodată, dezbaterile documentelor pentru Congresul al XIV-lea afirmă nemijlocit tărirea comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii de a identifica, în propria activitate, resursele de inventivitate tehnică și organizare, de valorificare superioară a potențialului profesional astfel încât, în domeniile specifice muncii lor, îndeplinind în cele mai bune condiții prevederile de plan pe 1989 și 1990, să creeze, așa cum se subliniază în Proiectul Programului-Directivă, „o temelie trainică pentru trecerea la înfăptuirea celui de-al 9-lea cincinal și a orientărilor strategice pe termen lung, la realizarea unui nou stadiu al dezvoltării societății noastre socialiste”.

În contextul desfășurării adunărilor generale de dare de seamă și alegeri ale organizațiilor de partid, această analiză detaliată a resurselor materiale și umane implicate în transpunerea în viață a orientărilor stabilite de documentele pentru Congresul al XIV-lea se materializează în programe concrete, care mobilizează energiile creatoare ale comuniștilor, ale tuturor oamenilor muncii.

Și hotărârea comuniștilor, a tuturor oamenilor muncii de a da viață acestor programe se exprimă, în primul rând, prin faptă. Prin modul în care își gîndesc noile produse, prin efortul permanent de modernizare, prin rezultatele fiecărei zile.

Din pădure mai puțină, mobilă mai multă

Discuția inițiată pe platforma Combinatului de industrializare a lemnului Pipera a început cu specialiști din cadrul Centralei de prelucrare a lemnului București, tocmai fiindcă sarcinile uneia dintre cele mai mari unități de profil din țară sînt în mod firesc corelate cu obiectivele de ansamblu ale industriei lemnului. Inginerul Mircea Nufu, șeful serviciului tehnic, și economistul Ecaterina Floca, din cadrul biroului plan-dezvoltare al centralei, au evidențiat, încă de la început, faptul că perspectiva activității economice din acest domeniu este cu claritate conținută în documentele supuse dezbaterii comuniștilor, a întregului nostru popor și că, în consecință, comuniștii, oamenii muncii din acest sector, în care își desfășoară activitatea peste 160 000 lucrători, exprimîndu-și deplina adevărată

față de conținutul lor, au trecut deja la promovarea măsurilor ce se impun pentru a răspunde cerințelor noii etape de dezvoltare economică.

Intrucit, așa cum se relevă în proiectul Programului-Directivă, „exploatarea judicioasă a bogățiilor naturale reprezintă și o condiție primordială a menținerii echilibrului ecologic”, principala preocupare a tuturor celor care prelucerează lemnul este să protejeze pădurea, adică să reducă simțitor consumurile, în primul rînd prin eliminarea pierderilor datorate prelucrării.

În proiectul Programului-Directivă se subliniază că „în industria materialelor de construcții și a prelucrării lemnului se va urmări extin-

următor, între 1 500—2 000 de modele noi care vor valorifica noutățile pe plan mondial, afirmînd cu precădere creația autohtonă, apreciată deja în întreaga lume. Anual, centrala participă la cel puțin 12 târguri internaționale de mare prestigiu (T.I.B., Köln, Paris, Tokio ș.a.) și există perspectiva ca produsele românești să fie și mai intens solicitate la export. Exportul reprezintă și acum peste jumătate din producția centralei, mobila românească îndeosebi, dar și instrumentele muzicale, articolele sportive, binalele, plăcile înobilate prin caserare, melaminare, emailare, placajele cu fibră și sticlă, cele utilizate în construcții sau pentru containere și vagoane, preexistente. Înnoirea produselor

profund în realizarea sarcinilor extrem de complexe ale combinatului — adică inginerul Dumitru Blăgoi, de la biroul producție, subingineră Cristina Fister șefa secției nr. 1, maestrul Nicolae Ifrim, de la secția nr. 1, ales, la jumătatea săptămînii trecute, secretar al B.O.B., maestrul Gheorghe Lupu, de la secția PAL, secretar adjunct al comitetului de partid din combinat, și inginerul Dimitrie Nanu, șeful atelierului proiectare. „Diversificarea produselor, înnoirea lor, a precizat directorul combinatului, implică înnoirea producției. S-a realizat, de aceea, o etapizare a modernizării tuturor fabricilor (secțiilor), astfel încît, prin introducerea unor noi utilaje (asimilate, realizate în țară) să

încît mobilierul se montează fără probleme”. „De fapt, adăuga directorul, acesta e și un test de „meserie” pe care partenerii din țară și străinătate îl apreciază în mod deosebit”. Și în ceea ce privește reducerea consumurilor, utilizarea integrală a materiilor prime, cei de la C.I.L. Pipera au „cuplat”. Așa cum menționa maestrul Gheorghe Lupu, „utilizînd rețete proprii de fabricație, secția PAL realizează plăci în suprafață de 400 000 m² anual exclusiv din deșeurile lemnoase din întreprindere”.

Tendințele producției de mobilă (o previzibilă creștere a mobilierului de bucătărie conceput deja modular, compus din elemente independente care pot fi alese și montate în funcție de necesități, precum și o firească sporire a necesarului de mobilier pentru copii și tineret îmbogățit, la Pipera, zilele acestea cu o nouă garnitură pentru o cameră de tineret, încă „nebotezată” de proiectanții săi dar „gata pentru T.I.B.”) reflectă și o preocupare mai generală pentru om. Adică pentru „destinatarul” acestei producții ale cărui nevoi sînt luate întotdeauna în considerare, dar și pentru făuritorul ei, căci la C.I.L. Pipera, alături de preocupările pentru ușurarea muncii, pentru eliminarea efortului fizic, se înscriu și cele privind rezolvarea problemelor sociale ale oamenilor muncii. Sprijinirea liceului industrial și a școlii profesionale de profil în realizarea unei autentice integrări a pregătirii teoretice cu producția, reflectă grija față de viitorii muncitori, care este și ea o prioritate economică și este pe deplin motivată căci, spre exemplu, așa cum arăta maestrul Nicolae Ifrim, la secția mobilier de artă mulți din meșterii „de finețe” sînt chiar foarte tineri, ei constituind majoritatea și în „grupa de elită” a celor 40 de sculptori și 30 de intarsieri.

Hotărîți să facă totul pentru transpunerea în viață a mobilizatoarelor obiective pe care le va stabili Congresul al XIV-lea al partidului, oamenii muncii de pe platforma C.I.L. Pipera au acum, ca preocupare principală, îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan, acordînd așa cum cere secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în concluziile formulate la ședința Comitetului Politic Executiv din 22 septembrie a.c., toată atenția realizării cantitative și calitative a producției, realizării în cele mai bune condiții a produselor destinate exportului. În cîntea Congresului al XIV-lea, planul economic pe anul 1989 al acestei importante unități a industriei lemnului din România va fi îndeplinit.

CONSTANTIN DUMITRU ■

SPECIALIȘTII DE PE O MARE PLATFORMĂ A LEMNULUI: DESPRE MUNCA LOR, DIN PERSPECTIVA DOCUMENTELOR PENTRU CONGRESUL AL XIV-LEA

Modernizarea — drumul spre o nouă calitate

derea fabricației de produse de valoare ridicată: mobilier de calitate superioară, plăci înobilate din lemn, furnire estetice, prefabricate mai ușoare și finisate”. „Aceasta înseamnă în primul rînd, evidenția inginerul Mircea Nufu, promovarea unor tehnologii noi. Unele dintre acestea sînt deja aplicate, altele proiectate și pot fi trecute rapid în producție, iar altele sînt încă în studiu, urmînd ca, în colaborare cu institutul de specialitate (I.C.P.I.L.), centrala să acționeze pentru rapida lor introducere în activitatea curentă. Se remarcă, în acest sens, tehnologiile pentru îmbinarea pe lungime și lățime a lemnului de mici dimensiuni, pentru furnirele realizate din lemn valoros, destinate înobilării celorlalte materiale folosite la confecționarea mobilierului (în acest sens, anul viitor va oferi o gamă bogată de mobilier furniruit cu nuc), pentru utilizarea unor materiale indigene (adezivi, lacuri etc.) care să înlocuiască importul, pentru utilizarea furnirelor mulate care imită sculptura (cu concursul Facultății de Industria lemnului de la Universitatea Brașov, se realizează deja, la Satu Mare, Pitești, Tg. Mureș și Iași, elemente ornamentale realizate prin presare în matriță) etc. Se impune, totodată, ca programul de organizare și modernizare a întreprinderilor să conducă la finalizarea mecanizării fluxurilor tehnologice, realizată cu mijloacele proprii ale întreprinderilor. În cincinalul următor, se vor moderniza 26 dintre cele 47 întreprinderi obiectiv permanent; anual, vor fi realizate, în cincinalul

reprezintă, în continuare, un cum și produsele ignifugate necesare construcției de nave avînd un bun renume care va trebui menținut și întărit”.

„În ansamblu, dezvoltarea activității centralei va fi, așa cum releva economistul Ecaterina Floca, exclusiv intensivă. Realizările „la zi” ale planului (îndeplinirea și depășirea principalilor indicatori de eficiență), rezultatele obținute pînă acum (Ordinul Muncii clasa a II-a și locul II pe minister în anul trecut) sînt în măsură să dea certitudinea că angajamentele muncitorești privind îndeplinirea planului în cîntea Congresului al XIV-lea vor fi îndeplinite”.

Înnoirea produselor presupune înnoirea producției

Directorul Combinatului de industrializare a lemnului Pipera, inginerul-Longin Isar, tocmai ieșise din tratativele (fructuoase!) cu reprezentanții unei firme de peste hotare. Se perfectase cu cel mai important partener extern, care importă uși pentru locuințe, contractul pentru 1990, stabilindu-se și perspectivele pînă în 1995. Altfel discuți cu un om care a avut recent o satisfacție („la fel de mulțumii sînt și partenerii străini, mi s-a spus, pentru că ei știu foarte bine ce lucruri de calitate le dăm”), așa că am re-luat, pentru început, problema înnoirii producției. La discuția noastră au mai fost invitați să participe cîțiva dintre specialiștii și muncitorii care, și prin participarea lor activă la dezbaterile documentelor pentru Congresul al XIV-lea, dar mai ales prin activitatea lor nemijlocită, sînt implicați

fie eliminate operațiunile manuale, să se mecanizeze transportul interoperațional, în general să se realizeze o importantă creștere a productivității”. „De o astfel de organizare, a adăugat subingineră Cristina Fister, a și beneficiat secția nr. 1, unde au fost mecanizate toate operațiunile mari consumatoare de manoperă. Deși, amplasată într-o clădire destinată inițial să fie magazie, această secție de producție organizată pe verticală beneficiază acum de un transport corespunzător, are, într-adevăr, o alură industrială”. Ridicarea nivelului tehnic și calitativ al produselor se va face prin perfecționarea dotării tehnice, inclusiv în sectoarele în care utilajele ca atare nu vor fi înlocuite. „Este vorba, mai ales, despre cele de-o vîrstă cu fabrica, adică din anii '60—'70, care vor reuși să ajungă la nivelul anilor '90, intrucît pe aceste utilaje de bază, a precizat inginerul Dumitru Blăgoi, vor fi (chiar sînt deja) adaptate mecanisme care le sporesc gradul de prelucrare, de precizie. Este cazul, de pildă, al mașinilor de frezat care lucrează cu dispozitive de frezare simetrică (cu supraprelucrare)”. „Avînd în vedere necesitatea realizării unui mobilier demonstrabil (din rațiuni de pozitare și transport eficient), proiectanții, a adăugat, la rîndul său, inginerul Dimitrie Nanu, au realizat o pregătire de fabricație care asigură un montaj de precizie al elementelor de mobilier. Noua generație de mașini de găurit simultan a modelelor netipizate permite interschimbabilitatea pieselor componente, astfel

Întîmpinăm Congresul partidului

Realizarea autonomiei energetice a localităților rurale, a unităților economice din agricultură, în general valorificarea resurselor energetice recuperabile implică în acest proces presupune, așa cum este prevăzut în documentele pentru Congresul al XIV-lea al partidului, adoptarea unor măsuri tehnico-economice complexe. Utilizarea resurselor aflate la îndemina unităților economice, în condițiile de eficiență economică, ține și de priceperea

proprie, de inițiativa și consecvența beneficiarilor, dar, într-o măsură importantă, depinde de tehnologia folosită, de calitatea instalațiilor specifice. Continuând investigația începută în numărul trecut al revistei noastre, ne oprim, de această dată, asupra citorva probleme legate de perfecționarea fabricării captatoarelor solare și de utilizarea instalațiilor de producere a biogazului.

Un obiectiv în plină desfășurare

AUTONOMIA ENERGETICĂ

PRIMUL PAS A FOST FĂCUT

În comuna Pecineaga din județul Constanța se află o unitate importantă consumatoare de energie. Este vorba de Asociația economică de creștere și îngrășarea porcilor — capacitate 30 mii capete. Dar asociația este în același timp, și o sursă de energie. Tocmai aici s-a acționat. În comună, în urmă cu puțin timp, a fost recepționată o instalație de biogaz, care folosește ca materie primă deșeurile animaliere, de capacitate 2 x 750 metri cubi.

Iată câteva caracteristici tehnico-economice, furnizate de dr. Emilian Dediu, directorul asociației:

— Consumul energetic al asociației era de 30—35 tone combustibil convențional și 120 tone cărbune. Prin darea în folosință a instalației de biogaz, jumătate din aceste cantități de combustibil va fi economisită.

Instalația este realizată după proiect tip ISPCAIA București. De subliniat că astfel de instalații funcționează de câțiva ani buni în țară, au dat rezultate bune, s-a acumulat experiență în exploatarea lor. Premisele unei bune funcționări sînt deci asigurate.

— Instalația de biogaz va furniza energie pentru încălzirea apei calde necesare maternității și creșei și pentru centrala termică. Vara, biogazul va fi folosit la cantină. Pentru că surplusul de biogaz pe timp de vară este substanțial, ne gândim să-l folosim la dispozitive de prăjit orz, autoclave pentru supe proteice și un cazan de fierbere a răchitei ce va fi întrebuințată în mica industrie. Pentru folosirea integrală și eficientă a instalației, este necesar ca aceasta să fie dotată cu grupuri de conversie a energiei biogazului în energie electrică pe care s-o furnizăm în sistemul național în perioadele cînd biogazul prisosește. Așa am putea să acoperim integral consumul nostru energetic de aproximativ 0,75 MW pe zi. După cîte știm, aceste grupuri sînt realizate. La instalația de

biogaz a Stației de epurare a municipiului Constanța ele funcționează cu rezultate bune. Probabil la această soluție se va ajunge într-un viitor apropiat.

Să mai spunem că pe lângă economia de energie realizată, de loc neglijabilă, după cum s-a văzut, instalația de biogaz de la Pecineaga a rezolvat și problema epurării apelor uzate. Nămolul rezultat din decantare este un excelent îngrășămint organic, iar apa va putea fi folosită la irigații. Printr-o investiție adițională, se vor iriga cu apele rezultate din procesul de epurare 600 hectare. Deci, economii de energie, îngrășăminte organice în plus, apă pentru irigații, rezolvarea multiplelor probleme ecologice pe care le aduce după sine un complex de creștere a porcilor de o asemenea mărime.

Deci, numai câștiguri. Avantajele sînt clare. Să nu uităm să spunem că aceste stații pot fi executate doar ca urmare a unui efort de investiții care trebuie planificat în timp, drămuț și el după posibilități.

În câteva cuvinte să vedem care este situația pe județ a acestor eforturi de a asigura pe cît posibil independența energetică a comunelor, de a folosi toate resursele locale de producere a energiei.

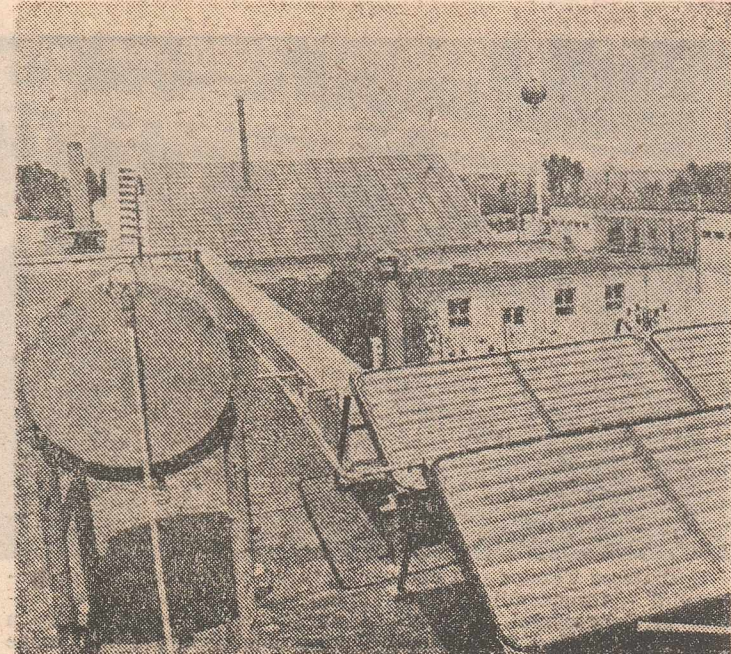
— În județul Constanța, ne spune Aristide Stochitoiu, director în Direcția generală agricolă și responsabilul programului de energii neconvenționale în agricultura județului, potențialul hidroenergetic este practic inexistent. În aceste condiții, atenția noastră a fost îndreptată spre exploatarea resurselor secundare de care dispunem: biogaz, energia solară, și energia eoliană. Pentru că ne găsim la stația de biogaz de la Pecineaga, să spunem că în perspectivă imediată toate asociațiile economice și întreprinderile de stat pentru creșterea și îngrășarea porcilor vor fi dotate cu instalații de biogaz dimensionate după capacitatea fiecăreia. Să amintim că la ISCIP Nazarcea sînt 3 astfel de instalații de biogaz. Funcție de mărimea lor, vor economisi anual între 240 și 900 tone combustibil convențional. La 33 de unități funcționează instalații solare pentru prepararea apei calde. De asemenea, la 6 unități sînt în exploatare instalații eoliene pentru pomparea apei și acționări mecanice în ateliere. Aceste instalații sînt construite atît în sectorul de stat cît și în cel cooperatist. Un important potențial energetic mai urmează în etapele următoare să fie valorificat.

OPREA GEORGESCU ■

Captatoarele solare recuceresc teren

Într-o discuție pe care am purtat-o la sfîrșitul anului trecut, inginerul Zoie Popescu, directorul Întreprinderii de Aparataje și Accesorii Alexandria, vorbea cu nostalgie despre perioada în care, în unitatea pe care o conduce, producția de captatoare solare începuse „furtunos”, căci a fost o vreme, după 1979, cînd, fiind omologate vreo zece tipuri de astfel de produse, întreprinderea teleormăneană devenise producătorul numărul unu în domeniu. Au fost și livrate, de altfel, circa o jumătate de milion de captatoare, în special în agricultură, în unitățile gospodăriei locale și ale turismului. Motiv pentru care s-au investit și niște bani într-o linie de fabricație la care, în 1986, s-a renunțat. S-a renunțat pentru că cererea a început să scadă, o dinamică a livrărilor în ultimii trei ani fiind, în acest sens, grăitoare: 60 000 bucăți în 1986, 30 000 bucăți în 1987 și sub 3 000 în 1988. Care era, în decembrie anul trecut, explicația?

În primul rînd, un potențial beneficiar important, populația, care și-ar fi putut asigura apa caldă menajeră o bună perioadă a anului pe această cale, n-a prea „cuplat”, această timiditate fiind explicată, poate, și de prețurile de vînzare nu chiar exagerate, dar nici prea stimulante. Apoi, mulți, inclusiv unitățile socialiste, și-au confecționat astfel de captatoare, mai mult sau mai puțin eficiente, între altele și pentru că achiziționarea lor însemna investiții „neprînse” de forurile tutelare, în timp ce confecționarea lor, oricît de mult ar fi costat, se deconta de la alte capitale aflate mai la îndemina beneficiarilor. În sfîrșit, și, de altfel, cam aceasta ar fi principala explicație, la ora actuală, pentru că, aceste captatoare, mai ales la început, n-au dat peste tot aceeași satisfacție. Producătorul, în decembrie '88, se putea spune chiar fostul producător, era încredințat că vina exclusivă e a beneficiarilor care n-au știut și nici nu și-au dat interesul să exploateze corespunzător produsele respective.



Inginerul Popescu mărturisea chiar că el însuși fusese sceptic la începuturi, pînă a văzut ieșind aburi din apa încălzită de captatoare. Deci, captatoarele sînt bune, totul e să le montezi, întreții și exploatezi corespunzător. Un beneficiar constant al întreprinderii, Turismul, demonstrează, în viziunea directorului, această afirmație. Inițial, cei din turism și-au montat singuri captatoarele solare, apoi au apelat la fabricant și, văzînd diferența, au solicitat ca acesta să monteze din nou totul, astfel că și la începutul acestui an specialiști ai I.A.A. Alexandria au fost pe Litoral spre a pune la punct instalațiile care au funcționat ireproșabil în timpul verii. La fel s-a întîmplat și în unele unități din agricultură cînd s-a manifestat încrederea necesară în acest sistem de încălzire (atît de util în zootehnie și în stațiile de uscarea a cerealelor, de pildă) și unde s-a apelat la specialiști. Chiar în județul Teleorman, sistemele de încălzire solară funcționează cu bune rezultate la I.A.S. Alexandria, I.A.S. Zimnicea, I.S. C.I.P. Zimnicea, C.A.P. Bujorului, I.S.C.I.P. Piatra ș.a.

Care este soluția, în opinia directorului I.A.A. Alexandria? Pur și simplu, predarea „la cheie” a captatoarelor, montarea și punerea lor în funcțiune de către fabricant, inclusiv, dacă este nevoie (și este nevoie!), organizarea unui sistem de „service”. Întreținerea instalațiilor nu e dificilă, e nevoie însă ca oamenii să fie instruiți, în fond nici la o centrală termică nu lucrează oricine. „Predarea la cheie” revine ca o obsesie, căci, își amintea directorul, de multe ori au trebuit oprite livrările pentru că beneficiarii nu aveau unde să pună captatoarele (nu se crease o necesară corelare între livrare și montaj). Alții au cumpărat captatoare (dacă tot le aveau în plan) dar nici nu le-au montat, adică le-au plătit, dar nu le-au folosit. Uneori, n-au vrut nici să le plătească, întrucît nu mai știau de ele; producătorul, în urma unui litigiu, și-a găsit captatoarele prin bălării, crescuse iarba pe ele, respectivii beneficiari din zona Deltei numai așa și-au adus aminte că le-au primit și au acceptat plata.

Și totuși, producătorul nu-și putea reproșa chiar nimic? Însăși evoluția (involuția) producției demonstrează că da. Au fost, mai ales inițial, probleme de calitate, nu se făcea protecție anticorozivă, au fost și mai sînt și probleme legate de greutatea instalațiilor, ținînd seama că multe dintre ele devin, practic, aco-

perisuri. Fostul tehnolog de produs, devenit inginerul șef al întreprinderii, Liviu Spiridon, inginerii Victor Bujor și Marian Damian și-au „bătut capul” destul, de proiect s-a ocupat cam toată lumea, s-au făcut îmbunătățiri, au fost obținute chiar brevete. Dar oricîtă nostalgică bunăvoință manifesta producătorul, cam prea pătruns de filosofia lui „n-a fost să fie”, faptele rămîneau: în 1980, captatoarele reprezentau 30 la sută din producția întreprinderii din Alexandria, în 1988, ele n-au mai însemnat nici 3 la sută. Cei de la I.A.A. afirmău însă că sînt gata oricînd, dacă există cerere, să revină la fel de „furtunos” în producția captatoarelor, „dar predate la cheie, insistă directorul, ca să fim noi siguri că funcționează, am putea să organizăm și o brigadă-două de depanare, am putea deplasa cîte un specialist în fiecare județ, le-am porni primăvara le-am opri toamna, le-am îngriji, nici n-ar costa prea scump”.

Și iată că, în condițiile impuse de exigența ca localitățile rurale să-și realizeze treptat autonomia energetică, a revenit în actualitate și captatoarele. „Eclipsa” lor a ținut mai mult, deci, de dezinteresul unora, de comoditatea altora, pentru că de ele, este clar, a fost mereu nevoie. Am discutat din nou, acum cîteva zile, cu inginerul Zoie Popescu. În acest an, au fost prinse în plan 30 000 de captatoare, dar „cererea e mult mai mare”. Și sistemul de „service” a început să fie pus la punct. Recent, au fost repartizați 20 de specialiști în acest domeniu, numărul lor ajungînd la 34. Cînd e nevoie, lucrează peste 50. Într-o scrisoare a C.N.S.T., întreprinderii i s-a adus la cunoștință faptul că va crește și mai mult cererea, au fost luate în discuție și tipuri noi, de captatoare, cu randament sporit. Este însă nevoie, de sporirea planului, adică de asigurarea materiilor prime necesare. Și centrala și ministerul de resort trebuie acum să „cupleze” pentru ca în anul viitor planul de producție al întreprinderii din Alexandria să facă față cererii din ce în ce mai intense. Se poate lua în discuție și (re) punerea în funcție a liniei de producție ce era gata din 1986. În general, trebuie acționat repede pentru ca măcar soarele verii următoare să nu mai fie eclipsat de explicații și justificări. Razele sale generoase trebuie să strălucească mai mult deasupra sticlei captatoarelor. Și asta nu e doar o chestiune de imaginație.

CONSTANTIN DUMITRU ■

făcîndu-ne exemplar datorია!



Fotografie de PAUL AGARICI ■

Totul în hambare, pînă la ultimul grăunte!

Așezată la marginea liniei ferate, Baza de recepție Ciocănești, ca de altfel toate celelalte silozuri din Răcari, Titu, Fusea, Nucet sau Dărmănești, arată curate și liniștite ca niște biblioteci de semințe. Din preajmă sau de la mari depărțări, sosesc la răstimpuri scurte remorci, camioane, tractoare, căruțe încărcate — la ora aceasta a cîmpului și a toamnei — cu știuleți de porumb. Mai degrabă, o bază de recepție e ca un stup plasat în mijlocul cîmpului și din toate părțile și direcțiile se îngheșuie la urdinișul intrării sale tot ce are roți și poate transporta ceva.

La un capăt al Bazei de recepție, silozul înalt, celulele acelea îngemănate cu colțurile rotunjite, impresionînd călătorii căilor ferate cu masivitatea lor de beton armat, înălțate brusc în mijlocul cîmpului, domină depărțările și dacă te-ai urca la nivelul lor cel mai înalt, ai zări oamenii cooperativelor din Tărtășești, Bildana, Slobozia Moară, Brezoarele, Ciocănești, Crevedia, sau și mai departe, pînă către Butimanu, Poiana sau Lungulețu, confundîndu-se cu lujerele uscate de porumb, adunînd știuleții în coșuri mari și apoi în grămezi, trimițîndu-le din toate părțile spre aceeași destinație. Silozul înalt al Bazei de recepție are o capacitate de 44 mii tone iar restul magaziiilor pot aduna 17 mii tone de produse, așa că să tot rodească pămîntul și să fie oameni harnici care să strîngă roadele că loc este destul unde să fie depozitate!

La poarta Bazei de recepție se formează deja un șir de căruțe cu cai frumoși și năruși scuturîndu-și coamele în fața grămezilor de un auriu aprins — culoarea aceea adînc familiară și atît de liniștitoare pentru muncitorii pămîntului: Dumitru Ion stă pe virful piramidei de porumb și se

E bună! Va trece cifra aceasta și celelalte în tichetul eliberat de laborator și căruța își va urma drumul pînă în dreptul pătulelor spre care a fost îndreptată. Fie că se descarcă în pătulele duble, fie se basculează jos și apoi se înalță cu ifroanele în magazii, spațiile destinate unei capacități de 15 mii tone porumb sînt pregătite să primească cît mai repede întreaga recoltă a anului acesta de po cîmp.

Ora presantă a porumbului

miră el însuși cîți ani are în spatele său de cînd își umple în fiecare toamnă căruța cu porumb, Dumitru Constantin, Anghel Nicolae, Anghel Ion din Ciocănești și Tărtășești își așteaptă rîndul să-și urce atelajele pe cîntar. În prezența delegatului de la C.A.P.-ul respectiv, se ridică probele pentru analize stabilindu-se indicele de calitate al produsului și locul unde va fi descărcat. Laboranta Nițoi Elena ia cite un știulete din fiecare căruță sau remorcă, de pe fiecare desface cîteva boabe pentru probe, ca statistica analizei să fie cît mai concludentă, pune un eșantion pe balanța cîntarului, apoi în umidometru. Umiditatea 30!

Ar fi o singură și esențială problemă: C.A.P.-urile CUASC-ului Tărtășești au început relativ tîrziu recoltarea porumbului din motive mai mult sau mai puțin obiective. Duminică, 24 septembrie, abia C.A.P. Tărtășești și Ciocănești începuseră campania cu o cantitate de aproximativ 200 tone fiecare intrată în baza de recepție (o parte a fost dus și la F.N.C. Crevedia). În aceste condiții se impune ca măsură imediată intensificarea ritmului de recoltat astfel încît, pînă la sfîrșitul acestei săptămîni, întreaga recoltă de porumb să-și găsească odihna firească în pătulele și silozul Bazei de recepție Ciocănești, inclusiv porumbul de pe solele C.A.P.-urilor Brezoarele și Bildana, unde producția de anul acesta va fi, după toate aparențele, slabă. Concomitent cu recoltarea porumbului, trebuie să se înceapă arăturile de toamnă și însămînțările, operații care se intercondiționează și de a căror calitate și promptitudine va depinde viitoarea recoltă a anului ce vine.

FURAJELE

Puține unități agricole se pot compara, în ceea ce privește ambiția edilitar-gospodărească în care își desfășoară zilele de muncă și viață muncitorii agricoli, cu I.A.S. Tîrgoviște. Intrî în incinta întreprinderii ca într-o stațiune de odihnă sau mai degrabă de cercetări spațiale, fiecare vilă în care locuiesc lucrătorii unității are o altă culoare, identică cu aceea a efectivelor de animale pe care le îngrijesc, spații ordonate de verdeață și curățenie îți întăresc convingerea că gospodăria tradițională țărănească, cu riguroasa ei ordine funcțională, se poate menține și în condițiile industrializării zootehnice, potențînd ceea ce îndelunga noastră tradiție agrară a acumulat de-a lungul timpului cu noile achiziții de ultimă oră, că între tradițional și modern nu e nici o contradicție ci, dimpotrivă, o ridicare la putere a valorii moștenite la înălțimea rigoriilor actuale.

O asemenea ambianță te obligă parcă la aceeași impecabilă funcționalitate internă. Dincolo de aparențe, am întîlnit într-adevăr, o activitate pe măsura primei impresii vizuale. Coincidența a făcut ca în ziua documentării noastre să aibă loc în unitate un schimb de experiență pe probleme de zootehnie, cu participarea unor specialiști din întreaga țară, inclusiv a conducerei Ministerului Agriculturii. Avem, însă, convingerea că nu aceste circumstanțe au generat situația favorabilă pe care am întîlnit-o ci conștiința că fără muncă exemplară nu obții rezultate exem-

plare, inclusiv în zootehnie. Intrăm împreună cu inginerul șef al I.A.S.-ului. Guzun Traian, la Ferma nr. 3 a Complexului de îngrășare tineret taurin, al cărei specialist, inginerul Popescu Cornel ne confirmă prin cifre și situația concretă existentă în ceea ce privește furajarea celor 4200 de capete că și din acest punct de vedere lucrurile sînt la înălțimea cerințelor actuale.

ha ocupate de culturi leguminoase perene, vechi și noi, de culturi duble și succesive a căror putere de 8600 unități nutritive pe hectar potențiază, evident, programul județean de dezvoltare a zootehnice. În această toamnă s-a obținut o producție de 800 tone fibroase și 18 mii tone masă verde însilozată deja, continuîndu-se însămînțările pe 240 ha pentru masă verde (din care au fost realizate

drojdiei de bere. Ea cere o furajare calitativă, după rigoriile tehnologice verificate și în cantități eficiente. Numai într-o singură zi animalele consumă 92 tone de furaj unic, fiecărui cap revenindu-i 5,5 unități nutritive. Din necesarul de furaje planificat s-au depozitat deja 620 tone de fibroase, 1500 tone de grosiere și 7000 tone suculente. Diferența de grosiere și suculente pînă la necesarul scrip-

poarta unității 40 tone de borhot, dejecții, gozuri, plevuri, 500 tone tăleți și ciocălăi. Morile bucătăriei furajere macină continuu, în trei schimburi. Îngrijitorii Ștefan Grigore, Ivan Gheorghe, Stoican Maria, Vărzaru Elisabeta și toți ceilalți sînt la datorie astfel încît balanța furajeră să incline numai pe partea eficienței. „În momentul de față, nu avem probleme deosebite. Am asigurat necesarul pînă la următoarea recoltă în sortimente de furaj care să asigure toate principiile nutritive” — afirmă inginerul fermei și nu avem nici un motiv să nu-l credem.

Și chiar dacă e vorba de o instituție cu profil zootehnic pe care sîntem obișnuiți să ne-o imaginăm asaltată de grămezi de bălegar, exemplara ținută a I.A.S. Tîrgoviște și seriozitatea cu care sînt privite problemele asigurării necesarului de furaje, la timp și în cantități optime, sînt un argument convingător că ordinea, curățenia și chiar frumusețea funcționează ca atribute ale oricărui loc de muncă, indiferent de specificul său. În spatele tuturor acestora se simte mîna unui gospodar care a vrut să facă dintr-un spațiu de muncă un spațiu de viață a cărui căldură și intimitate le pot da, pe lîngă hărnicie, inclusiv riguroasa estetică și buna rînduială din spiritul dintotdeauna al țărănului nostru. Și care funcționează la fel de eficient și cînd e vorba de furajarea unui complex de tineret bovin!

Pagină realizată de ION ZUBAȘCU ■

Un loc de viață între grosiere

Complexul acesta este un fel de combinat în care animalul intră la o greutate individuală minimă de 121 kg și iese pe aceeași porți, în urma unei furajări „a la carte”, la o greutate de peste 400 kg. Se înțelege, deci, că furajarea este problema nr. 1 cu care se confruntă tehnicienii complexului, adevărații specialiști ai ceea ce ei numesc cu un termen plastic „bucătăria furajeră”. Hrănirea se face în stabulație, în cele 11 grajduri ale căror spații de cazare au început deja pregătirile pentru iarnă. Furajul măcinat care se administrează zilnic este înobilat cu reziduuri industriale provenite inclusiv de la Fabrica de spirt Tîrgoviște.

Complexul dispune de o bază furajeră proprie de 500

pînă acum 30 ha rapiță și 90 ha orz). Se fertilizează, de asemenea, cu gunoi de grajd și amendamente chimice urmînd să se scarifice unele terenuri pentru ridicarea potențialului productiv al solului.

Asigurarea unui spor mediu zilnic de 500 grame, planificat pe cap animal, pretinde un necesar de 600 tone fibroase (finurile), 3500 tone grosiere (paie, dejecții, ciocălăi, coceni de porumb), 1400 tone suculente (siloz, tăleți de sfeclă, borhoturi). Zilnic cele 4200 bovine tinere ale îngrășătoriei trebuie să pună pe ele, fiecare, cîte o jumătate de kilogram de carne, peste două tone de carne în total. În fiecare zi! Această carne nu sporește din nimic, ca enzimele

urmează să se completeze în cel mai scurt timp din producția proprie, din producția secundară de porumb a fermelor vegetale, masa verde de pe cele 200 hectare cu cultură dublă existentă încă pe cîmp, tăieții de la Fabrica de zahăr Răcari, dejecțiile de pasăre de la Avicola Titu iar borhoturile de la Fabrica de spirt.

Adunînd numărul tonelor de nutreț de toate tipurile care au intrat pînă acum în complex și împărțînd la 92 de tone, cît consumă zilnic întregul efectiv, putem afla cu ușurință cite zile din anul viitor fiecare animal se va îngrășa cu 500 grame în plus. Sîntem siguri, însă, că astfel de calcule și multe altele, mai complicate, le-au făcut înaltea noastră specialiști I.A.S.-ului. În fiecare zi intră pe

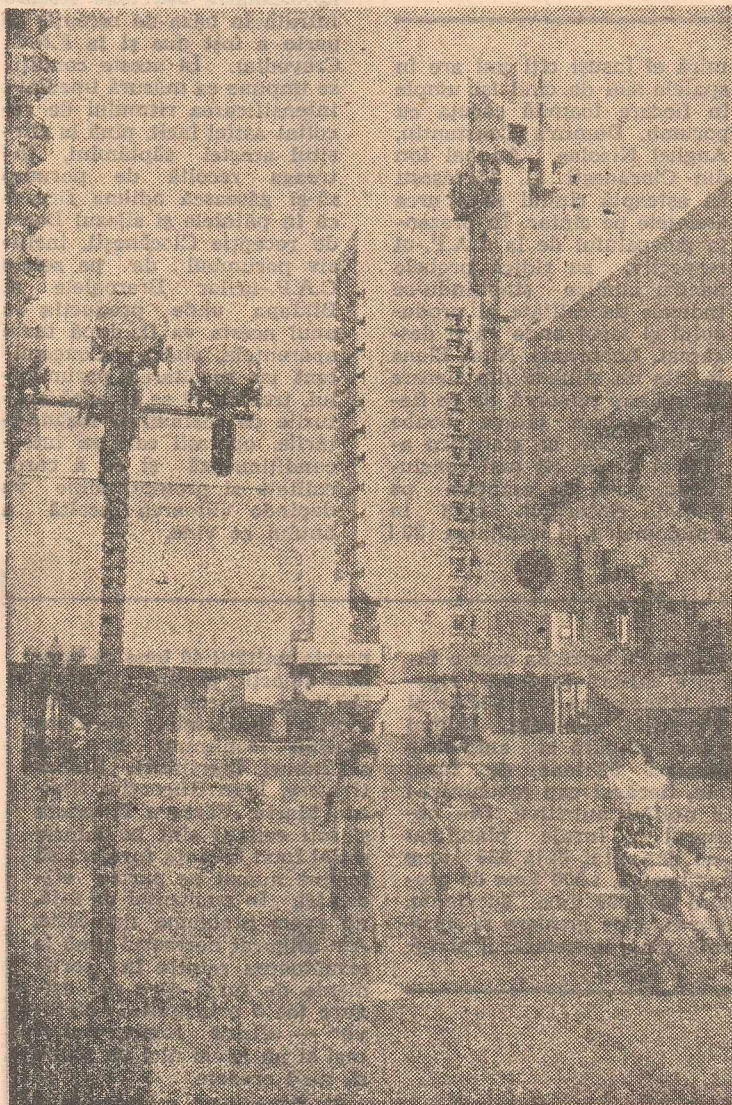
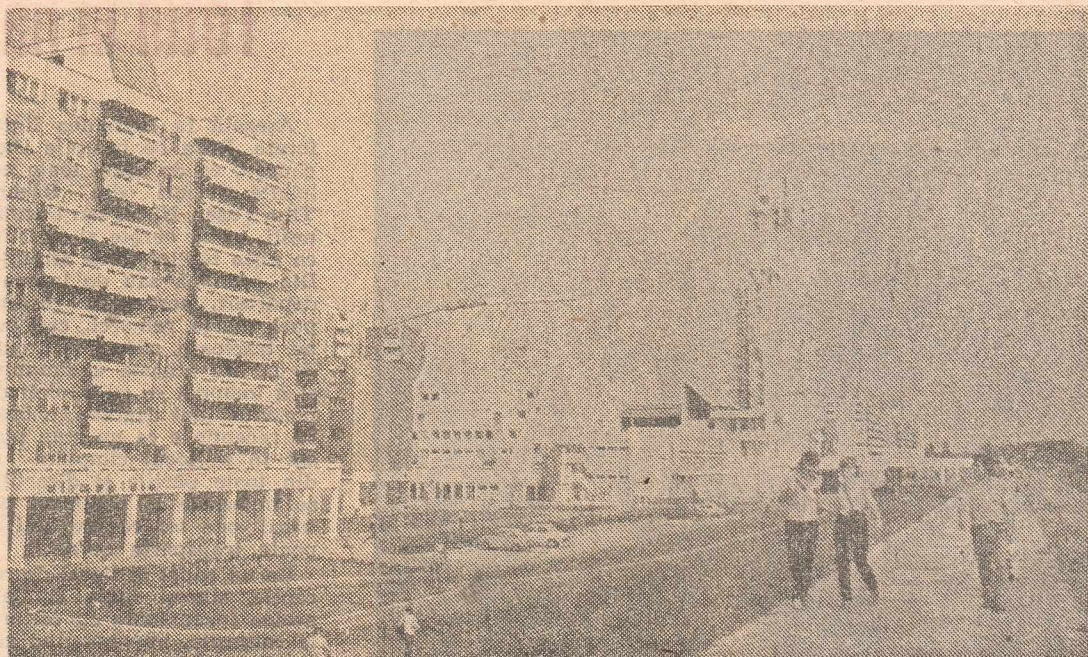
Imperativ la Congresul IX, realitate pentru Congresul XIV:

Județul

SATU MARE

UN EXEMPLU

ELOCVENT



Convorbire cu VASILE CAROLICĂ,
prim-vicepreședinte al Consiliului popular județean Satu Mare

— N-am fost, recunosc, de multă vreme, la Satu Mare și nu pot să pornesc dialogul, cum aș vrea, de la un eveniment de ultimă oră. De aceea, rămâne, vă rugăm, să ne deschideți dumneavoastră poarta spre viața de azi a acestui județ de la bornele țării.

— Așteptați, un minut, și vom începe.

Îmi privesc ceasul. Este zece fără un minut, minut în care fac zeci de presupuneri asupra intențiilor omului din fața mea, absorbit de corespondența de dimineață. La zece fix, prin fereastra larg deschisă pătrund acordurile muzicii slobozite din turnul cu ceas al primăriei, turnul ce spintecă metaforic cerul, turnul-columnă al urbanismului actual din orașul

de pe Someș. După alt minut, muzica încetează.

— Ați recunoscut?

— Cum să nu recunoști imnul nostru?! Și v-am intuit, sper, gîndul. Ce frumos răsună liber peste Cîmpia Someșului, peste un ținut românesc cu o istorie zbuciumată.

— Asta-l. Cine vrea să înțeleagă bine viața unei așezări, oamenii ei, modul lor de a trăi și idealurile lor, se cade să le cunoască întâi istoria.

Dirzenia sătmărenilor, mîndria lor, firea lor aprigă dar dreaptă, hărnicia lor s-o căutați la strămoși; să nu uitați că aici s-au înălțat cetățile lui Menumorut, pe așezările și cetățile dacilor liberi, ale invincibililor și nesupușilor daci liberi. Spațiul județu-

lui nostru a constituit, de-a lungul veacurilor, leagănul unor impresionante creații materiale și spirituale care au personalizat vetrele etnice românești ale Oașului, Codrului și Cîmpiei Someșene.

— Tara Oașului, se pare, le domină încît nu o dată județul se confundă cu ea.

— Pentru cei care știu puțin geografie și privesc prea arareori o hartă. Brăzdată de cursurile râurilor Someș, Tur, Crasna, suprafața județului — de 4.405 kmp — cuprinde sub aspect fizic-geografic, o diversitate de forme de relief — munții scunzi și depresiunea Țării Oașului, Culmea Codrului, Cîmpia Sătmăruului și Careiului, pe întinderea cărora se disting locuri pitorești de un farmec nebănuț, cum sînt lacul de acumulare de la Călimănești Oaș, cursurile repezi ce coboară de pe versanții Oașului și Gutîiului, pasul Sălătruc înconjurat de frumoase păduri de conifere, pădurile de stejar din zona Birsăului sau Săcășenilor, pădurile de salcîm, atît de căutate de stupari, de pe nisipurile de la Foieni, Sanislău, Pișcolt și altele. Acestei diversități a naturii îi corespund bogățiile ale solului și subsolului tot mai intens cercetate și puse în valoare prin strategia dezvoltării patriei din ultimul sfert de veac, cînd înfloreste fără precedent una dintre cele mai perene tradiții, învățate de la istorie, ale poporului nostru de a ne bizui pe noi înșine. O linie forte a acestei strategii, ale cărei baze s-au pus

litului la Orașul Nou și Mădăleni. În plină cîmpie, la Satu Mare, Tășnad, Aciș și în alte locuri, apele termale sînt utilizate tot mai intens în ultimii ani, pentru horticultură, în scopuri edilitare, ca sursă energetică și ca surse de sănătate, deschizînd noi perspective turistice județului. Bogățiile ale solului în care, de asemenea, s-a investit mult în ultimele decenii, înobilînd și valorificînd așteptările și condițiile pămîntului, vestitele livezi de pruni de la Turț și Gherța, sau cele de meri de la Cehal, Homoroadă, Remetea ori viile de la Halmeu și Rătești sporesc totodată farmecul peisajului și dau măsura de azi a prosperității unui ținut altădată sărac și rămas în urmă. Oașul arhaic, căutat, pînă nu demult, mai cu seamă de etnografi, reputat doar prin folclor, prin țetere și tipuriri, prin portul popular aparte, are acum repute platforme industriale și sate candidate la titlul de oraș.

— Ca pretutindeni în țară este efectul strategiei dezvoltării elaborate de partidul nostru, între ale cărei linii-forță a fost, este, repartizarea echitabilă și echilibrată a forțelor de producție pe teritoriul țării ce a orientat politica investițiilor. Cum s-a materializat la nivelul județului dumneavoastră?

— Edificator este faptul că, în perioada 1966—1988, volumul investițiilor a fost de 7 ori mai mare decît cel înregistrat în 15 ani precedenți, totalizînd peste 32 miliarde lei. Peste 34 la sută au revenit industriei, factorul dinamizator al progresului economic și social, și au urmat două direcții prioritare — s-au dezvoltat și modernizat toate întreprinderile existente, s-au creat altele noi, organizate în mari platforme industriale, bine repartizate în teritoriu, după forța de muncă și după necesitățile de evoluție, de racordare la viața patriei a unora dintre localitățile rămase într-un soi de imobilism arhaic, precum Spuneam. Una dintre acestea, care la ora actuală rivalizează cu orașele mari, de tradiție ale județului — Satu Mare și Carei — este Negrești Oaș, unde au apărut Fabrica de utilaj minier, Întreprinderea de in și cîneapă, Întreprinderea de tricotaje. Vedeti deci, s-a urmărit ocuparea atît a forței de muncă bărbătești, cît și feminine, astfel încît oșenii să nu mai bată la porțile altora după un loc de muncă, să rămînă acasă, să învețe meserii și profesii complexe, să-și dez-

volte „țara” lor. Datorită noulor unități industriale — Filatura de bumbac, Întreprinderea de in și cîneapă, Fabrica de utilaje și instalații tehnologice, Fabrica de zahăr și cea de conserve, orașul Carei a ajuns la peste 30.000 locuitori. În Tășnad, pînă mai ieri o comună, s-a amplasat industria prelucrătoare a lemnului iar în reședința de județ cîteva platforme industriale ce cuprind un nomenclator complex de produse, de la utilaj minier și piese de schimb pentru autoturisme la tricotaje, de la utilaj chimic la confecțiile cunoscute în întreaga lume, sub marca „Mondiala” Satu Mare. S-au alocat, de asemenea, investiții însemnate unor centre agroindustriale ce tind, în viitoarele cincinale, să devină orașe, cum sînt Livada, Arduș, Turț, Poiana Codrului, Supur, Odoreu, Sanislău, astfel că volumul de ansamblu al activității economice pe locuitor este de 16 ori mai mare față de 1945 și de 4,5 ori decît în 1965.

— Este, oricine înțelege, cîștigul cel mai de preț. În ce măsură calitatea pregătirii lor se exprimă în calitatea muncii, în nivelul produselor ce pleacă spre economia națională ori se exportă?

— N-avem încotro, trebuie să mai apelăm la cîteva cifre. În anul 1988, județul Satu Mare a contribuit cu 1,3 la sută la producția industrială obținută pe ansamblul economiei naționale, avînd un aport substanțial în ramura construcțiilor de mașini și a prelucrării metalelor — cu 1,8 la sută —, a exploatării și prelucrării lemnului — cu 2,6 la sută —, al construcțiilor — cu 3,5 la sută —, și textilelor — cu 8,5 la sută. E de menționat și că județul și-a adus contribuția în realizarea unor produse de importanță majoră pentru economie, ocupînd locul 1 pe țară la utilajul minier, la mașinile de gătit cu combustibil gazos și țesăturile din polipropilenă, locurile 2—3 la țesături de in și cîneapă, cherestea de stejar, locurile 5—10 la țesături de lînă și tip lînă, confecții, mobilier din lemn, ulei comestibil și altele. Ca element semnificativ ar fi și productivitatea muncii, de 4,5 ori mai mare față de nivelul anului 1965, precum și obținerea unei producții marfă industriale de 2.400 lei la 1.000 lei fonduri fixe — valoare rămasă —, situînd județul pe o poziție fruntașă pe țară, iar creșterea, în 1989, a ponderii produselor de nivel tehnic mondial ridicat, la 87 la sută din valoarea realizată, la pro-

afirmarea plenară a personalității umane

dusele ce se planifică și se urmăresc pe clase de calitate.

— O măsură a acestor trășături este, cum spuneți, afirmarea produselor județului Satu Mare pe piețele lumii. În câte țări ajung ele? Care sînt cele mai căutate, mai apreciate?

— În ultimii 24 de ani, aria geografică a exportului s-a extins de la 25 la 54 de țări dar, poate, mai relevant ar fi de semnalat diversificările structurii pe ramuri și grupe de mărfuri, crescînd volumul produselor industriei constructoare de mașini și a bunurilor de consum ce înglobează un volum ridicat de manoperă. Întreprinderea de mașini de gătit cu gaz, „23 August“, de pildă, livrează la export peste 80 la sută din producție, fiind demult o firmă de prestigiu internațional, așa cum este și Întreprinderea de confecții „Mondiala“, unitate etalon în cadrul ramurii confecțiilor, cu beneficiari numeroși de pe toate continentele, urmate cu aceeași ambiție și tenacitate de mai tinăra întreprindere de prelucrare a lemnului, cu un volum de 40 la sută din producția de mobilă. Și dacă evidențiem în special produsele de faimă, nu putem să nu înscrim în serialor un rod al pămîntului, pășunii, unde sătmărenii înregistrează o reputație poate chiar unică în Europa.

Au ajuns la o adevărată virtuozitate în cultivarea acestora cu soiuri ce produc de 2 ori pe an, primăvara și acum, în septembrie.

— Prin urmare, agricultura se specializează și ea, în funcție de ceea ce poate pămîntul, ecosistemul zonei și experiența oamenilor să dea mai mult?

— Să ne întorcem la capitalul investițiilor, fără de care nu se putea ajunge pe pămînturile acestui județ la structura agricolă actuală și, mai cu seamă, la producțiile de-a dreptul uimitoare de la un an la altul. Cum arătam la început, relieful este mai ales colinar iar zona de cîmpie are, în majoritate, soluri moderate, cu umiditate în exces ori cu nisipuri zburătoare. Să le transformi, așa cum sînt ele azi, în grădini, în livezi și vii înalt productive, în suprafețe de cereale cu producții record, a implicat un mare efort de investiții, de știință, de muncă. Investițiile alocate agriculturii județului, în perioada de după Congresul al IX-lea, se cifrează la peste 11 miliarde lei, fiind încă un exemplu al consecvenței cu care partidul nostru, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au acționat pentru restabilirea rolului agriculturii și reconsiderarea acestora în structura economică a țării. Suportul acesta material al noii revoluții agrare, a urmat și în Satu Mare, ca în toate județele, cîteva direcții prioritare, între care, epocală rămîne, reconstrucția pămîntului, vasul program de îmbunătățiri funciare, de apărare împotriva inundațiilor, de luptă împotriva eroziunilor, de irigații, de creștere a potențialului productiv al solului. În ultimii 24 de ani, prin punerea în operă a programului, suprafața arabilă a județului a crescut cu 13 000 ha. iar producția agricolă de 2,6 ori, în raport cu 1965. În prezent, aproape jumătate din suprafața agricolă este protejată prin lucrări de indiguit și pe 75 la sută se execută lucrări de desecări, concomitent cu numeroase alte lucrări de ameliorare a solului. Ceea ce ne-a ajutat să

sporim suprafața ocupată cu cereale la 64 la sută, a plantelor tehnice — sîntem unul dintre județele mari cultivate de cîmpă și în pentru fibră, destinată industriei ușoare — la 11,7 la sută și a legumelor la 2 la sută. În zootehnie, sectorul socialist și-a sporit contribuția la producția globală agricolă, ajungînd la 40 la sută. Pe baza rezultatelor remarcabile obținute, unui important număr de unități agricole i s-a acordat înalte ordine și distincții ale Republicii Socialiste România. Cooperativele agricole de producție din Petrești, Urziceni și Foieni au fost distinse cu titlul de „Erou al Muncii Socialiste“, I.A.S. Carei cu Ordinul „Meritul Agricol clasa I“ și „Ordinul Muncii“ iar C.A.P. Sanislău, cu înaltul titlu de „Erou al Noii Revoluții Agrare“.

— Deci, sate mai bogate și țărani cu un nivel de viață ridicat. De fapt, ciți locuitori mai trăiesc azi în comune, ciți mai sînt, în realitate, țărani?

— Ca pretutindeni, mișcarea demografică și-a schimbat traiectoria. În anii socialismului au fost create 101 000 locuri de muncă, dintre care 63 000 după anul 1965, ceea ce, în mod firesc, a produs mutații esențiale în structura ocupațională a populației și în nivelul ei de pregătire, crescînd simțitor ponderea personalului din industrie, construcții, telecomunicații, gospodărie comună, învățămînt, știință, circulația mărfurilor, servicii. Logic, numărul celor care trăiesc în orașe a sporit, ceea ce însă, nu a sărăcit satele în oameni și nici nu le-a depersonalizat. Ne vom întoarce iarăși la investiții. Concomitent cu orașele s-au dezvoltat edilitar-gospodăresc comunele și satele, cum vizibil este din prima comună de cîmpie și pînă în ultimul cîtun de munte. Politica sistemizării, complexă și profund științifică, emanație a gândirii economice și social-politice de geniu a secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a revitalizat toate localitățile sătmărene. Concret, în perioada 1965—1968, s-au utilizat în această direcție fonduri de investiții în valoare de 5 miliarde lei, dintre care 3,2 miliarde numai în construcția de locuințe. Celelalte miliarde au echipat modern, orașele noastre, au ridicat nivelul de confort, nivelul de habitat al locuitorilor. Să exemplificăm. De pildă, prin extinderea alimentărilor cu apă, ale rețelelor de canalizare și a stațiilor de epurare din Satu Mare, Carei și Negrești, prin extinderea rețelelor de distribuție a gazelor naturale în Satu Mare și Carei, precum și în comunele Poiana Codrului și Medieșu Aurit. S-au dat în funcțiune obiective de o mare importanță economică dar și civică, precum sînt Complexul feroviar Satu Mare Sud, Aeroportul, Autogara, podul de căi ferate și două poduri rutiere peste riul Someș — în municipiul reședință de județ, linia ferată normală Satu Mare-Bixad, introducerea telefoniei automate în toate centrele urbane, extinderea suprafeței comerciale utile cu 124 000 metri pătrați și multe altele. Cînd vorbim despre nivelul de viață al locuitorilor și de condiția localităților noastre, u-neori nu punem accentul cunvenit pe uriașele cheltuieli social-culturale, pe investițiile de care beneficiem de la buget. Tezele pentru Congresul al XIV-lea accentuează ma-

gistrat această idee a corelației între cheltuielile social-culturale ale statului și celelalte componente ale nivelului de trai, ale calității vieții oamenilor, corelația cu entitatea socio-politică a scopului final al socialismului, omului cu bunăstarea sa, Omul într-o condiție superioară a libertății, demnității, dezvoltării multilaterale a personalității. Și în județul nostru, sînt impresionante realizările sub aspectul fondului locativ. În perioada acestor 24 de ani s-au construit peste 69 000 locuințe, dintre care peste 36 000 apartamente, astfel încît 4 din 5 familii sătmărene trăiesc în locuințe noi. Să adăugăm la acestea modernizarea bazei învățămîntului, dîndu-se în folosință, printre altele, 688 noi săli de clasă, 2 360 locuri în internate, 3 590 locuri în grădinițe pentru preșcolari, ca și modernizarea asistenței sanitare, construindu-se 22 noi dispensare umane, crescînd numărul de medici pe locuitor.

— Sub raport urbanistic, mai ales prin arhitectura noului său centru civic, Satu Mare a ajuns un oraș de referință, el place tuturor vizitatorilor, satisface însă toate solicitările de locuințe ale populației?

— În general da. Să nu pierdem din vedere dinamica cerințelor și pretențiilor populației, o cerință se rezolvă, o alta îi ia locul. Pot să vă spun că atenția noastră este îndreptată, la ora actuală, spre îmbunătățirea gradului, de confort al locuințelor existente sau nou construite, creșterea suprafeței locuibile — ponderea apartamentelor cu 3-4 camere a sporit de la 19 la sută la 51 la sută —, racordarea acestora la sisteme moderne de încălzire, de apă canal, telefoane etc. În celelalte localități, inclusiv în cele rurale, aceleași probleme se pun, întrucît, s-a înălțat un număr impresionant de case impunătoare. Numai între 1976—1988, s-au înregistrat în mediul rural 4 350 plus 632 apartamente în blocuri, unele comune ca Bixad, Certeze, Tîrșolt, Cămarzana, Călinești Oaș fiind aproape în întregime alcătuite din case construite în ultimile două decenii. Pentru a vă face o imagine mai completă asupra stadiului de evoluție al localităților sătmărene, am să vă mai dau un indicator. Ca unități administrativ-teritoriale absolute toate se autofinanțează.

Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, au efectuat în județul nostru în toți acești ani, numeroase vizite de lucru în care ne-au îndrumat și ne-au ajutat esențial în realizarea liniei politice a partidului la nivel teritorial, în toate sferele, domeniile și sectoarele de activitate. Asigurăm conducerea partidului, pe secretarul general, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și pe tovarăsa Elena Ceaușescu, să fim la înălțimea acestor eforturi, să depunem munca noastră avîntată, priceperea, inteligența, ca și sentimentele noastre de iubire de țară și pentru partid la temelia tuturor noilor zidiri. Zidiri ale viitorului, ale socialismului în România socialistă.

...Din turnul primăriei bate ceasul o oră exactă, învîluind Someșul, Gutîiul și Oașul, istoricul Carei, mîndrul Piemont al Tășnadului în valurile muzicale, în valurile de mătase scumpă a celor „Treiculi“.

CICI IORDACHE-ADAM ■

MĂRTURIE PE O PLATFORMĂ INDUSTRIALĂ,

ÎN SĂLAJ:

„Președintele țării ne-a cerut să devenim o întreprindere de prim rang, și ne-a ajutat să devenim“

În iunie 1972, la Zalău s-a născut un copil neobișnuit. Era un copil... din fontă și nașterea lui a însemnat pentru județul Sălaj o premieră absolută: înfiia șarjă din acest metal pe aceste meleaguri. La 6 iunie 1973 se naște fratele... de oțel al primogeniturii din fontă, din minile aspre ale lui Gheorghe Mureșan, plecat de pe meleagurile Silvaniei tocmai la Hunedoara unde a devenit oțelar, dar care s-a întors iar pe plaiurile natale să conducă echipa de muncitori care a produs prima șarjă de oțel din aceste locuri. Anii puterii populare i-au preschimbato pe acești cioplitori în lemn care plecau vara în căutare de lucru în oțelari, lăcătuși, strungari, laminariști, energeticieni, electroniști, caruselști, operatori de precizie, chimiști, ciberneticieni, geologi, bobinatori, metrologi, operatori calculator, arhitecți, cercetători științifici etc., lucruri la care altădată nimeni nu îndrăznea măcar să viseze. De aceea, data de 1 iunie 1972, reprezintă nu doar nașterea celui „copil“ de fontă care a schimbat complet destinul părinților, ci înseamnă nașterea unei noi lumi pe aceste meleaguri. Șarjele de fontă și oțel au fost, mutatis mutandis, Tigru și Eufratul care au făcut să înflorească aici o civilizație. Capitala Daciei Porolissensis după mai bine de o mie șapte sute de ani se mută cîteva kilometri, să ajungă sub poalele Meseșului, și asigură 76,5 la sută din întreaga producție industrială a Sălajului și 90,5 la sută din exportul de mărfuri sălăjene. Cele două torente năvalnice de metal strălucitor au pus în mișcare întreprinderea de armături industriale din fontă și oțel care a devenit astăzi cea mai mare întreprindere de profil din Europa și una dintre cele mai mari din lume.

Cu cîteva mii de muncitori (din care tinerii se ridică la mai mult de jumătate) unitatea, ridicată pe un loc unde în urmă cu 18 ani răsărea doar papură bîcșnică, produce azi peste 1.200 de tipo-dimensiuni de piese ce se exportă în 37 de țări ale lumii pentru nevoile industriei constructoare de mașini, petrochimiei, industriei navale, energetice și pentru centralele nucleare-electrice.

Anii de vechime din cartea de muncă ai energicului și săritorului la nevoie președinte de sindicat Petru Mureșan, coincid, în chip fericit, cu anii „copiilor“ de fontă și oțel ai întreprinderii, adică 17. Într-un fel și el este un „copil“ al unității și în anul viitor, cînd va avea 18 ani vechime, unitatea își va înnoi și reproductea producția în proporție de sută la sută. Venit din Dolhasca Moldovei, Petru Mureșan s-a naturalizat sălăjean și este foarte mîndru de întreprinderea unde lucrează, unde anul trecut sarcinile de plan au fost depășite cu o producție marfă în valoare de 45 milioane lei. Organizatorul de grupă sindicală, Gaspar Sigismund

a obținut locul I în întrecerea socialistă pe anul trecut, fiind considerat unul din cei mai buni lăcătuși ai unității.

Totodată, încă din anul 1987 a fost pus la lucru potențialul creator al cadrelor tehnice sub inițiativa intitulată: „Fiecare inginer tehnic și cadru de specialitate să rezolve o problemă tehnică sau de organizare în afara sarcinilor de serviciu“. Căutarea neostoită a noului „în afara orelor de serviciu“ a adus reale servicii acestei prestigioase unități prin crearea unui dispozitiv de contralampat flanșe (subinginer Gh. Mindraș), reducerea consumului de energie la cuptorul cu arc voltaic (ing. Ioan Boldor), sistemul electric de protecție la rupere al sculelor (ing. Virgil Pop).

În acest an, conducerea unității a hotărît depășirea beneficiilor planificate cu 2 milioane lei prin gospodărirea mai judicioasă a materiilor prime și materialelor (s-a înființat gospodăria de span) și prin eliminarea oricăror forme de risipă.

Cu prilejul vizitei de lucru în județul Sălaj, la marea adunare populară din municipiul Zalău din luna mai 1986, secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, arăta: „Sălajul se numără printre acele județe care, de la reorganizarea administrativ-teritorială din 1967—68, au cunoscut o dezvoltare puternică... Toate unitățile industriale de bază ale Sălajului sînt, de asemenea, construite în ultimii 20 de ani, iar dacă m-aș referi la unitățile din Zalău, ele au și o dotare de înaltă tehnicitate, care dă posibilitatea să se realizeze producții la nivelul celor mai bune produse similare pe plan mondial“.

Totodată, cu ocazia vizitei de lucru făcută la întreprinderea de armături industriale din fontă și oțel, președintele României socialiste adresa un îndemn-mobilizator colectivului de muncă din unitate, spunînd: „Trebuie să deveniți o uzină de prim rang, nu numai în țară, dar și în Europa și aveți această posibilitate. Eu vă felicit și vă doresc succes și să faceți totul pentru a deveni uzină de prim rang“.

Astăzi, datorită mobilizării exemplare a oamenilor muncii din această întreprindere, unitatea a ajuns să fie cunoscută pentru produsele sale dincolo de fruntariile țării. Armăturile sălăjene se exportă cu succes în numeroase țări.

...Romanul celor doi frați sălăjeni din fontă și oțel este cronică de azi care se scrie cu litere de foc pe pergament de metal și pe care își depun semnăturile, în fiecare dimineață, la ora schimbului, mii de oameni ai muncii, fiecare zi fiind o pagină, fiecare lună constituind un capitol din istoria Sălajului cu mîndra sa capitală — atît de veche și atît de nouă totodată — și asediată de răcoarea pădurilor de pe colinele dimprejur.

PAȘCU BALACI ■

● Sesizări, propuneri, soluții — un dialog fructuos între cetățeni și autorități ●

● „De cinci ani și mai bine, blocul 8 de pe strada Aviatorilor, din orașul Petroșani, este într-o înecă, dar sigură, trecere spre ceea ce am putea numi aspectul unei... peșteri: instalația sanitară și conductele sînt fisurate sau sparte, apa curgînd în voie prin plafon; atît caloriferele de la coloana termică, cît și cele de pe casa scării sînt distruse sau tăiate, fără putință de a mai funcționa; ori de cîte ori plouă, gase apartamente „absorb” apa, deoarece terasa nu este izolată; instalația de apă caldă nu are hidrofor și deci apa lipsește tot timpul anului. Toate acestea neajunsuri, deși sesizate de nenumărate ori, nu au determinat factorii locali să le remedieze. Ele continuă să existe, în ciuda timpului care trece”. Rîndurile de față sînt semnate de mai mulți locatari ai blocului cu pricina. E posibil ca acești factori să fie în posesia unor date care privind durata procesului de formare a unei peșteri, de nu se grăbesc cu răspunsul?

● În scrisoare, Petru Tipău arată că mai mulți locuitori din comuna Dolhești, județul Suceava, dețin teren din izlazul comunal, iar membrii cooperativă nu au unde pășuna animalele. Cercetînd cele sesizate, Direcția generală pentru agricultură — O.C.O.T.A. — Suceava a stabilit aceste suprafețe, iar consiliul popular comunal a hotărît ca în raport de acestea, fiecare locuitor să predea cantitățile de fin rezultate, la C.A.P.

● Oficiul de cadastru, organizarea teritoriului și asolamentelor.

● Iosif Richter din Timișoara, str. Muziceanu nr. 8, sc. C, ap. 1, pensionar, solicită sprijin pentru atribuirea unui spațiu corespunzător. Cu ocazia verificării la fața locului, Consiliul popular al municipiului Timișoara — Comitetul executiv a constatat că petentul locuiește împreună cu soția în două camere și dependențe, într-un imobil transferat ca locuință de serviciu la T.M.U.C.B. De aceea, petentului i se va atribui un apartament cu două camere în Cartierul Șagului, în trim. IV a.c.

● „Din pasiune pentru frumos, dar și ca o necesitate subînțeleasă, am plantat în curtea imobilului iederă, viță de vie, caprifoi, iar în grădiniere și ghivece tot felul de flori și plante ornamentale. Am cheltuit și timp și bani, dar nu despre asta este vorba. Cu totul nejustificat, din 1985, unii colocatari au declarat război florilor și vegetației. Astfel, mi s-a interzis să mai așez grădinierele în locurile mai însorite, iar iarna să mai pun flori la ferestrele casei scării. Pretextul acestor interdicții fiind: autogospodărirea, înțeleasă prin creșterea pisicilor și porumbelilor care, lăsați într-o totală neingrijire, au transformat curtea într-o ladă de gunoi”. Supărarea petentei Viorica Rotaru din București, str. Xenopol nr. 19, sectorul 1, vine nu de la așa-zisul război al florilor, ci, mai degrabă, de la o greșită înțelegere a autogospodăriei. Măcar rîndurile semnatei sperăm să fie înțelese de colocatari.

● Întreprinderea de frigider Găești îi face cunoscut Ecaterinei Saidufis din București, Alea Negreni nr. 10, că a fost pusă în stare de funcționare combina frigorifică, conform procesului verbal nr. 19/10.08.1989.

● Unele aspecte negative în transportul de persoane, de pe

Scrisoare comentată

Ce zici, vecine?

Iosif Pașca din localitatea Sighiștel nr. 14, comuna Lunca, județul Bihor, ne trimite un apel la omenie și înțelepciune, pentru încheierea, o dată pentru totdeauna, a unui șir de conflicte soldate cu nenumărate procese: „De 20 de ani sînt în proces cu un vecin, Pașca Terente (coincidentă de nume?!)... care a debutat datorită neînțelegerilor privind un canal de scurgere despărțitor... S-a pronunțat hotărîrea judecătorească în favoarea mea, după analiza situației la nivel de Procuratură Generală... Dar lucrurile nu s-au oprit aici, Pașca Terente sub diverse motive invocate fără just temel a tot deschis alte procese...”. În 20 de ani este posibil să se ivească tot felul de cauze de sfadă între vecini, „dar pînă la albește, anii ne apasă umerii, am devenit buni. Doresc intervenția dv... care să-l convingă în numele dreptății pe acest vecin să înceteze cu procesele... Mie îmi este rușine, m-am săturat să bat drumurile Beiușului, ale Orădiei pentru ambiții prostest. Multe le-am lăsat să treacă, din dorința mea de a face pace și liniște, dar altele nu s-au putut trata cu indiferență... Am copii mari, nepoți, sînt la o vîrstă la care îmi doresc liniștea, să mă bucur de ei, de ceea ce-mi mai poate oferi viața...”.

Frumoase vorbe, cuminți gînduri, Le facem publice toamă pentru aceasta. Și sperăm să primească răspunsul cuvenit: adică, o mină întinsă de la vecinul de care-l desparte doar un gard.

GINA V

unele trasee deservite de I.T.A. Tulcea, relatate în scrisoarea semnată de un grup de cetățeni din acest județ, au fost analizate și verificate pe traseu de organe de specialitate din Centrula de transporturi auto București și I.T.A. Tulcea, constatîndu-se că, în parte, se adevăresc. Ca urmare a acestui fapt, I.T.A. Tulcea a sancționat disciplinar șoferii găsiți în neregulă pe traseu, intensificînd totodată activitatea de control. Toate abaterile depistate au fost prelucrate în ședința cu personalul de conducere și șoferii din transportul de călători. Pentru satisfacerea solicitărilor de transport călători din satul Trestenic, comuna Nalbat, au fost puse în circulație pe traseul Tulcea — Trestenic autobuze cu plecare — sosiri dimineața și seara.

● Primim din partea Consiliului popular al municipiului Galați următoarele răspunsuri: 1) Pentru rezolvarea cererii, conducerea E.G.L. a prins în planul de reparații pe anul 1990, trim. II, refacerea hidroizolației blocului. (Adresat semnatului Ioan Buzuc din Galați, Micraion 16, bl. C2, ap. 37); 2) La data de 8.06.1989 s-au remediat defecțiunile de la iluminatul public din străzile Farului și Cezar Bolliac, fapt confirmat de cetățenii Ioan Mitroglu și Ene Mocanu domiciliati în str. Cezar Bolliac, precum și de Gheorghe Alexandru și Marieta Dumitriu din str. Farului, care s-au declarat mulțumiți de rezolvarea cererii lor.

● Abonatul Teodor Dobrin domiciliat în orașul Brezoi, str. Pandurii nr. 13, s-a găsit în vedințele I.R.E. Vilcea — C.D.E.E. Exterior, la data de 30.08.1989, cu două facturi restante în valoare totală de 1.420,80 lei. Neplata uneia a atras calcularea unor penalizări, conform prevederilor H.C.M. nr. 2763/1968. În baza aceluiași H.C.M., intrucît abonatul a dat dovadă de rea credință în achitarea contravalorii energiei electrice furnizate, s-a procedat la sistarea livrării ei, prin debransarea abonatului de la stîlpul de curent electric. Sustinerea acestuia că s-au încasat sume mari nu se justifică, deoarece el dispune de două aparate electrice, aragaz și boiler, televizor etc. Totuși, la

sesizarea lui, C.D.E.E. Exterior Vilcea a hotărît schimbarea contorului electric, în prezent acesta fiind înlocuit. În ceea ce privește doleanța abonatului de a se fixa un punct de încasare a energiei electrice în orașul Brezoi, în urma analizei efectuate la nivelul I.R.E. Vilcea și C.D.E.E. Exterior Vilcea, s-a dispus ca o zi pe săptămînă, prin casierii încasatori să se organizeze încasarea la punct fix a energiei electrice pentru abonatii din orașul Brezoi și zonele limitrofe. Răspunsul vine din partea I.R.E. Vilcea.

● D.P.M.O.S. Cluj: Ca urmare a examinării dv. de către Comisia județeană de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, s-a concluzionat că invaliditatea s-a menținut neschimbată de la data înbădrării în gradul II, adică a existat și în lunile puse în discuție — mai, iunie, iulie 1988 — motiv pentru care vi se vor trimite drepturile de pensie neincasate anul trecut. I se răspunde lui Gherasim Crisan, din Cluj-Napoca.

● D.P.M.O.S. Iași: Plata ajutoarelor materiale pentru incapacitate temporară de muncă, din cauză de boală, vi se va face prin casieria unității — I.G.C.L. Pascani — în baza certificatelor medicale prezentate. Răspuns expediat lui Mihai Păduraru din Pascani.

● Solicitînd sprijin pentru eliminarea gropilor și tasărilor, apărute în arterele de legătură cu Bd. Constantin Brîncoveanu, Consiliul popular al sectorului 4 îi comunică petentului Thoma Stănescu din București, str. Lamotești nr. 1, bl. 13, sc. 2, et. 3, ap. 87, sectorul 4, că nerespectarea de către executant a condițiilor impuse de autorizația de construcție a lucrării de termoficare a atras în seama sefului de brigadă, ing. Dan Cristescu, un număr de cinci sancțiuni contravenționale, conform pre-

vederilor H.C.M. nr. 2490/1989, cu cîte 2.500 lei fiecare. Totodată s-a intervenit, în scris, la conducerea Întreprinderii Antrepriză Construcții Edilitare și Drumuri și C.A.G.C.M.-C.P.M.B.

● Cititorii de presă din Drumul Taberei sînt urmăriți, de la o vreme, de neșansa: din chioscurile de ziare ale Difuzării Presei existente pe respectiva mare arteră bucuresteană, ei pot conta numai pe cel de la Favorit, cu program clar și mereu bine aprovizionat. Celelalte însă... La Drumul Taberei 34 chioscul e închis de cîteva luni pentru un concediu medical. Nu demult, a intrat în concediu medical și gestionarul de la Horizont. În Piața Moghioros, mai degrabă găsești ziare la vînzătorii „volanți” decît la chioscul din stația de tramvai, mai mult închis peste zi, ca și cel din apropierea pieței Valea Ialomiței. Pînă și modul expunerii e deficitar la acestea din urmă, cînd se întîmplă să fie deschise: trebuie să ai ochi buni, ca să vezi, dintr-o privire, prin geamul minuscul, ce se află în întunericul dinăuntru... (Prof. Ioana Triculescu, str. Tincani nr. 3).

● „În octombrie, anul trecut, la Teliuc, în județul Hunedoara s-a desfășurat finala pe Ministerul Minelor a concursului de protecția muncii, unde a participat și o delegație din partea Centralei minereurilor Baia Mare. Majoritatea premiilor le-a primit delegația noastră. La înminarea diplomelor ni s-a spus că premiile respective vor fi trimise la unitățile unde lucrăm fiecare. Nimic rău în asta, numai că sîntem în pragul unui alt concurs și premiile de anul trecut n-au ajuns la noi. Vrem să credem că organizatorii vizați n-au uitat pînă și regulamentul concursului, care stipulează această obligație”. Semnează unul dintre cîștigători, Marian Gheorghe din localitatea Pomi nr. 277, județul Satu Mare.

● În legătură cu cele reclamate în scrisoare de Aurelia Agrigoroaie din Iași, str. Luca Arbore nr. 20, bl. 511, sc. D, ap. 7, et. 2, Consiliul popular al municipiului Iași ne asigură că au fost luate toate măsurile necesare, litigiul dintre cei doi locatari fiind stins, instaurîndu-se un climat corespunzător de conviețuire.

● Deoarece Dumitru Furcarea din Drobeta-Tr. Severin, str. Sincal nr. 58, bl. VI, sc. 1, ap. 5, nu a primit nici un răspuns pînă în prezent la scrisorile adresate redacției în primăvara acestui an, îi facem cunoscut că acesta a sosit în luna martie a.c. și este expediat de D.J.P.Tc. Mehedint, care îi specifică următoarele informații: postul său telefonic a funcționat pe linie individuală pînă la data de 10.02.1989, cînd s-a executat schimbarea serviciului pe linie comună. În prezent el plătește un abonament lunar de 50 lei, cu impulsuri în limita abonamentului — 75, cu apel și contorizare separate. Pentru perioadele sesizate, s-au recalculat taxele de abonament corespunzător serviciilor oferite.

Pagină realizată de MARIA BOGDAN RADU

Poșta redacției

Băluță N. Ioana — com. Dănculești (Gorj): La împlinirea vîrstei, da. ● Tuntuc Ion — com. Sascul (Bacău). ● Băhrin Ilieana — Bălan: Da. ● Lăzărescu Ion — com. Volovăț (Suceava): Veți primi prin poșta toate amănuntele. Sinteți planificat pentru 9 octombrie. ● Ciobotaru V. Neculai — com. Cosmești (Galați): Nu trebuia. Citiți și următoarele paragrafe. ● Rotaru Victoria — Rm. Vilcea: Acum nu se mai poate, din păcate. ● Popescu Angelica — Drăgășani: Nu. ● Oancea Constantin — București: Regulamentul de ordine interioară este întocmit și aprobat de conducerea fiecărei unități, în funcție de sarcinile de muncă. Noi nu-l cunoaștem pe-al dv. Dacă nu se practică în mod organizat, rezervă-vă dimineața și seara, acasă, timp pentru gimnastică. ● Durnescu Ion — Mărășești: La agenția de bilete a Clubului sportiv „Rapid” din incinta Gării de Nord din Capitală. ● Cambur Mariana — Caransebeș: Nu putem să vă trimitem ilustrate cu actori. Le găsiți la chioscurile de difuzare a presei. ● Frangulea Mariana — Ovidiu (Constanța): Nu avem de unde să știm. ● Dumitru Viorel — Găești: Ne pare rău că nu v-am făcut „acea bucurie fără margini”. N-am putut. Pimiți un sfat: la 16 ani bucurați-vă de tot ce vă înconjoară, de o zi frumoasă, de prieteni, de colegi, de o carte minunată, de sănătatea trupului și a minții. Nu vă legați „toate speranțele” de o întîmplare din viața altora. ● Teru Paulina — București: Incadrarea locurilor de muncă din diferite unități în grupele I și II, trecerea de la o grupă la alta și scoaterea lor dintr-o anumită grupă au caracterul unor acte de organizare internă a unităților. Soluționarea cererii dv. este deci de competența Întreprinderii. ● Constantin Floarea — com. Turcoaia (Tulcea): Dacă dovedești cu acte oficiale că aveți 10 ani de căsătorie, puteți beneficia de pensie de urmas. ● Ion Vasile — București: Extrasele de cont eliberate de unitățile C.E.C. atestă operațiile efectuate în conturile personale într-o anumită perioadă. Acestea nu pot atesta calitatea de pensionar a unei persoane, singurul organ autorizat să efectueze acest lucru fiind oficiul de pensii la care este constituit dosarul de pensie. ● Negoianu Marin — Băilești: Institutul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, str. Romulus nr. 62, sector 3, București. ● Durbacă Paula — Brăila: Totul se poate, în funcție de posibilități. Adresați-vă consiliului popular municipal.

REGHINA VARVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

ECOURI ● ECOURI ● ECOURI ECOURI ● ECOURI ● ECOURI

● Răspunsul primit de la Întreprinderea Balneoclimaterică Vatra Dornei este adresat, în prima sa parte, în special corespondentului Grigore Manolache, căpitan de marină din Constanța, str. 1 Decembrie nr. 3, dumnealui fiind cel jignit de inospitalier personal ce i-a stricat, cum afirma, în bună parte concediul. „Referitor la articolul publicat în revista „Flacăra” din data de 4 august 1989, ne cerem scuze de cele întîmplute la restaurantul „Călimani”. Următoarele rînduri le considerăm ca un angajament pe care mai sus amintita întreprindere și-l ia față de toți cei ce au de gînd să poposească de acum înainte

în minunata stațiune Vatra Dornei: „Cazul a fost discutat în cadrul colectivului restaurantului „Călimani”, tovarășii Pall Rudolf și Giosan Voichita au fost atenționați pentru aspectele relatate, luîndu-se măsuri de evitare a unor astfel de neplăcute întîmplări (pur-tarea ireverentioasă față de clienți) în viitor”.

Nu mai atît? ● Ca ecou la sesizarea făcută redacției de către cetățeanul Bogdan Cezman din București, Soseaua Colentina nr. 21 bloc R 24, sc. B, et. 6 ap. 7 sector 2, primim de la L.T.B. următoarele rînduri: „Potrivit practicilor judecătorești în materie de contravenții, plîngerea formulată împotriva a-

menzilor achitate este inadmisibilă. Am analizat totuși fondul plîngerii dumneavoastră, rezultînd legalitatea amenzi, în temeiul art. 3 din Decizia Comitetului Executiv al C.P.M.B. nr. 688/1974, conform căruia călătorul are obligația să perforeze biletul de îndată ce a urcat în vehicul”. De acord cu cele de mai sus, numai că problema e alta.

Cetățeanul Bogdan Cezman sublinia, în cele relatate la pagina „Flacăra la dispoziția dumneavoastră”, din 16 iunie 1988, că nu se plînge de plata amenzi: „În fond era greu să conving că abia mă urcăsăm în troleibuz”, ci de atitudinea necivilizată a celor patru controlori de pe linia troleibuzului 66, din care unul

singur avea o legitimație. Referindu-se probabil la acest fapt, serviciul comercial al mai sus pomenitei instituții răspunde: „Controlorii neagă că ar fi avut o atitudine necivilizată. Aspectele au fost, totuși, consemnate în fișele lor personale, fiind totodată prelucrate cu întregul colectiv de controlori, în vederea evitării situațiilor de acest fel”. Tot e ceva!

● În revista dumneavoastră din 24 iunie 1988, un articol semnat de Liviu Timbus anunța apariția a două noi medicamente brevetate de Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, al căror autori sînt Aristina și Ludovic Elthes. Ne interesează care este denu-

mirea lor și de unde se pot procura”. (Semnează — Barna Florian, com. Mibalt, jud. Arad).

Medicamentele la care vă referiți nu se fabrică deocamdată pe scară industrială, deci nu pot fi găsite în farmacii. În momentul de față se pot procura pe bază de rețetă, eliberată de medicul Aristina și Ludovic Elthes, autorii brevetului. Aceștia își desfășoară activitatea în cadrul bazei de tratament destinate combaterii bolilor hepato-biliare, din stațiunea Băile Felix, județul Bihor, la Hotelul „Lotus”.

LIANA MOLNAR



POEM PENTRU PATRIE

Lanul

Lin,
Legănat,
Lanul sună metale.
Spicul general și spicul
Soldat una sint.
Darius a lui Istaspe,
Lisimachos,
Boiazid,
Mackensen —
Praf și puibere
Sub tălpile tale, patrie.
Din cenușa învingătorilor lor
Cresc lujerii tomnaticeii lumini.

Crinii bat în scuturi.
Fluierind vin secerătorile.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Cîntarea României

Zilele trecute la Tecuci s-a desfășurat cea de a XXI-a ediție a Sărbătorii cîntecului și dansului popular „Cîntă de răsună lunca”, manifestare prestigioasă care a reunit pe aceeași scenă formații și artiști amatori din diferite zone etno-folclorice ale țării.

Concursul propriu-zis a fost prefațat de un larg evantai de activități cultural-educative dintr-o care amintim: Simpozionul „Festivalul național „Cîntarea României” — tribună de afirmare și valorificare a tradițiilor folclorice, a creației și artei interpretative” susținut cu participarea unor cunoscuți cercetători, culegători și valorificatori de folclor, recitalul de muzică și poezie „Țara din graiul doine-

lor” realizat de membrii cîntecului literar „Calistrat Hogaș” din localitate din rîndul cărora amintim pe Codreanu Rozeta, Mirela Dingă, Lucia Cotaș-Cosțeanu, Maricica Brăescu și Mirza Marin, expoziția de patri-moniu „Valori bibliofile în colecțiile bibliotecii municipale din Tecuci”, urmărite cu larg interes de oamenii muncii din localitate.

Dintre formațiile care s-au distins în cadrul paradei portu-lui popular și a spectacolului-concurs prin autenticitate, acuratețe și calitate interpretative deosebite, menționăm pe cele mai semnificative. Ansamblurile folclorice din Tecuci, Dorna-Suceava și cel de la Centrul de creație și cultură socialistă al

tineretului din Galați, forma-țiile de dansuri populare din Ivoști-Galați, Nehoiu-Buzău, Pașcani-Iași și Ardeani-Bacău, formațiile vocale de la Centrele de Cultură și Creație Pechea-Galați, Tazlău-Neamț și comu-na Tudor Vladimirescu-Galați, soliștii vocali Frigiotu Steliana din comuna Pechea-Galați, Hrișman Sinziana din Năsăud și Doinița Simbotin din Sibiu, formațiile de obiceiuri folclorice de la Întreprinderea „Balanța” — Sibiu, Gîrcina — Neamț și ansamblul folcloric „Someșana” — Năsăud.

Ediția din acest an a sărbătorii cîntecului și dansului popular „Cîntă de răsună lunca” a beneficiat de prezența ansamblu-lui de cîntece și dansuri „Pru-

tenii” din raionul Vulcănești (R.S.S. Moldovenească) al cărui program a colorat pitoresc întreaga manifestare artistică, spre satisfacția miilor de spectatori adunați în decorul de toamnă al parcului „1 Mai” din Tecuci.

Circumscris ideilor generoase ale Festivalului național „Cîntarea României”, evenimentul cultural-artistic din vechea vatră de cultură și civilizație a Moldovei de jos a însemnat o puternică afirmare a bogatelor noastre tradiții populare și o confirmare a întinșelor zăriști de gînd și simțire românească încrustate în nobletea celei mai curate roștiri.

IONEL NECULA ■

Gînd și simțire

Destinul

pagina 11

Peste nemărginirea timpului

pagina 14

FĂNUȘ NEAGU



„Povestirea este viața mea”

— Deci, din nou Fănuș Neagu în ipostază de povestitor. Cum vă mai prinde haina asta? Nu cumva ați uitat s-o purtați?

— Niciodată. Povestirile sînt patima și viața mea. Știu să povestesc la fel de frumos ca și bătrînii de la care am învățat limba, și dragostea pentru cîmpie, pentru apele care-o scaldă, începînd de la Călmățuiul de Bărgan și isprăvind cu Dunărea și pentru drumurile magice ale Brăilei, pe care le-am bătut cu piciorul și pe care gîndul meu înserează printr-taine, adumbrii, asfințituri nemuritoare.

— Deci, „Povestirile pe drumul Brăilei”. Ce se-ntîmplă pe acest drum?

— Pe drumul Brăilei mi-am găsit drumul Damascului... Aici lumina crește din miere, pelin și zăpezi, cărnăsoasă vara, corpulentă iarna, neverosimil de albastră primăvara și neasemuit de închinată stărilor de vrajă toamna, suprazenualității vieții, dacă vreți. Aici oamenii știu să fie încălcați de uimire, de duhul pămîntului și de vorbe care-și au izvorul în poezia veche. Pe drumul Brăilei trec cîntecele într-o curgere fericită.

— Înțeleg că e o carte a tuturor anotimpurilor.

— Înțelegi bine.

— Cine vă sînt eroii?

— Eroii acestor povestiri sînt dragostea și aventura, apoi zeii și gnomii apelor și ai cîmpiei. Și străvechimea încărcată de aur. În aceste povestiri totul vine de demult, ca să mai trăiască o dată la hanuri, în ostroave, în ierburi, coapte, în răstălmăciri de viforință.

— E o pendulare între mai multe timpuri? Adică trecut, prezent, viitor?

— Eu trăiesc mereu în prezentul vechi și în cel al închipuirii, parcă plutind pe deasupra realităților, mai mult în cornul de abundență al lunii. Sint, ca și bunica mea, un plămuitor de descîntece care cheamă poezia și nu te vindecă de ea niciodată.

— Mi-ați putea povesti în câteva fraze una dintre bucălele din carte?

— Ți-aș putea citi cîteva rînduri din povestirea „Vrăbii-fluture” ca să-ntelegi starea mea de lucru și aceea pe care vreau s-o transmit cititorului. Pentru că eu urmăresc totdeauna să-l fac pe cititorul meu să treacă din realitate în irealitate. Regăsindu-se el acolo în

(Continuare în pag. 15)

OVIDIU IULIU MOLDOVAN



„Cea mai muzicală limbă pentru teatru”

— Ovidiu Iuliu Moldovan, v-ați întors, nu demult, din Grecia, unde ați participat la un festival de teatru al țărilor balcanice. Ce ne puteți spune despre acest eveniment?

— Da, am avut cîntea să fiu printre participanții la acest festival de teatru care, cel puțin pentru Corint, locul unde el s-a desfășurat, constituie evenimentul anului, iar pentru întreaga Grecia o manifestare complexă, care se bucură de multă apreciere.

— Ce ați văzut acolo?

— Tot ce am văzut a fost prin prisma acțiunilor culturale la care am asistat și de aceea, pentru mine cel puțin, a fost o sărbătoare continuă, un prilej de bucurie aleasă.

— Au fost reprezentate toate țărele balcanice?

— Da.

— Anul acesta s-a desfășurat a șaptea ediție a festivalului. Care sînt noutățile — dacă sînt — legate de desfășurarea lui?

— Inițial, festivalul era profilat exclusiv pe teatre populare sau semiprofesionale. De la ultimele două ediții participă și trupe profesionale.

— Dumnevoastră cu ce v-ați prezentat?

— În mod firesc, ținînd cont de faptul că în acest an omagiem o sută de ani de la trecerea în eternitate a celui mai mare poet al nostru, am susținut un recital Eminescu.

— Unde anume? Într-o sală? În aer liber? Pe-acolo sînt frecvente spectacolele sub cerul liber.

— Întregul festival se desfășoară în aer liber, ceea ce îngăduie instaurarea unei atmosfere, hai s-o numesc așa, „populare”, creată de un public de toate categoriile, o atmosferă vie, de o reală curiozitate intelectuală și de o implicare spontană, sinceră, în actul artistic. Recitalul meu a avut loc în curtea primăriei din Corint, unde au ținut să fie prezenți oameni de teatru, notabilități locale, și mulți alți iubitori de poezie și spectacol.

— A fost numai un recital de poezie?

— Nicicum. Am încercat ca modestul meu omagiu adus lui Eminescu să aibă o rezonanță cit mai adîncă. De aceea, am preferat ca mai înții să evoc personalitatea marelui poet —

un cuvînt introductiv rostit în franceză — și de-abia pe urmă să recit din nemuritoarele sale poezii.

— Ce-ați recitat?

— Printre altele. Venere și Madonă, Mortua est, Scrisoarea III, Odă, în metru antic, Luceafărul, La steaua, Kamadeva...

— Este o conturare destul de complexă a universului său poetic. Dar acum sincer — absolut sincer — cum au fost receptate poeziile? Publicul cunoștea creația eminesciană?

— O să vi se pară poate surprinzător, dar unii erau foarte bine informați, mai ales cei din Iugoslavia și Bulgaria. Din discuțiile care au urmat la sfîrșit, mi-am dat seama că și viața și opera lui Eminescu le erau știute cu detalii. Bineînțeles, nu toți s-au aflat în aceeași situație, lucru care m-a îndurerat. Ceea ce m-a bucurat în schimb a fost posibilitatea pe care am avut-o de a fi eu primul care să stîrnesc interes pentru Eminescu în conștiințele multora. De altfel, cu acest prilej am împărțit și discursuri, cărți în traducere care să-l facă pe luceafărul poeziei românești mai bine cunoscut și pe alte meleaguri.

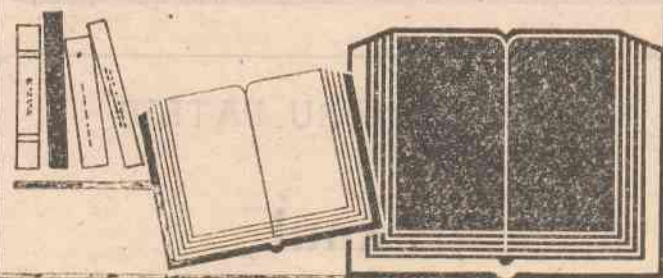
— Din cîte înțeleg, ați fost în Grecia mai curînd un „mijlocitor”, nu v-ați pus în evidență în primul rînd pe dumneavoastră. Ați recitat numai în românește?

— Și în franceză. Dar m-a bucurat nespus interesul cu care am fost ascultat cînd am recitat în limba noastră. De altfel, cineva a și declarat la sfîrșit că „romana este cea mai muzicală limbă pentru teatru din cîte a ascultat vreodată”. A fost pen-

(Continuare în pag. 15)

GEORGE ARION ■

VITRINA CARTILOR



Cum se deghează o greșală (IV)

„Perfecționare” și „desăvîșire”

Astăzi, pe fundalul unei impresionante opere de construcție economico-socială, sint mobilizate toate resursele umane și materiale ale poporului român, punându-se un accent deosebit pe afirmarea deplină a individului ca personalitate creatoare. Este firesc, deci, să se vorbească tot mai mult despre „PERFECȚIONAREA și AUTO-PERFECȚIONAREA acestuia”, despre „AUTODESĂVÎȘIREA sau „REALIZAREA lui DEPLINĂ”, ca personalitate multilaterală. Vocabulele: (A) PERFECȚIONA și (A) DESĂVÎȘI sunt mult utilizate și în legătură cu procesele tehnologice, mijloacele de muncă, metodele de investigație științifică etc. Nu întotdeauna accepțiunile acestor unități lexicale sint corect întrebuințate în construcțiile sintactice ce le cuprind.

De pildă: [...] este vorba de locomotiva cu abur, în continuă perfecționare [...], gândindu-se prin anii '35 [...] că s-a atins perfecțiunea perfecțiunilor și că invenția galezului Trevithick s-a autodesăvîșit deplin.

Forma verbală (A) PERFECȚIONA (PERFECȚIONEZ) are valoare gramaticală tranzitivă și reflexivă și vine în limba română de la vocabula perfecționar (verb, în limba franceză), însemnând „a (se) îmbunătăți calitativ, a (se) desăvîși (reflexiv), „a-și completa, a-și desăvîși pregătirea profesională”. Substantivul PERFECȚIUNE (cf. fr. perfection, lat. perfectio) înseamnă „caracterul a ceea ce este perfect; desăvîșire”. Același sens îl are și sub forma PERFECTIVE. Accepțiunea acestor elemente lexicale nu admite formarea unei construcții cu valoare superlativă, ea însăși exorimind gradul cel sau foarte înalt al realizării cuiva sau a ceva. Dar, din pătrerea noastră, construcțiile de acest fel ar putea fi tolerate totuși, cu condiția ca ele să fie întrebuințate din necesități stilistice pentru a reda un sens ușor ironic, relevând intenția de exagerare a autorului.

În definiția cuvintelor A (SE) PERFECȚIONA și PERFECȚIUNE am folosit elementele lexicale A (SE) DESĂVÎȘI, DESĂVÎȘIRE, DESĂVÎȘIT, -Ă. Trebuie să subliniem numai deoc

că definindu-le pe acestea din urmă, lexicoanele limbii române întrebuințază sensul primelor cuvinte analizate. Astfel: A DESĂVÎȘI (DESĂVÎȘESC), verb, tranzitiv, „a perfecționa” (reflexiv), „a te perfecționa”; „a face ca acțiunea să capete forma definitivă, să ajungă la culmea dezvoltării”; a dezvolta pe deplin”, iar DESĂVÎȘIT, -Ă, adjectiv, „ajuns la perfecțiune (folosit adverbial — despre fapte, stări, procese, etc), „deplin, complet, absolut”.

În concluzie, putem spune că atit formele verbale A (SE) PERFECȚIONA și A (SE) DESĂVÎȘI, cit și elementele din familiile lor lexicale sint sinonime, definindu-se unele cu ajutorul celorlalte.

Dar în definirea derivatelor adjectivale PERFECȚIONAT și DESĂVÎȘIT am utilizat vocabula DEPLIN ceea ce înseamnă că ea intră în serie sinonimică alături de acestea.

Din cele arătate pînă aici se poate înțelege, sperăm, alăturarea dăunătoare în aceeași formulare a celor trei cuvinte. Deci, „s-a (auto) desăvîșit deplin” este un pleonasm, căci determinantul DEPLIN este sinonim cu adjectivul — participiu provenit de la A SE DESĂVÎȘI (DESĂVÎȘIT — DEPLIN). Mai mult, A SE DESĂVÎȘI exprimă sensul realizării absolute, ceea ce face inutilă sublinierea gradului la care se află starea oglindită de forma verbală utilizată în textul citat, dar și în oricare altă formulare care ar conține alăturarea cuvintelor analizate.

La rîndul său, enunțul pleonastic „autodesăvîșindu-se deplin” repetă inutil ideea exprimată de construcția sintactică (enunțul) „a atins perfecțiunea”, ceea ce relevă caracterul tautologic al formulării.

În privința compusului (S-A) AUTODESĂVÎȘIT, trebuie să subliniem faptul că sensul AUTO- (AUTO- — element prim de compunere savantă, din cuvîntul grecesc autos — „el însuși”) nu se poate folosi decît în legătură cu subiectul conștient, care transformă obiectul în activitate sa economico-socială, transformîndu-se (perfecționîndu-se), totodată, pe sine.

DORIN N. URITESCU

Cronica literară

de Romul Munteanu

Un personaj în vacanță

Cînd am citit pentru prima dată romanul lui Bedros Horasangian *Sala de așteptare* (1987), mi-am dat seama că autorul se confruntă cu un experiment scriptural complex, ce putea exercita asupra cititorilor efecte sincronice opuse (atracție-repulsie), rezultate din amestecarea unor stiluri și evenimente diferite în cadrul aceleiași opere. Este adevărat că la acea dată publicul nu mai era luat prin surprindere, textualismul în formele lui cele mai variate fiind cultivat de prozatori români cu programe literare extrem de variate.

De altfel, întîlnirea dintre textualism și deconstructivismul postmodernist s-a produs în diferite arii de cultură din lume cu rezultate estetice complexe, schimbătoare, inegale etc. Interferența dintre astfel de practici literare nu s-a soldat nici în cultura română cu simple produse seriale sau acte de mimetism. Oricît de inedit ar fi un experiment, el poate fi fructificat la modul profund numai dacă este susținut de un talent adecvat în acest sens. Simpla abilitate dovedită în manipularea unor tehnici literare deprinse prin învățare, asimilare culturală, nu este suficientă. Or, prima concluzie ce se poate deduce din lectura romanului *Sala de așteptare* este de natură să pună în lumină un „talent polimorf”, tipic unui prozator capabil să emită în același timp pe mai multe canale scripturale. Dar nu încape îndoială că învățămintele pe care le poate scoate un autor din propria experiență literară, nu numai din reacțiile cititorilor sau ale criticilor, au și ele semnificația lor.

Cine citește romanul *În larg* (Ed. Albatros, 1989) nu poate să nu observe și acte de continuitate, dar și stări de diferență scripturală față de *Sala de așteptare*. Bedros Horasangian știe foarte bine că în *Sala de așteptare*, cititorul poate „călători” pe mai multe paliere, iar la nevoie, pe unele le eludează din lipsă de atracție, grad sporit de dificultate, stare de plictiseală etc. În recentul său roman o lectură fragmentată a cărții ni se pare imposibilă, iar practicare a ei experimentală sau pur lenevoasă nu duce la nimic.

În romanul *În larg*, prozatorul reduce palierele evenimentale și restrînge cu discreție tenciele de relatate și scriitură. Aceleași evenimente sint narate uneori la persoana întii, ca niște acte trăite într-un prezent ce se face sub ochii noștri, după care sint reldate ca niște întîmplări rememorate, rezumate, repovestite într-un alt timp, consemnate de altcineva în scrisori, transformate în monologuri interioare etc.

Setul real de evenimente trăite de inginerul (geologul) plecat cu cortul la mare este extrem de redus. Ele se suprapun peste amintiri mai vechi petrecute la mare sau în altă parte, se interferează cu alte întîmplări, ce au avut loc la Constanța, Medgidia, prin orașele de pe Tîrnave, Timișoara etc. Intriga este proiectată pe planuri extrem de eterogene și dispersată în secvențe de timp apropiate sau foarte îndepărtate. Singurul liant între personajele prezente, absente, flotante, citate este Radu, inginerul a cărui memorie funcționează ca o bandă colectoare de informații. Banda aceasta afectivă merge înainte și îndărăt, se oprește, revine asupra unui timp pierdut și mereu regăsit, se intrerupe, introduce în circuit informații marginale, rezumă evenimente din perspective diferite, fixează din cînd în cînd unele date calendaristice. Romanul *În larg* are o structură mozaicală. Secvențele temporale sint amestecate în așa fel încît cititorul este mereu pîndit de riscul de-a cădea în capcana unor mari confuzii de situații. Fiecare capitol pare un mic coridor labirintic, care permite alunecări în spațiu și timp.

Este adevărat că personajul principal se comportă ca un „secretar” al existenței sale sau ca un reporter al unor evenimente trăite. Dar pe neobservate, tehnica se schimbă, Radu devine un grefier al fluxului său imaginar, al memoriei colectoare de amintiri și informații din perioade extrem de diferite. Este adevărat că unele capitole au titluri avertizatoare. Romanul se deschide cu această formulă: *Ceva s-a petrecut ulterior*. Alte capitole cum sint: *Casablanca*, *Cîteva zile pe Tîrnave* și o aniversare dintr-un trecut aproape uitat. O scri-

soare mai veche către Irina, rătăcită printre alte hîrtii conțin cîteva semnale luminoase, dar nu pot fi integrate cu certitudine într-o încercare de stabilire, riguroasă a cronologiei întregii. Unele capitole ca: *În Medgidia între două trenuri*, *Întoarcerea*, *De la gară spre casă* conțin informații atît de amestecate încît punctele reale de reper par să sporească coeficientul de ambiguitate al fiecărui episod, privit ca parte a unui mare lanț de evenimente.

Bedros Horasangian își pune cititorii în context cu personaje a căror identitate se dezvăluie treptat, integral, parțial sau deloc. Nu orice nume pomenit în acest roman devine un actor într-o intrigă minimală. Cartea se deschide derutant cu o scrisoare semnată de Monica, „Tovarășă domnișoară doctor” filozofeză pe marginea vieții ei de tînră medic în Banat. Cel căruia i se adresează nu are încă un nume și nu ne spune nimic despre el. Ea promite, în schimb, să transcrie două scrisori ale unei bătrîne doamne (Tereza Pop de Marginea), datată din 1975 (Lipova). Aflăm că bătrîna doamnă este ultimul vîlstar dintr-o familie de cnezi și că trăiește foarte greu. Așadar, o felie de real-imaginar ce nu are aproape nimic comun cu intriga romanului.

Capitolul II (*Aproape o zi, duminică spre luni, descrișă liber*) reprezintă o intrare pe ocolite în intriga cărții. Cele cîteva considerații despre un roman al lui H. Bôll rîmîn superficiale. Apoi se anunță o intenție: „Așa am plecat la mare fără să fac nimic legat de avîntul meu epistolar”. Redactarea la persoana întii mai cuprinde unele precizări: „un om de patruzeci și nouă de ani, dintre care peste douăzeci și opt în cîmpul muncii...”. Ei bine, acesta este personajul ce pleacă la mare cu cortul și se așază solitar, undeva, lîngă Năvodari. Ne mai spune că pe soție o cheamă Irina Monologul curge aglutinant, cu deplasări gramaticale de emitere între eu și el. Memoria stringe și vizualizează ca un adevărat radar. El: „pe nisip. Trupul destins, dezarticulat, cotropit de soare...” Apoi reflecția ia act de sine, de caracterul său explosiv: „gîndurile sint dezordonate, toată viața a devenit fragmentară, un bloc de piatră, sau ce-o fi, spart în bucăți...” Deconstrucția se motivează din mers. Nararea despre ieșirea în largul mării, pierderea punctelor de reper, frica de inec, derularea rapidă de evenimente, la fel ca înaintea morții, toate acestea sint descrise magistral. Bedros Horasangian dilată evocarea sau o stringe în nucleu informațional eteroclit. Ele rîmîn mereu fragmentare, ambigue ca niște explozii scurte ale dedesubturilor memoriei. Cititorul nu este deloc menajat. Informațiile lacunare nu se unesc între ele, nu oclăz liante între evenimente. Într-un text amestecat, deodată se aude: „Ne-am cunoscut în tren în vara anului o mie nouă sute patruzece și nouă” (Trebuie să fie Irina, soția). Apoi textul în text, ficțiunea asupra realului (imaginar?). „Monica. Un nume pînă mai ieri oarecare”. Un text de anticipare, un spațiu suprapus peste alt spațiu? Un timp etajat peste alt timp? „A spus că vine pe la douăspre jumatate, unu”. Cine, se întrebă, cititorul? Monica, textul indică doar o nouă lectură circulară. Întregul roman este impregnat de scene de avans și recul. Într-un spațiu itinerant, susținut de o bună parte a intrigii, Radu așteaptă să fie tatăl sau este tatăl unei fete de 17 ani. Este invitat la aventură, la o nouă viață sau se regăsește în vechiul său spațiu domestic. Registrele de limbaj se schimbă și ele mereu. Trivialul pulsează în capitolul despre Medgidia, mesele colegiale, aglomerările din trenuri și gări, călătoriile cu autobuzul. Nostalgia filozofantă iese pe prim plan în *Casablanca*, darurile reportericești ale prozatorului capătă relevanță în descrierea orașelor și satelor din Transilvania.

Deconstrucția, ușor domesticită, are și ea avantajele ei în roman. Într-o operă deconstruită pot coexista aspecte extrem de variate. Scrisorile, epistole concepute ca niște pagini de jurnal, textul în text, reprezintă soluții de susținere a acestui roman mozaical.

Din el pulsează darul de-a povesti, erudiția discretă, dar mai ales provocarea continuă a cititorului, ce nu are dreptul să lenevească.

• Cap limpede • Cap limpede • Cap limpede • Cap limpede • Cap limpede • Cap limpede

În *Romania literară* nr. 33 am remarcat eseu lui Al. Pințescu despre Romulus Vulpesu — *Arta poeziei* (așezat sub genericul „În spiritul Programului-Directivă și al Tezelor pentru Congresul al XIV-lea”), cel al lui Gheorghe Grișu despre Mircea Ciobanu (*Motivul originilor*), cronică lui Nicolae Manolescu la cartea lui Aurel Rău *Efigii*. Constantin Toiu își continuă considerațiile despre opera lui Ion Creangă iar Laurențiu Ulici, comentînd Promoția '60, își consacră articolul creației lui Nicolae Drăgos. Mircea Anghelescu întreprinde o investigație a teatrului comic al lui Vasile Alecsandri iar Alfred Hoffman scrie despre *Premiul discuției la Verdi* acasă.

Ne-a reținut atenția numărul 33 din 23 septembrie al revistei *Luceafărul* prin conținutul său bogat și punctele de vedere a-

deseori incitante. Ne oprim la discuția pe care, unul dintre redactorii revistei a purtat-o cu prozatorul Ion Lăncrănjan și care a apărut sub titlul *Scriitorul trebuie să participe la viața socială a țării prin ceea ce scrie*. Consemnăm opiniile scriitorului despre romanul politic și rolul său în contextul literaturii noastre de azi: „În ultimele două decenii s-a dezvoltat în România o întreagă literatură, o literatură bogată și diversă, o literatură nouă, deci și modernă, la înflorirea căreia au contribuit și contribuie (fiindcă fenomenul e în curs) scriitorii din toate generațiile, secționările sau supralicările, de un fel sau altul, toate încercările de a crea cu orice preț un conflict între generații dovedindu-se, în practică, precare dacă nu chiar penibile. În cadrul acestei dezvoltări s-a afirmat și se afirmă și roma-

niștii, nouătearea acestei modalități epice rezidînd, în principal, în însăși existența ei, romanul politic, în înțelesul pe care l-a căpătat și îl capătă această denumire, nefiind posibil în trecut, nici măcar pe vremea dogmatismului, mai ales atunci. Romanul politic se deosebește de romanul social, să-i zicem tradițional, prin faptul că acordă mai multă importanță dezbaterii ideologice, o include organic în conflict, o face mai pregnantă și mai convingătoare. Romanul politic e, în același timp, și roman social, e normal, e obligatoriu să zice eu dacă nu aș fi adversarul oricărei limitări, politicul manifestîndu-se în și prin social, cel ce neagă existența romanului politic, avînd drept „argument” faptul că el nu a existat și nu există în „stare pură”, neînțelegînd nimic din această problemă.

Spicium din sumarul *Revistei de istorie* nr. 6/1989: Agricultură românească în gîndirea social-economică neoliberală — Maria Muresan. Difuzarea și difuzorii ai „ideilor franceze” în secolul al XVIII-lea — Dan Berindei. Ecourile revoluției franceze în Tările Române în secolul al XVIII-lea. Permanența elementului autohton în Dacia romană după momentul 106 e.n. — Marea revoluție franceză. Impact în răsăritul Europei — Marian Stroia. Costache Negri și frații Hurmuzaki. Scrisori inedite, V. A. Urechia și bibliografia „Dacoromanica”, cartea românească și străină de istorie. În revista *Astra* nr. 9 continuă ancheta *Exigentele receptării critice* în care participanții trebuie să răspundă la următoarele întrebări: *Ati remarcat decalajele a) între audiența la public și aceea la critică? b) între critici și critici? c) între scriitori (prozator, poet) și critică? d) între o carte și alta ale aceluiași scriitor? În acest număr răspund Simion Bărbulescu și Vladimîr Bălănică. • Din convorbirea pe care Daniel Drăgan o poartă cu baritonul Dan Iordăchescu și publicată în aceeași revistă consemnăm unul dintre răspunsurile marelui artist: „Poporul nostru este caracterizat prin umanismul și sensibilitatea lui, calități care l-au făcut să fie apreciat și admirat pretutindeni. Aceste calități, această „atmosferă interioară” au fost — consider eu — sursa împlinirii a numeroase mari talente artistice și muzicale cu care ne putem mîndri aici și oriunde. Dezvoltarea vieții muzicale românești, în ultimele decenii, continuă și împlinește în mod firesc calea deschisă de mari creatori și interpreti, prin care cultura acestor țări s-a impus lumii de zeci*

SEMNAL

● „S-a întâmplat, prin urmare, — afirma Șerban Cioculescu —, că adolescentul insurgent care scria versuri spre a sfida poezia — aceea multumită de sine — oficialitatea — aceea a marilor „adevărați” solide care duceau direct la dezastru — suficientă — această n-are veac — să-și rotunjească spontan arta poetică, și nu una complementară-fragmentară, dependentă de modelele contestate, implicit supusă coroziei, ci una de largă respirație și perspectivă. Un sunet propriu, un ritm caracteristic, acel ceva care însemnează fără gres o poezie.



păstrînd-o în memorie, l-au recomandat de la primele poeme ca pe un temperament stenic, activ și nu numai ca pe un copil teribil, demolator în oglinzi. Este una dintre opiniile incluse în finalul volumului *Aș putea să arăt cum crește iarba* semnat de Geo Dumitrescu (Ed. Eminescu) și care conturează exact profilul unui important poet contemporan, despre a cărui carte vom mai avea prilejul să discutăm.

● Cartea de eseuri *Invenție și descoperire* de Solomon Marcus (Ed. „Cartea românească”) cuprinde pagini despre relația dintre artă și știință, despre înnoirile din domeniul fizicii, de pildă, și ale noului roman, despre



omul de cultură și împlinirea sa în acest secol. Cu informații bogate, asamblate într-un mod ingenios, captivant, volumul constituie o lectură instructivă și agreabilă pledînd pentru idealurile umanismului.

● „Cit timp vizitară santierul, Clement Iordăneanu făcu o serie de considerații generale desore perspectivele de viitor ale realizării microhidrocentralei de pe Vias cu mult înainte de termenul stabilit, iar ceilalți îl as-

cultură numai atenți, fără să pună întrebări. În treacăt, Pascade afla de la Sime Voiculescu că grosul brigăzii se afla la Vama, dar că era posibil ca directorul general Silviu Gădinceanu să se repeadă într-una din zilele următoare pe Vias.



să stea de vorbă cu excavatoristii. „Dar ăștia ce-au de gînd?” întrebă Pascade, gîndindu-se la Marius Vezeanu și la cei care-l însoțeau. „Deocamdată, se acimatizează, făcu Sime Voiculescu o suspectă bună dispoziție. Pe urmă...” Am citat din romanul *Trepțe* de Florin Logresceanu apărut la Editura „Cartea românească”.

● Tot la „Cartea românească”, o culegere de reportaje semnate de Nicolae Stelea: *Trestia, de oțel*, o radiografie a vieții de zi



cu zi a oamenilor de la Uzina Republica, urmărit în procesul muncii, în relațiile care se stabilesc între ei în familiile lor.

● Cea de-a treia carte de poeme a lui M.N. Florian se intitulă *Existența patriei* (Ed. „Cartea Românească”). Ci-



tăm din ea poemul *Graiul*: „La durere, de ce-mi chem / Graiul în ajutor? / În afară de patrie, / Cu limbă egală, / Nu mai există o altă datorie. // Inima-mi bate / Ca un clopot / Cînd aud stea cu stea vorbind / Dulcea mea limbă maternă”.

● În colecția „Mici enciclopedii și dicționare ilustrate” a Editurii științifice și enciclopedice a apărut o foarte utilă lucrare semnată de ing. Dinu Teodor Constantinescu: *Con-*



strucții monumentale. În prima parte se tratează sintetic istoria construcțiilor, din antichitate și pînă azi. În partea a doua sînt prezentate 300 de construcții monumentale din toată lumea și din toate timpurile.

● Vlad Mușatescu este prezent în librării cu un savuros volum de amintiri, *Oameni de bună credință*, în care, printre



personaje, se întîlnesc figuri familiare și deseori pitorești, ale literaturii române, evocate în pagini pline de vibrație și de umor.

● La Editura Facla — volumul lui G.I. Tohăneanu, *Eminescienc*, care cuprinde o suită



de articole consacrate valorilor stilistice din opera celui mai important poet al românilor,

Destinul european al culturii române

Am face o nedreptate nemeritată celor citorva zeci de recenzenti care au întâmpinat la apariție *Istoria literaturii române*, volumul I, de George Ivașcu, creînd un veritabil „moment cultural”, dacă am spune că nu s-a bucurat de recunoașterea meritată. Au fost chiar voci care au așezat-o, din primul moment, alături de sintezele clasice ale lui N. Iorga și G. Călinescu. Și dacă într-o zi numele lui George Ivașcu va intra în „Biblioteca critică”, a Editurii Eminescu, unde nu de mult a apărut volumul rezervat lui Șerban Cioculescu, atunci acest „moment cultural” va putea fi reard în memorie, după două decenii.

Deocamdată asistăm, se pare, la o revenire a sintezei lui G. Ivașcu în actualitatea culturală, de o manieră nouă. Își face simțită nevoia un fel de dialog cu ea, o confruntare de genul celor pe care le provoacă numai creațiile vii, în stare să reziste dintr-un vîrtej și să fie înscrise printre valorile perene ale unei culturi, așa cum este monumentul călinescian și așa cum se dovedește a fi, în istoriografia literară a lui N. Iorga, mai ales extraordinarul curs din 1929, repărit recent în ediția din „Arcade”, însoțit de postfața lui Mihai Ungheanu, deși mai apăruse și într-o altă ediție, în 1985. Dar ceea ce păstrează în continuare valoarea ediției din „Arcade” și o face de neînlocuit este tocmai dialogul, confruntarea cu sensibilitatea, optica, nevoile generațiilor de azi, pe care ni le oferă citata postfață.

Din reîntîlpirea, după două decenii, cu viziunea propusă de G. Ivașcu, decurge o încercare de a pătrunde mult mai adînc în structura și semnificațiile cărții, precum și o suită de formulări și judecăți de valoare care concordă în a situa *Istoria literaturii române* la o cotă valorică proclamată cîndva doar declarativ, fără stăruința unei argumentări în acest sens.

Noul demers a fost declanșat chiar de retragerea lui George Ivașcu din postura de martor al elogiilor adresate propriei persoane și opere, postura în care nu se complăcea, interzicînd categoric să se scrie despre el în publicațiile conduse (fapt adesea subliniat). Din tot ce s-a scris acum un an, referințele la opera lui majoră fiind nelipsite, îmi îngădui să reproduc aici un pasaj din articolul Doinei Curticăpeanu („Steaua” nr. 7, p. 20) conținînd o definiție ce va însoți probabil cartea lui G. Ivașcu pînă la capătul drumului pe care-i va fi dat să-l parcurgă în cultura română: „George Ivașcu își publică în 1969 primul volum din *Istoria literaturii române*, realizare comparabilă cu ale lui Iorga și Călinescu, sinteză unde, luîndu-și certitudinea din „contactul direct cu realitatea culturală și literară”, autorul prezintă literatura, cu ael incomparabil titlu de noblețe ce-i fusese atribuit încă de Russo, drept „piinea zilnică a unui neam”. În spiritul splendidei tradiții ilustrate de Odorescu, literatura română ni se înfățișează aici ca inestimabilă „avere”, o avere care nu doar... „înalță și lărgeste idelle unui popor, curățește morala unei societăți” și chiar „întărește puterea politică a unui stat”. (Sublinierea ne aparține).

Dar este incontestabil că semnalul unei ample reevaluări l-a dat, cu prilejul împlinirii unui an de postieritate ivasciană, Laurențiu Ulici în „Contemporanul” (*O vocație împlinită*, nr. 26, din 23 iunie).

Pentru Laurențiu Ulici, George Ivașcu apare în ipostaza unui istoric literar care „privea fenomenul literar ca pe un organism viu, în continuă ebuliție, parte inseparabilă a vieții social-istorice, o răsfrîngere a acesteia cu putere conservativă diacronic și formativă sincronă. Predilecția pentru dinamica largă a culturalului, imbinată cu vocația de a prinde în coeziunea unei sinteze fapte dispartate, fiecare cu extraordinarul său, a stat la baza primului volum din *Istoria literaturii române* (1969) în care George Ivașcu, oprindu-se asupra literaturii vechi (pînă la jumătatea veacului al XIX-

lea) se arată preocupat de relevarea din unghi cultural și social-politic a literelor românești, accentuînd asupra formării conștiinței naționale și urmîrind mai mult faptele și ideile autorilor decît operele lor, scriînd astfel o pasionantă biografie politică a literaturii, mai tranșantă poate, și mai patetică în argumentație, decît *Istoria* lui Nicolae Iorga și ea, în vremea ei, o biografie politică. Impresionantă în cercetarea lui George Ivașcu e tensiunea extraordinară cu care sînt evocate momentele cristalizării conștiinței naționale pe întreg teritoriul României, într-o neistovită paralelă cu evoluția vieții social-politice și culturale. Toate amănuntele unei bibliografii la zi sînt folosite pentru realizarea unui panoramic traversat de la un capăt la altul pe distanța a cinci secole de sentimentul unității naționale, de ideea culturii ca civilizație și de convingerea europeanizării culturale timpurii.

Am subliniat în citatul de mai sus (care rămîne esențial pentru orice încercare viitoare de pătrundere și apreciere a cărții lui George Ivașcu) atît ceea ce putem subscrie fără rezerve, cît și ceea ce revindică o întregire. Căci dacă este indiscutabilă și fericit intuită intenția lui George Ivașcu de a realiza o „biografie politică a literaturii române”, nu este mai puțin evidentă sfortarea lui de a urmări și biografia ei... literară. Adică de a identifica și înfățișa căile pe care s-au adunat atomii constitutivi ai marilor personalități creatoare, și de a descrie rodul efortului lor de creație, prețuindu-l în cadrul unui sistem de referințe externe a cărui originalitate nu va scăpa celor avizați.

Ambiția imediată a lui George Ivașcu pare să fi fost de a împinge cu un pas mai departe viziunea de ansamblu asupra devenirii culturii române, și este aspectul la care s-au oprit cu predilecție exegeții, fiind și reușita lui cea mai spectaculoasă și mai bătoare la ochi în comparație cu Iorga și Călinescu (reperele esențiale). Dar nu mai puțin reală este și năzuința de a reface, pas cu pas, portretele principalilor exponenți și analiza operelor ce ni le-au lăsat, atît din punctul de vedere al mesajului ideatic, cît și al reușitei literare propriu-zise.

George Ivașcu a fost preocupat în mod special să demonstreze prezența literaturii ca fenomen, și caracterul românesc al acestei literaturi, în acel interval de timp în care de obicei se vede doar o prefață, un preambul pentru „adevărată” literatură română, inaugurată după unii abia de Văcărești și de Budai-Deleanu, iar după alții, mai concesiivi, de Varlaam și Grigore Ureche, Ivașcu a pus reflectorul pentru prima oară, cu intensitate, pe oamenii și textele secolelor al XV-lea și al XVI-lea, de la Grigore de la Suceava la memorialistica lui Mihai Viteazul, obținînd rezultate comparabile cu cele ale televiziunii cînd a filmat vechile fresce, interioare din Bucovina, unele abia vizibile azi cu ochiul liber, dar aparînd magnifice sub jetul de lumină al tehnicii moderne. El a demonstrat și pentru aceste două secole existența unei literaturi, firește, în accepția, în coordonatele și în limitele genurilor literare cultivate de aria culturală de tradiție bizantină în care ne aflăm integrați (hagiografii, letopisețe, literatură parenetică, oratorie de anvon). O literatură scrisă la început într-o limbă universală de cultură, comună întregului Răsărit, slavonă, fapt care nu anulează fondul și seva românească a textelor respective. Ambele vor izbucni de altfel curînd la vedere, cînd — afară de o excepție — toate scrierile redactate inițial în limba „moartă” și universală vor fi strămutate într-o miraculoasă limbă română, încărcată de substanță, ritmurile și adevăratele vehiculate spre ea, din greaca bizantină, de intermediarul lingvistic slavon.

DAN ZAMFIRESCU ■

● Cap limpede ● Cap limpede ● Cap limpede ●

de ani, de secole, aș putea spune, prin originalitatea, generozitatea și umanismul ei. Aceste talente și mari talente, atît în domeniul de creație, cît și în cel interpretativ, există și se afirmă și astăzi, cum vor exista și se vor afirma mereu” ● George Pruteanu semnalează în *Găuri negre în Galaxia Gutenberg* cîteva inadvertențe legate de traducerea unor versuri din *Divina comedie*: „Începutul Divinei comedii, în versiunea lui Valeriu Pop. arată așa: „La 35 de ani, deci la jumătatea vieții, m-am aflat la jumătatea unei păduri întunecate”. (p. 79). Care a jumătate a pădurii? „Nel mezzo del camin di nostra vita / mi ritrova per una selva oscura”: m-am găsit într-o pădure adîncă”. Jumătatea mă tîm că vine de la jumătatea de competență.

● Consemnarea unei convor-

biri purtate mai de mult cu poetul Mihai Beniuc a văzut pentru prima oară lumina tiparului în *Suplimentul literar-artistic al Scînteii Tineretului* (nr. 38). Amintindu-și o poezie scrisă în tinerete („Pe Eminescu, noi, poeții tineri / Zadarnic încercăm, nu-l vom ajuta / Cîntecele lui fără seamăn / Sint pentru noi un miraj de neatinș”, autorul *Cîntecelor de pierzanie* susținea: „Mă adresam colegilor mei de generație cu aceste gînduri care nu erau numai de ordin strict literar sau poetic. Eminescu, arătăm acolo, este un ideal, nu-l vom putea întrece niciodată, dar datoria noastră, a poezilor tineri, e să ducem mai departe ceea ce el a început. În poem, de altfel, lucrul acesta se vede foarte bine cînd eu spun, la un moment dat: „Dar Eminescu nu cuprinse tot / În cîntecele lui dum-

nezelești / Durerea românească-l mult mai mare / Și n-o cuprinde toată nici un cîntec.” Aveam atunci 30 de ani și știam ce doresc. Eram deja matur, eram un scriitor format. Simteam în mine o forță și o dorință aprige de libertate, de dreptate, de răzvrătire. De aici, din acest zburcîm, au ieșit și acele versuri: „Pe unde n-a fost pînă acum nimic / O lume nouă. Eu am să ridic.” Să băgați de seamă că Eu era scris cu literă mare... Dar să revenim la Eminescu. Încă, în România, Eminescu n-a fost întrecut de nici un poet care a venit după el. Nici de Argehezi, la care eu tîm foarte mult, și pentru care am și făcut foarte mult într-o anumită perioadă a vieții sale, și nici de altcineva. Eminescu se menține azi, față de noi, la o distanță de ordin interstelar. Cite mai avem de învățat de la Eminescu!”

Cind l-am întâlnit prima dată, în urmă cu doi ani, Ion Manole era unul dintre candidații Frontului Democratice și Unității Socialiste pentru alegerile de deputați ale circumscripțiilor electorale din municipiul Ploiești. Revenind în orașul de reședință al județului Prahova și hotărând să-l caut, aveam aproape certitudinea că Ion Manole este astăzi unul dintre cei 51 de aleși ai cetățenilor. Argumentele ce pledau în favoarea sa erau multe: Ion Manole și-a legat nu doar numele, ci întreaga existență de ceea ce înseamnă acum noul oraș. Aflat de mai bine de 15 ani în fruntea celor ce definesc linia așezării moderne, nu este străin de nici un detaliu din arhitectura Ploieștiului de astăzi. Cum mă așteptam, cartea sa de vizită a fost prețuită în urmă cu doi ani la justa sa valoare: reînviind astăzi, în persoana arhitectului șef Ion Manole, pe deputatul Circumscripției electorale numărul 11 a municipiului Ploiești.

— Dacă-mi amintesc bine, aveam pentru acest liniștit colț de oraș, cu aer încă patriarhal, numai gânduri frumoase. În ce măsură le-ați materializat? Presupun că acum, cind mai sînt cîteva luni pînă la încheierea actualei legislaturi, nu sînt singura care vă pun această întrebare.

— Nu, și mi se pare normal să fie așa. Primind un mandat, trebuie nu doar să te ocupi, dar să și dai socoteală cetățenilor de ceea ce faci. Această zonă de sud-vest a orașului este formată numai din clădiri vechi, cu străzi care-și trăiesc, evident, viața alături de noile cartiere în mod civilizat, dar care în următorii ani vor căpăta un alt aspect. Prin meseria și funcția pe care o am sînt, de fapt, răspunzător de toate cele 51 de circumscripții ale municipiului și, deși sufletește sînt mai aproape de circumscripția în care am fost ales deputat, sînt conștient că o dată ce zona intră în gîndurile noastre de transformări viitoare, un obiectiv durabil, care să dăinuie peste ani și ani, nu-și are rostul în momentul de față. El va fi înălțat — și sînt sigur de asta — avem planuri frumoase pentru viitor — o dată cu noul cartier. Mi-ar fi plăcut, de pildă, ca noul ceas pe care l-am înălțat în centrul orașului, sau ceva asemănător, să se ridice și în circumscripția 11. Este un ceas mai deosebit, cu un program sofisticat. Cînd l-am montat, bucuria noastră a fost enormă. Parcul din centru se umpluse de oameni curioși. În momentul în care melodia a marcat ora 19, întregul parc a explodat în aplauze. Toți am fost fericiti, comentariile entuziaste ale oamenilor au însemnat pen-

tru noi o mare satisfacție. Acum le pregătim cetățenilor o nouă surpriză. Avem foarte mulți amatori de șah sau table și-i vezi prin toate parcurile orașului. Pentru cei ce doresc să-și manifeste... sportivitatea șahistă creăm acum niște alveole, o serie de module fixe cu mese, scaune și o iluminare specială, creînd o atmosferă propice odihnei, destinderii. Sperăm să iasă ceva frumos, pentru care cetățenii să ne aplaude din nou. Vedeti, în circumscripția 11 n-am avut „aplaude la scenă deschisă”. Mă mîngîi cu gîndul că ceasul din centrul orașului, platourile noilor piețe, ca și toate locurile de agrement construite în ultimul timp, le-au fost destinate tuturor cetățenilor, deci și celor din circumscripția 11.

— Trîind zi de zi de ani mulți

TRIBUNA DEMOCRAȚIEI

Să lași ceva durabil prin munca ta

În acest oraș, poate că schimbările pe care le-a cunoscut au intrat în obișnuință. Pentru cei care vine mai rar în Ploiești, ele sînt, însă, de fiecare dată frapante. În numele celor care nu mai recunosc Ploieștiul de azi, v-aș întreba ce resorturi a propulsat tirgul de odinioară pe orbita urbanisticii moderne?

— Propulsia a izvorit din politica partidului nostru de a conferi întregii țări o înfățișare radical înnoită, de a racorda toate localitățile patriei la cerințele unei vieți civilizate, moderne, cu altă respirație și de altă amplitudine. Asemenea colegilor de breaslă din toate județele țării, arhitecții și constructorii din Ploiești au căpătat, în anii care au urmat Congresului al IX-lea, dimensiunile plenare ale meseriei, ale profesiei, dobîndind, la propriu și figurat, posibilități depline pentru afirmare profesională. N-a fost ușor și nici puțin de lucru pentru a ridica orașul din ruinele lăsate de al doilea război mondial și din paragina atotstăpîitoare în tirgul de odinioară.

Dar acum putem spune că Ploieștiul a ieșit la lumină, fiind o urbe demnă de timpurile noastre, de societatea socialistă pe care o făurim.

În arhitectură, în construcții, argumentele sînt vizibile. Le învocat — prin intermediul imaginilor — doar pentru a legitima astfel și adeziunea noastră deplină la hotărîrea privind re alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în înalta funcție de secretar general al partidului. Dînd expresie acestei opțiuni nu facem altceva decît să subliniem deosebita mîndrie și satisfacție a tuturor celor care am contribuit la conturarea noului Ploiești pentru posibilitatea creată de partid în acești ani de a face lucruri durabile, ce vor dăinui în timp ca o mărturie a epocii căreia îi sîntem contemporani. De fapt, asta este suprema noastră satisfacție.

— Deci, arhitectul șef al orașului este mulțumit cînd apare ceva durabil în timp. Deputatul și-a făcut datoria?

— Cred că da. Treburile curente și necesare au fost duse de fiecare dată la bun sfîrșit. Am asfaltat în întregime o serie de străzi — Sodelor, Tribunei — care se prezentau necorespunzător pretențiilor unui mare oraș, au fost refăcute multe garduri și împrejurimi degradate. Parcul Tineretului arată impecabil, indiferent de anotimp, și nici nu s-ar putea altfel cînd în Sala Sporturilor, amplasată aici, ne vin mii și mii de oaspeți, cu prilejul concursurilor naționale și internaționale de gimnastică. Ne-am mai onorat un angajament luat în urmă cu doi ani: pe străzi n-ai să mai vezi trotuare sparte ori drumuri desfundate de uniități care stricau și nu reparau. Dacă a fost necesar un bransament pentru gaze sau refacerea unei conducte, ne-am ocupat ca imediat după terminarea lucrării respective să se refacă strada ori trotuarul. Totul arată civilizat, ordonat, curat. Dacă nu construim deocamdată nimic în acest perimetru, măcar să păstrăm ceea ce există acum.

— Vorbim mereu la plural.

— Se înțelege. Doar n-am făcut singur toate treburile astea. Comitetele de cetățeni au fost permanent alături de mine, am aici o întreagă agendă cu numerele de telefon ale acestor sufletești.

De fapt, gîndindu-mă bine, dacă va rămîne ceva în urma trecerii mele prin această circumscripție, ceva durabil, așa cum mi-am dorit, îndrăznesc să afirm, să cred și să sper, asta va fi, nu o construcție, ci prietenia acestor oameni.

— Trebuie să fim de acord, nu e puțin lucru.

LIANA MOLNAR ■

Cronica în imagini

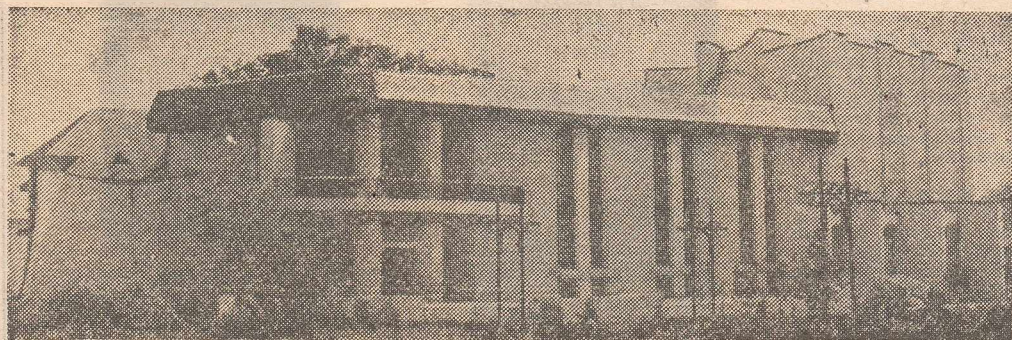
Azi, ne transmite: IOAN POPESCU

fotoreporterul ziarului

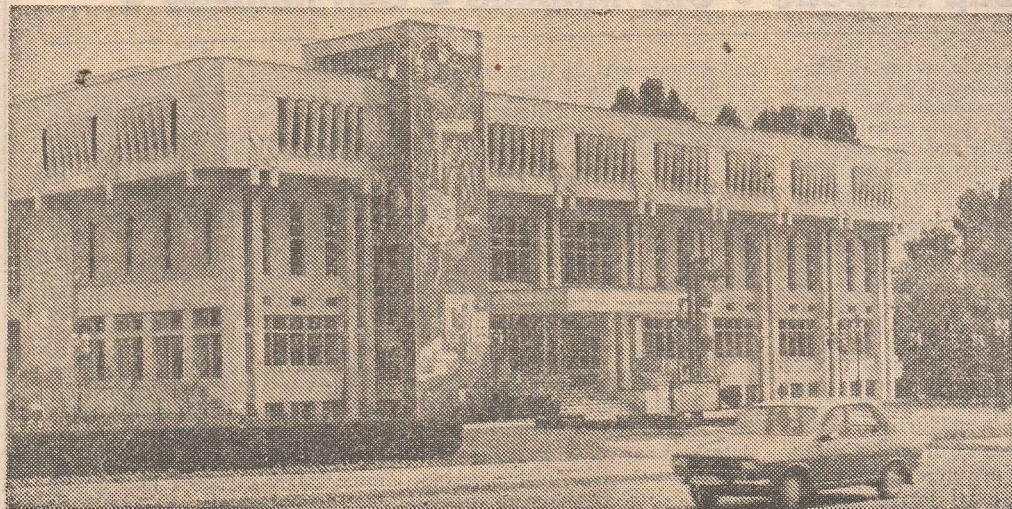


Întreprinderea de rulmenți grei Ploiești

Piața Eroilor din Ploiești — artă la scara unui cartier



La Plopeni, creație arhitectonică în
chiar Centrul de creație și cultură socialistă



Cîmpina — reper familiar: Casa științei și tehnicii pentru tineret

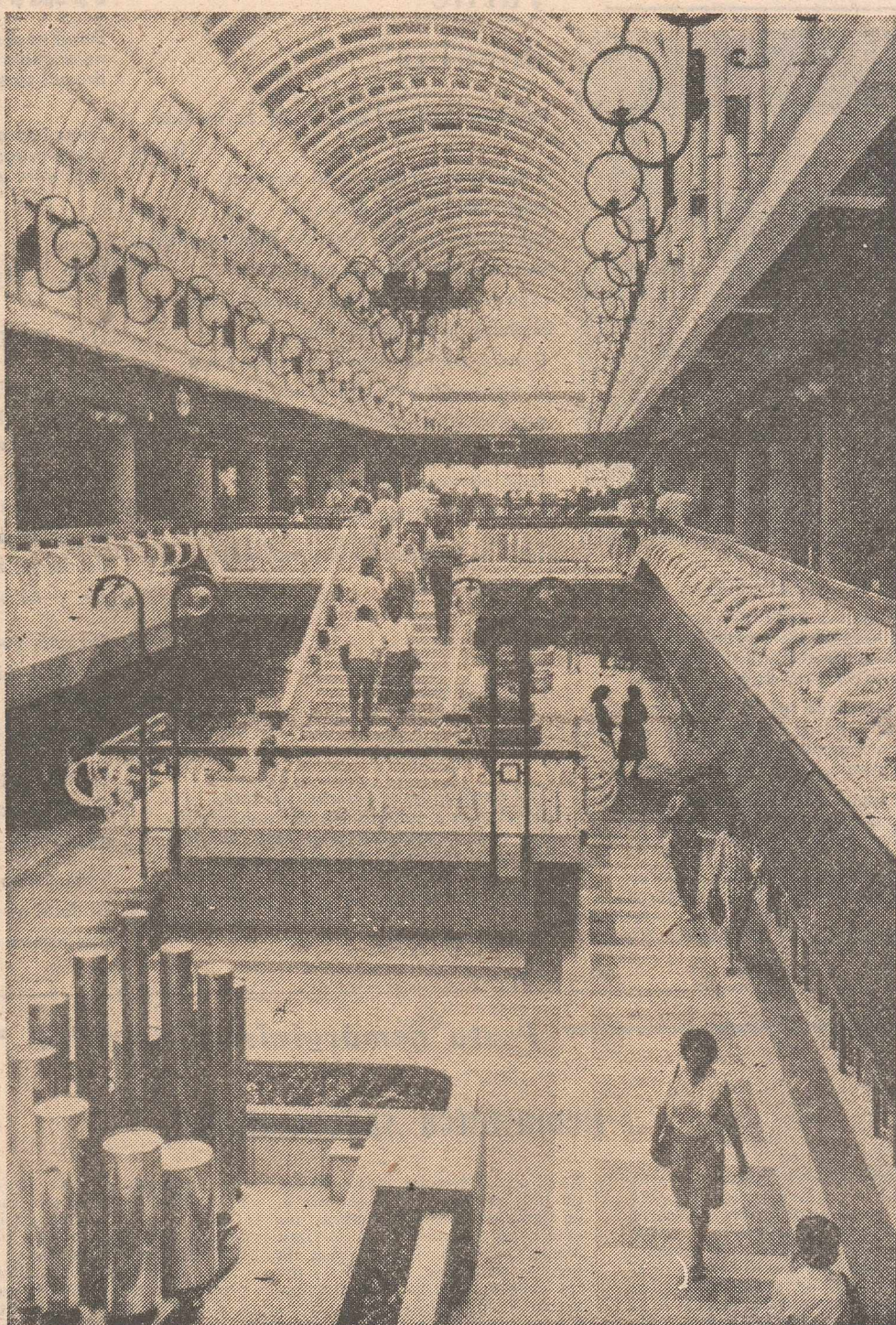


Sinaia — imagine familiară pe drumul spre înălțimi

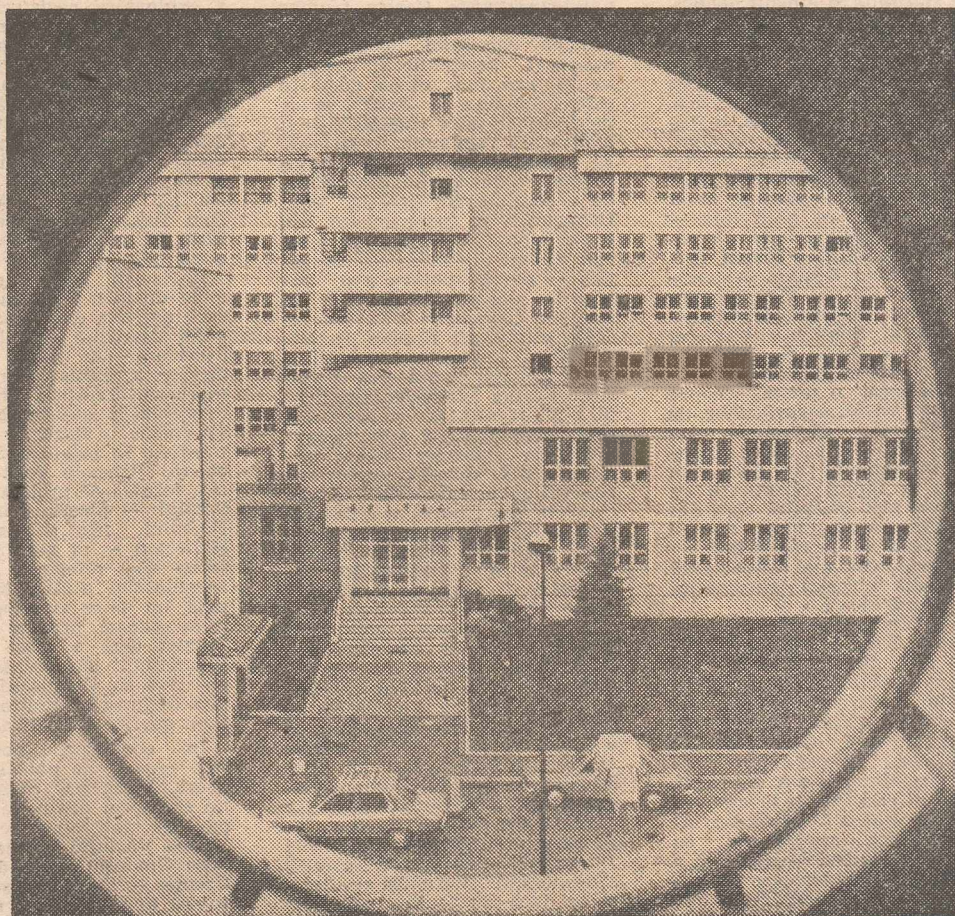
mai mîndru pe la noi...



Vedere citadină în comuna Valea Doftanei



Galeriile comerciale din Ploiești într-o zi obișnuită



O referință pentru sănătatea oamenilor : Spitalul orașenesc Cîmpina

Șase cîntece de dor

GHEORGHE TOMOZEI



Un cîntec

E toamnă. Inflorește apa-n cană și lutul umple-aducerile-aminte cu un polei fragil de case sfinte ivite dintr-un vis fără prihană.

Se-aprinde focu-n tainice cuvinte, foc blind cu singele de dulce rană ; e o ingenunchere diafană a sevelor cu gurile-aburinde.

E toamnă iar și iar a vieții mele în care sint invins, învingătorul. Cu degetele încă prefir stele,

robit țării, logodit cu zborul prin frunze curg, mai singur decit ele. Sint încă visul. Dragostea. Și dorul... somn și neașezare,

Tările dorului

Se-aprind în munți mari focuri. Se-aprinde toamna

și casele-s muiate-n vechi ceramici, pașii-s mai grei pe drumurile îngropate-n amurg. Pădurea, peștera, piatra, toate sint fara mea. Și acest aer cojit de pe fructe tirzii, cu piele groasă. Și piinea. Și arborii de piinea.

Dorul îl simți de-abia după ce se trece ca o lingoare a aurului. A văzut cineva o privighetoadă cîntind? A văzut numai cîntecul. Dorul ne face mai tineri, dorul, cămășuit ca laptele pe buza vasului de lut.

Dorul ne face mai blinzi și mai drepti. Dorul e o țară a mea.

Dragoste duminică

De-i pasăre, dorul are oase de sare, de-i fluture e compus din miere-mpietrită, de-i cîntec, restriștile lui în inimi palpită, de-i apă e trecere. Iind și surpare.

E pierderea dincolo de care-i speranță făgăduită, vom rămîne cit dorul...

corabie țîșnită din țeastă de mare ; e și apă și sete, foame și piine-aurită.

Dorul ne e mireasmă. Ne e și mireasă, ne umplem sufletela cu amindouă, drumul spre vis și drumul către casă,

drumul spre bucătura de pace și rouă, dorul, dragoste duminică, floare aleasă, dată între toate semînțele lumii, doar nouă...

Ce rămîne, ce rămîne

Țară de dor, o țară podită cu mere, o casă-n pustie zugrăvită ca un miez de piersică, o fintină în cîmp, o pasăre cu trei aripi, un cuvînt ce singur se scrie-n hrsoave, de dragoste dar și de osindă.

O roată, dorul. Cu spițe de spice, cu obezi tăiate în carne de griu, car cu griu spart peste lume.

Cu frunțile lipite de dor ca de obrazul piinii roase de foc, așa te știm.

Vom rămîne cit dorul ne va rămîne, vom rămîne cit dorul...

Cum aș putea

Cum aș putea să nu mai cred în dor ?

O sămînță de iarbă proastă, adusă de vînt prinde rădăcină în gresia muntelui și peste un anotimp muntele se despică. Cum aș putea să nu mai cred în dor ?

Dorul durut

Istoria dorului rostogolită peste provincii, ca desagii lui Șincai cu terfeloage. Tescuită-n tiparnițele îngropate, împodobită cu cerneluri arse, ea însăși arse și învîtată vrej cu vrej în graiuri niciodată pierdute.

El, dorul, cum s-a născut el, cine l-a ursit și ce i-a ursit, cine l-a tras în patul de nuntă, cine, de-a fost, i-a închis pleoapele grele ?

Nu știu. Poate țărana cu oasele crescute peste oasele de lemn ale plugului de lemn, poetul poate sau mai degrabă întunecatul oștean cu carnea ani și ani neprimenită de cocleala cămășii de zale, cel ce-au roștit cum că pohta ce-au pohtit i-au fost dorul...

In Septembrie 1989

Peste nemărginirea timpului

Demnitatea spectacolului

Două elemente principale sînt demne de a fi salutate, cu prilejul recentei premiere a Operei Române din București ; întâi, faptul că reflectarea în muzică a centenarului Poetului Național s-a petrecut și printr-o lucrare de mare anvergură, adică prin crearea și montarea operei compozitorului Paul Urmuzescu și a libretistului Gheorghe Buluță, op ce poartă drept titlu chiar numele ilustru al Luceafărului poeziei românești ; al doilea privește stăruința și efortul neobișnuit de intense ale întregului colectiv artistic și tehnic al primei noastre scene lirice, pentru ca într-un timp record, de cîteva săptămîni, să poată valorifica, printr-o calitate adecvată, lucrarea ce i-a fost oferită. Așadar, după o multitudine de balet, opere, opere-oratoriale și a unor ample partituri — ivite în acest secol, începînd cu anul 1912 — aparținînd unor muzicieni de referință cum au fost Mihail Andricu, Nicolae Bretan, Alexandru Zirra, Alfred Mendelssohn și cum sint Gheorghe Dumitrescu, Pascal Bentoiu, Wilhelm Wergner, Dan Buciu și alții, așadar, deci, scena lirică s-a îmbogățit cu încă o operă despre Eminescu scrisă, surprinzător, de un muzician — să spunem cîntă — fără o prea mare experiență în domeniu ; iar dacă vom adăuga și faptul că munca de creație a fost începută abia din noiembrie trecut, vom ajunge la concluzia că ea reprezintă, în mod cert, cea mai importantă izbîndă din întreaga carieră a lui Paul Urmuzescu !

Opera Eminescu este, în fapt, un poem descriptiv în care versurile originale au fost așezate astfel, încît să ilustreze, mai mult sau mai puțin convingător, cîteva etape din viața Poetului. Să remarcăm, deci, două aspecte : onestitatea cu care libretistul Gheorghe Buluță s-a apropiat, a chibzuit și a folosit lirica eminesciană (uneori punînd-o într-un dialog sui-generis, cu scrierile Veronicăi Micle) fără a interveni nici măcar cu un cuvînt personal ; onestitate care însă nu putea să-l ducă spre o dramaturgie cerută de genul abordat, aici preferîndu-se ca fioul și narațiunea să fie ilustrate chiar prin înțelesul filozo-

fic al capodoperelor eminesciene. Să mai arătăm, în completare, că descriptivismul în operă nu este chiar de condamnat, el fiind folosit în multe alte lucrări de gen și, mai ales, în balet ; totuși este însă ca și celelalte elemente — muzicale și scenice — să fie într-adevăr perfecte, puse într-o adîncă și logică relație !

Paul Urmuzescu este un compozitor cu multă inventivitate melodică ; o demonstrează — chiar aici — paginile sale destinate coregrafiei (foarte frumos creionată de maestra de balet Mihaela Atanasiu), pagini cu adevărat accesibile și emoționante ; dar, mai presus de toate stau „capetele de temă”, adică începuturile unor veritabile arii ; începuturi minunate, culminînd cu „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”, dar lipsite, din păcate, de o continuitate firească. Voit, Urmuzescu se îndepărtează de tema expusă, cade într-un labirint format din intervale cromatice — parcă pentru a-și demonstra dorința de aliniere la limbajul „modern” — și frumusețea expunerii rămîne izolată. Armonia, susținută de orchestra (care, sub conducerea dirijorului Cornel Trăilescu și-a făcut pe deplin datoria) urmează aceeași cale, logică și apoi forțată. Polifonia lipsește în cea mai mare parte, dovadă inexistența ansamblurilor camerale : terțete, cvartete etc. ; parcă o mină nevăzută a oprit pana compozitorului spre un discurs cursiv, aerat și normal. Motivațiile acestei stări de fapt ar fi destule, dar trecînd peste ele trebuie să afirmăm că lucrarea conține și multe momente emoționante : secvențele coregrafice — interpretate în ziua de 16 septembrie de Șoimăța Lupu (Cătălina) și Doru Constantin (Hyperion) la o înaltă clasă, paginile corale (executate fără cusur, sub conducerea maestrului Stelian Olariu), cîteva splendide secvențe recitate (pe bandă) de Ion Caramitru, mai multe arii și ariete (Eminescu, Creangă, Alecsandri), „Întunericul”, Veronica și altele ; chiar dacă nu toate, așa cum am mai arătat, au fost duse de compozitor pînă la capăt.

O distribuție uriașă — 22 de interpreți principali, — a cărei enumerare ar fi imposibilă aici

— a dat tot ceea ce are mai bun la ora actuală ; dacă însă mulți dintre ei n-au fost puși în evidență la valoarea lor obișnuită, ei nu poartă vreo vină ; cîteodată, o greșită distribuție (de pildă vocea frumoasă, dar „greă” a strălucitului Constantin Ene nu poate fi potrivită pentru aria de pahar a lui Creangă, sau pe Nicolae Urziceanu în rolul lui Pogor nu-l știm să fi interpretat încă roluri de bas-bariton) ; ori o așezare inabilă, în partitură, a exploatării registrelor vocale, a accentuat și mai mult aceste defecțiuni. Dar, din fericire, Melania Ghioaldă (Veronica), Ștefăniță Lăscu (Eminescu) — acesta depunînd însă eforturi serioase pentru a se transforma din tenor liric în tenor spinto, cerut de rol — Gabriel Năstase și Nicolae Andreescu (studentii), Lucian Marinescu (Maioreșcu), Dan Zancu („Intunericul”) și Emil Iurașcu (Bărbatul) s-au evidențiat pe întregul ansamblu.

Regizorul Ion Caramitru a avut destule probleme, dintre care am cita doar lipsa suspansului dramatic — înlocuit prin descriere — și timpul prea scurt de care a dispus pentru întreaga montare. Înzeștrărit însă cu o deosebită inventivitate, el a știut să creeze o stare de suficientă tensiune în relațiile dintre personaje ; dincolo de toate acestea rezolvarea prologului și epilogului — plecarea în neant a Poetului, aflat sub manta lui Hyperion — ni s-au părut a fi scene de referință. El a fost considerabil ajutat de Ion Cotirlă, un mare maestru al luminilor scenice, precum și de Dan Jitianu care a creat un decor funcțional ; să amintim aici și pe Adriana Urmuzescu, semnatara costumelor, multe dintre ele bine gândite și realizate.

În concluzie, peste toate cele spuse, de noi și de alții, opera „Eminescu” constituie însă un spectacol demn de a fi vizionat de marea publică ; muzicalitatea versului eminescian, relația Geniului vizavi de Gînd — Creație — Faptă, ca și reconstituirea unei epoci de mari frămîntări și izbînzuri culturale românești, merită — negreșit — o mare bună considerație !

CLAUDIU NEGULESCU

Eternul „Luceafăr”

Cu peste un veac în urmă, la 29 aprilie 1876, Mihail Eminescu inspecta, în calitate de revizor școlar al județului Vaslui, Școala din Lipova, comuna situată în prezent în nord-estul județului Bacău. Prima instituție școlară din sat fusese înființată în 1869 și avea, în momentul vizitei, ca dascăl pe învățătorul Constantin Theodorescu, absolvent de școală normală, plin de inițiativă și cu o bogată activitate pe tărîm social-cultural. În condicta de inspectii, Eminescu nota că acesta „își dă silință”, dar făcea și unele observații legate de folosirea incorectă a manualelor, de metodele de învățare, atrăgîndu-l, totodată, atenția că „în privința notelor d-l învățător să fie mai strict”.

Nu știm cum vor fi reacționat cei 19 elevi prezenți la cursuri — alți 17 absenți din cauza ploilor mari care durează de mai multe zile —, nici dacă învățătorul și sîtenii si-au dat seama de personalitatea inspectorului. Ce știm cu exactitate e că urmașii acestora cîntesc an de an memoria Poetului, închinîndu-i simpozioane, dezbateri, expoziții de carte, spectacole. Cea mai recentă acțiune omagială, organizată cu sprijinul organelor locale de partid și de stat și al Filialei Bacău a Societății de Științe Filologice, a reunit însă, ca niciodată, întreaga suflare a comunei, precum și oaspeți sosiți din toată țara.

Cu acest prilej a avut loc dezvelirea bustului lui Mihail Eminescu realizat în bronz, de sculptorul băcăuan George Zărnescu, laureat al bursei Herder. În cadrul manifestării au rostit cuvinte omagiale Nicu Călin, primarul comunei Lipova, Petre Enăsoae, președintele Comitetului Județean de Cultură și Educație Socială, Lucian Agachi, inspector general al Inspectoratului Școlar Județean și prof. dr. Ioan Hangiu, secretarul Societății de Științe Filologice din R.S. România. A urmat un scurt moment muzical prezentat de grupul vocal și formația de mandoline ale școlii (coruri și melodii pe versuri eminesci-

ne), după care și-au adus prinosul de recunoștință prozatorul Eugen Uricaru, poezii Sergiu Adam, Octavian Voicu, Elena Clara Delavico, Tatiana Scorteanu, Eugen Budău, Victor Mitocaru, Cornel Galben, Gellu Dorian și Emil Iordache, ultimii doi înminind gazdelor volumul lor „Pașii poetului”, recent apărut la Editura Sport-Turism.

Numeroasa asistență a urmărit, în continuare, spectacolul omagial „Poetul peste nemărginirea timpului”, la realizarea căruia și-au dat concursul, între alții, basul Viorel Ciurdea, de la Orchestra Simfonică Bacău, interpretele de lied Isabela Hanganu și Cristina Grigoras, recitatorii Simona Găbăra, Tatiana Midvichi, Dănuț Mitruț și Loredana Căescu, violonista Mirela Casapu, foarte tinerii creatori Cristina Anei, Oana Sosu, Desdemona Darie și Marinela Antal.

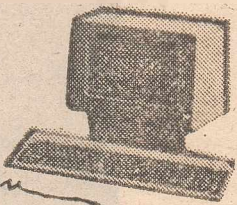
Manifestarea s-a încheiat cu un reusit colocvii pe tema „Mihail Eminescu — omul deplin al culturii românești”, în cadrul căruia au prezentat comunicări lector univ. dr. Doru Scărlătescu (Universitatea AL I. Cuza Iași), lector univ. dr. Alexandru Simion (Institutul Politehnic Iași), profesorii Leon Boambă (Școala Lipova), Traian Valeriu (Liceul „L. Pătrășcanu” Bacău), Rodica Hanu (Liceul Industrial nr. 1 Moinesti), Vasile Robciuc (Liceul Industrial nr. 2 Moinesti), Viorel Rujea (Școala nr. 1 Comănești), Eugen Budău (Școala nr. 11 Bacău), Ioan Dănilă (Liceul Pedagogic Bacău), Stan Ghena (Liceul Industrial nr. 1 Bacău), învățătorul pensionar V.D. Manchiu, activistul de partid Aurel Cosma, prof. dr. Ion Hangiu și profesorul Grigore Codrescu, președintele Filialei Bacău a S.S.F., coordonatorul colocviiului. Cu această ocazie au mai fost vernisate expoziția fotografică „Eminescu — Eternul Luceafăr al literaturii române” și expoziția permanentă de carte „Mihail Eminescu” și s-a lansat publicația „Eterni luceferi”, editată de filiala băcăuană.

CORNEL GALBEN

atelier literar



Ștefan Galan



Ștefan Galan — Birlad. Computerul e dezamăgitor, dar nu de dumneavoastră, ci de el însuși, descoperind că s-a înșelat când v-a apreciat versurile. Acum mai are o singură îndoaială: chiar credeți că ceea ce scrieți e poezie sau vreți să inventați ceva nou? În orice caz, dacă umblind prin „codrul sinelui” cu „dăta convingerii” și „cravașa neantului”, mereu „sub chingile vulcanice veghi”, veți auzi „coacerea liniștii la răspintia timpului” și veți simți „căldura scursă din inima sufletului” năpădind cu „aripa graiului”, „pajiștea însoțită a adevărului”, atunci e bine să aruncați „neliniștea trecerii” pe „talgerul robului” și să vă „îmbinați suferința” cîrcitoare, stînd pe „agonia podului”, așteptîndu-l să se prăbușească sub „henghelia zorilor”. Vedeți de unde vine dezamăgirea? Nu știu ce emoție poetică au pentru dumneavoastră atari alături de cuvinte — culese doar din trei poeme! —, dar simt sigur că ați descoperit mersul în virful limbii, lăsînd picioarele să gîndească ce le taie capul. Poate că e vorba doar de o „rătăcire”. În acest caz, se cuvine să vă întoarceți la ceea ce scriați altădată, la poemele frumoase care nu l-au dezamăgitor pe computer: erau într-adevăr poe-

me și erau frumoase. **Costin Monca** — București. Aproape perfecte, unele chiar desăvîșite formal, sonetele trimise sint purtătoarele unei stări poetice difuze, pornită cu dificultate și mereu neîmplinită. Vinovate ar putea să fie, la o primă citire, construcțiile ușor vetuste, preromantice, erodate prin frecvența apelului la ele, de tipul „nefarmurit e gîndul”, „sondînd misterul”, „proza victii”, „catarg de vis”, „în mine-nțipărite”. etc. Poetii ocazionali le-au „stors” toată emoția și ne uităm la ele cu mîhnire și neputință. Alteori, poate că parabola, definiția lirică prea lungă și explicația inutilă (inutilă pentru că suprimă sugestia) duc la aceeași insatisfacție a zborului jos. Lucru evident în **Artă, Muzică, Efemerul**, etc. Ceva-ceva am oprit, totuși, pentru **Atelier**. Vă mulțumim pentru „dedicația” pe care o transcriem cu plăcere, dedicînd-o celor de la secțiunea **Nu vă pierdeți timpul**: „Sonetele înaintate/ sperau să fie publicate, / dar te-ai înșelat stimate barde: / Flacăra nu publică, ci arde”. **Trestiana Regețean** — București. Vedeți „Lan de griu cu corbi” — sugestia care vrea să ducă spre pictor nu se împlinește — „Scrisoare de pe front” — gîndul poetic se

frînge, undeva, din cauza punctuației — și „Doar” — finalul anulează restul. Încercați să le ortografiți fără a „opri” ideea, mai adăugați și altele și, neapărat, citeva date personale. **N. Silade** — Lugoj. Am mai stat de vorbă și credem că am vorbit limpede: computerul e ferm decis să nu dea atenție poemelor albe, atît de albe, încît absența majusculilor și a punctuației îi dă voie să le începi de oriunde. Obstinația cu care vă irosiți talentul e simtomatică. **Emă Vinski** — Focșani. Faptul că v-am publicat trebuia înțeles ca atare: aveți suficiente resurse lirice pentru a vă construi „traectoria” despre care vorbiți. Condiția succesului ar consta, poate, într-o economie a cuvintului și o limpezire a gîndului, îmbrăcat în prea multă ceață. **Riz** — Sighișoara. Respectați regulile jocului: în **Atelier** nu se citesc volume întregi, ci doar selecții de pînă la zece pagini. Nu vă cerem buletinul, dar e cuviincios să purtați un nume întreg și un prenume din onomastica noastră. **Ria Dorneanu** — București. Punem la arhiva **Atelierului** „Fîrav început” și „Semn”, poeme aproape rotunde. Așteptăm altele. Puneți în plic

și citeva date. Lăsați-vă ispîtită de zbor, dar nu vă întrebați „de ce nu are zborul / aripi de rezervă”. **Alexandru Puricescu** — Zărnești, Neamț. Vă răspundem pentru ultima dată și vă reproducem întocmai din scrisoare: „...la citeva zile după trimiteră la dumneavoastră a cite unui set de creații, aud versurile mele recitate pe ici pe colo. Care este enigma nu-mi dau seama. Cred că nu sint nicicum difuzate pe anumite căi, nu cred că merită așa ceva. La radio ascult foarte puțin, televizorul nu-l am acasă”. Presupunem că televizorul l-ați închiriat. Nu știu despre ce căi e vorba, dar ne îndoiim că vă auziți „versurile”: noi le punem la coșul de hîrtii. De aici, singura cale e focol sau reciclarea. **Manuela Armioni-Suciu** și **Alexandru Armioni-Suciu** — Lupeni. Împreună și fără nici o milă, volumele dumneavoastră însumează exact 212 pagini. Adică, aproximativ 7000 versuri. Dacă mai adăugați 2 000 ajungeți la totalul versurilor din **Encida**. Evident, preferăm să-l citim pe Virgil: dincolo de sinceritatea rostirii și acuratețea sentimentelor, poemele dumneavoastră sînt pline de locuri comune, de falsificări ale legendelor și mistificări ale istoriei, depășindu-le pe cele ale lui Densusianu, cu eroi care se trezesc „din somnul cataleptic” pentru a vedea „sanctuarul Mioriței” și „munții Jertfei”. Vă apreciem efortul și buna intenție, dar nu facem rabat la calitate. **Mai trimiteți: Rață Alexandru** — Bacău; **Vasile Maria Chris** — Bra-

șov; **Ion Staicu** — Timișoara. **Deocamdată nu: Deaconu Gheorghe și Eduard Tone** — București; **Dedu Gheorghe** — Pitești; **Ilie Antonie** — Craiova; **Călmățui, Cătălina** — Iași; **Iofiț Petrică** — Galați; **Ion Manole** — Cîmpulung Muscel. **Nu vă pierdeți timpul: Marin Dora** — Tirgu Lăpuș; **George Sofianu** — Vaslui; **„Ezra P.”** — Iași; **Popescu Dormidont** — Suceava; **Doroftei Lenuța** — Bacău; **Matei Ilie** — Galați; **Ioan Ulici** — Roma de Jos, Maramureș; **George Ostrovcanu** — Rimni-

cu Vilcea; **Georgescu Dan** — Tirgu Cărbunestii; **Pirvu Ștefan** — Pucioasa; **N. Filimon** — Vălenii de Munte; **Cristea George** și **Cezar Dudeanu** — București. **Notă:** Rugăm participanții la **Atelier** să menționeze pe plic destinația acestuia: „Pentru Atelierul literar”. Nu se deschid plicurile care nu au expeditor. Nu se citesc cele care trec de zece pagini de text. Se acordă prioritate textelor dactilografiate.

DARIE NOVĂCEANU

Acum

Liniștită,
liniștită, esti, umbră a mea,
toamă acum cînd hărțuit de ploaie
fug înfrigurat înspre mine
ca înspre o cetate asediată de fluturi:
liniștită,
liniștită, esti umbră a mea,
toamă acum,
toamă acum.

ION CONAC

Peste care vara

Umbra frînge pădurile în două,
ajurea aleargă somnul,
ca tăisul unei săbii
la soldul călărețului singuratic.
Frîind secunde,
precum riul printre amintirea colinelor,
inima suride cu arcu încordat
al somnului rămas sub pleoape.
Rătiunea naște
alte păduri cu arbori nestiuiți,
peste care vara
își trimite somnoroșii călăreți
singuratici.

MONICA PATRICHE



Apostila

În fondul intitulat **Revizorul școlar** de la Filiala arhivelor statului din Iași, în dosarul nr. 84/1875, la fila 27 se află un document arhivistice din timpul cînd Mihai Eminescu era în funcția didactică de revizor școlar al județelor Iași și Vaslui. Și pentru că actul identificat de către noi conține scrisul și semnătura marelui nostru poet, îl redăm în extenso acum la primul centenar:

„ROMANIA
Școala din Birnova, comuna
Socola, Plasa Codru, județul Iași

Nr. 25
1876, aprilie 27

Ad acta
Numit în 2 mai 1876
M. Eminescu

Domnule Revizor,

Motivat de ordinul dvs nr. 194 urmat de a d-lui ministru nr. 2 418, subsemnatul cu onor vă face cunoscut:

I. că am terminat 4 clase inferioare la Seminarul Socola;

II. învățător e numit provizor cu ordinul Prefecturii județului Iași sub nr. 2 990 din anul 1870, aprilie 16.

Acestea fiind științele cerute, eu respect, le comunic dvs spre cuvenita regulă.

Primiți vă rog încredințarea osebitei mele considerații.

Învățător Gheorghe Mirente preot

Domniei sale d-lui revizor școlar al județului Iași

După statele de plată precum și după această adresă, cu aspect și de petiție, ca răspuns la o

circulară a revizoratului școlar, învățătorul de la școala primară din Birnova avea într-adevăr două funcții așa cum indică semnătura sa descifrabilă. El se afla în poziția de suplinitor încă din anul 1870.

Dorind a avea personal didactic stabil la școlile județului, revizorul Eminescu l-a titularizat.

La masa lui de lucru, Eminescu a umblat cu acest document autentic, l-a studiat și apoi si-a extras datele necesare. În colțul de sus, a scris cu mîna sa „Ad acta” ceea ce înseamnă la acte sau la dosar în limba latină. A subliniat și a adăugat „Numit în 2 mai 1876” și a semnat parca în grabă cu cerneală albastră. Copleșit de multiplele îndatoriri ce le avea, va scrie într-un raport datat 4 mai din același an: „...Revizorul împreună toate activitățile unei cancelarii într-o singură persoană, fiind curier, copist, registru, administrator, examinator, etc.”

Tot la arhivele statului se păstrează ștampila metalică de format rotund a sus-crisiei școli. În cîmp are un cal în alergare împrejurul căruia scrie „Școala de băieți Birnova, comuna Socola, județul Iași, 1876”.

Aceste elemente de istorie locală au fost valorificate desigur în cadrul orelor de română referitoare la opera lui Mihai Eminescu.

Elevii au manifestat un interes deosebit punînd întrebări și cerînd să vadă ei personal fotocopia. În ochii lor am putut citi mindria că poetul tuturor românilor le-a lăsat și lor o suvenir păstrată, ca un briliant, timp de 113 ani în arhive.

Stimați redactori

Dacă s-ar putea publica la acest prim centenar ceea ce eu am putut descoperi în arhive, aici la Iași, m-aș bucura foarte mult. Eu am 60 de ani. Pînă la următorul centenar din 2050 sau 2089 nu mai ajung. Cititorii revistei dv. ar avea de cîștigat dacă ar cunoaște documentul în cauză. Vă mulțumesc dacă în ideea aceasta puteți face ceva. Numai cele bune să s-adune,

Profesor
MIHAI MANOLE COJOCARU

Povestirea este viața

(Urmare din pag. 9)

starea în care nu singerezi niciodată: copilăria.

— Vă ascult.

— Stai să găsesc rîndurile.

— Stau.

— Iată-le: „Umbra zilelor de-atunci nu mai e perfectibilă. Și totuși mă recunosc în ele. Iulie. Bunica Tasica șade pe o carpetă scoasă-n curte, cu coatele sprijinite pe două scaunele, mîncînd smochine tescuite și numără urși”.

— Acest pasaj mă face să mă-nțreb, ca și altădată, cum a fost copilăria dumneavoastră.

— Amețitor de frumoasă. Bîntuie numai de griu, cai, girle, Dunăre, oameni sănașoși, deducții la vin și la muieri.

— Aceste povestiri înseamnă o renunțare la roman?

— Nici o clipă nu voi renunța la roman. Dealtminteri, în clipa de față lucrez la două romane, unul avînd ca prim capitol o povestire cuprinsă în volumul de față: **Alături se joacă biliard și altul despre Dracula: La masă cu Dracula**.

Oare mă opresc din lucrul la roman, cum a fost cazul acestei săptămîni, ca să mai aștern pe hîrtie cite o povestire care-mi încolțește în minte în clipele de răgaz. Voi publica în curînd un ciclu.

— Cum se declară mecanismul scrisului la dumneavoastră?

— Nu-nțeleg întrebarea.

— Adică, momentul în care

vă apucați de scris de ce este provocat?

— Eu scriu în fiecare zi, fie atras de despicătura unui cuvînt, a unei fraze pe care am visat-o sau a ghionțului pe care mi-l dă un personaj. O zi în care n-am scris înseamnă că am dedicat-o călătoriei sau vinului, adică teaurizării de povești.

— Sînteți un bun ascultător, într-adevăr.

— Asta înseamnă că sînt un pic și hot. Da, fur toate vorbele trîsnite pe care le aud, sau un pic încondeiate pe la sprînceană, sau smulse dintr-un adevăr necunoscut mie și le notez. Am totdeauna la mine un caiet și un pix. Limba se adună de la oameni și din lecturi.

— Există însă prejudecata că un povestitor trebuie să fie mai puțin școlit ca să nu-și piardă ingenuitatea.

— E o prostie. Școala și cartea sporesc puterea fanteziei pe întreg parcursul vieții. Sunt, cu fiecare carte citită (despre cartea bună vorbesc), mult mai bogat în expresii și mai aproape de cuvîntul după care umblu. Vremea povestitorilor populari, netrecuți prin abecedar, a trecut de citeva sute de ani.

— Dar într-un secol grăbit ca al nostru, timpul povestitorului n-a trecut cumva?

— Socotesc că dimpotrivă. Povestirea e oricînd la îndemîna cititorului celui mai grăbit cu putință. Gîndește-te că în tot locul un Cehov, Caragiale, Creangă, Sadoveanu, Voiculescu, Istrati pot fi citiți cu bucurie, folos și desfătare, pe un spațiu îngust de timp. Povestirea nu va muri niciodată, eel puțin la popoarele cu duh oriental. Dealtfel, văd că și în

lumea anglo-saxonă sau franceză ea cunoaște o nouă înflorire.

— Puteți da o explicație?

— Bijuteriile pot încăpea în mîna oricărui om, palatele fastuoase numai în mîinile inițiaților, longevivilor și aleșilor. Nu cred că romanul anulează povestirea, ci cred că povestirea deschide drumul spre roman. Povestirea este gura de apă care potolește setea din toate clipele zilei. O povestire bună e un pahar de vin rubiniu amestecat cu lună fragedă și cu primul pas al izbinzii. O povestire bună e un talisman.

— Dar ce facem cu povestirile proaste?

— Le aruncăm. Dar cum la noi nu se mai scrie aproape deloc povestire...

— V-ați putea defini dumneavoastră singur în raport cu alți povestitori?

— Cu cei contemporani în nici un caz. Fiindcă în afară de mine aproape că nimeni din generațiile vîrstnice nu mai scrie povestire. Tinerii trec direct la roman textualist și nici nu pot face altfel, din moment ce există critici literari care spun că ei, în fiecare dimineață, mai întîi citesc citeva fraze textualiste și abia apoi se spală pe ochi. Fraza aceasta nu vine din birlogul inocenței; criticul respectiv îi măgulește pe tinerii rătașiți, convins că și ei îl vor înșela. Schimb de timbre cu chipul ipocritului. Cînd tinerii vor începe prin a deveni sletuitori de povestire, vor face un mare pas spre romanul bun de citit. Altfel vor pieri. Nu le-o doresc. Ar fi păcat să se piardă, mai cu seamă că unii, foarte puțini, dau dovadă de talent.

Cea mai muzicală

(Urmare din pagina 9)

tru mine o sărbătoare. Am avut atunci senzația că Eminescu nu mai e numai al nostru, ci e al tuturor, al unei mari familii cum e cea a Balcanilor și nu numai al ei, intrat sub zodia universalității. Mai ales că, de la Eminescu, datorită unor „fani” ai lui Adam Puslojić, discuțiile s-au purtat în jurul unui alt mare poet al nostru, Nichita

Stănescu. Tot cu ocazia acestei călătorii în Grecia, unde am fost impresionat de vestigiile unei civilizații care continuă să fascineze lumea întreagă, l-am cunoscut pe pictorul Ștefan Rămniceanu care a vernisat la Atena o expoziție ce s-a bucurat de un succes deosebit, fiind socotită unul din importante evenimente plastice ale anului. În trecut fie spus, într-o seară, pe o terasă am vorbit ore în șir despre Nichita și deși eu și Ștefan Rămniceanu nu ne știam pînă atunci, ne-am găsit prieteni întru frumos. Mi-a pove-

tit cum, neavînd curaj să-l abordeze pe autorul **Necuvintelor**, l-a urmărit odată pe străzi mai multe ceasuri. Cînd, în sfîrșit, a îndrăznit să-i vorbească, i-a spus: „Nichita Stănescu, m-am îndrăgostit de pașii dumneavoastră!” Acesta, ca întotdeauna generos, i-a replicat: „Iată un vers mai frumos decît orice am scris eu.”

— Deci, într-un alt decor, într-o ambianță departe de țară, doi artiști români au discutat, pînă la urmă, tot despre noi înșine, despre ce este mai curat și mai frumos în ființa noastră.

Correspondență din Delta

Școala, ca un far la țărmul vieții

În miez 'aurit de septembrie, la școala din Sfântu Gheorghe, așezare agățată între cer și apă, pe lîmba de pămînt tînr născut din îmbrățișarea Dunării cu Marea, clopoțelul a spart în mii de bucăți cerul de lapislazuli, clinchetul său vestind începerea unui nou an școlar. Momentul a fost salutat cu solemnitatea cuvenită de cîndurile de cocori ce se pierdeau în vraja depărtărilor și de focul florilor ivite pe obraji purtătorilor de ghiozdane. Tot soarele Deltei a coborît pe creștetul copiilor de pescari, prins, acolo unde era cazul, în panglici late și înfiate și doar murmurul valurilor a tulburat măreția clipei.

Încă dis-de-dimineață, în nisipul uliței ce duce spre școală, au început să se suprapună urmele pașilor celor ce, agățați de mina mamei, se îndreptau cu sîială și speranță spre sălile de clasă. Școala generală cu clasele I-X din comuna Sfântu Gheorghe numără doar 105 elevi și 8 cadre didactice, fiind din acest punct de vedere o unitate școlară foarte mică. Dar dragostea de carte a copiilor, călăuzită cu tact și pasiune de cei cîțiva profesori, o face mai mare decît multe alte școli. Așa cum mărturisea inspectorul general adjunct, profesorul Vasile Simionescu, de la Inspectoratul școlar al județului Tulcea, școlile din Delta Dunării ridică cele mai puține probleme datorită extraordinarei ambiții a copiilor de a învăța carte și modulul activ de implicare a părinților în viața școlii.

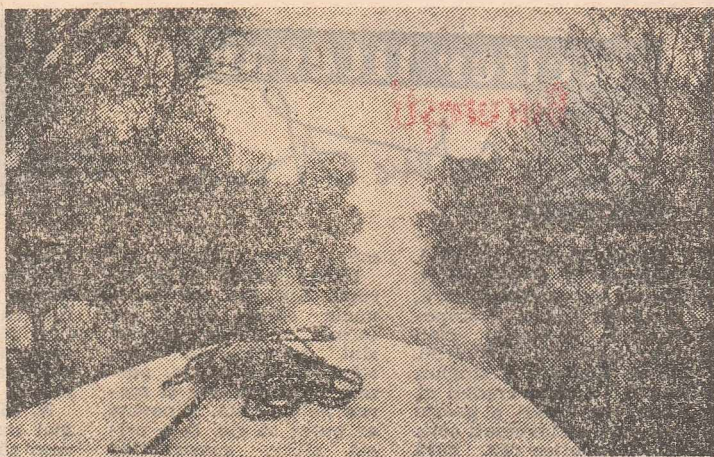
Festivitatea începerii noului an școlar a fost inaugurată de

directoarea școlii, profesoara Victoria Patrășchioiu, care a subliniat rolul învățămîntului românesc în anul Congresului al XIV-lea, sarcinile ce revin fiecărei școli, fiecărui dascăl în formarea unor tineri cu reale însușiri morale și profesionale, pe măsura cerințelor noii etape de dezvoltare a țării. Atmosfera e dominată de ecoul sărbătorii din inima Iașului, nobilele idei și îndemnuri adresate de președintele țării tineretului studios fiind recepționate și aici, la capăt de țară, la întreaga lor intensitate. Nu e de mirare că vocea profesoarei Crînguța Petrovici e înecată de emoția începutului de drum. A terminat anul acesta cursurile Politehnicii bucureștene și se numără printre cele 53 de cadre didactice repartizate anul acesta în județul Tulcea. Nu mai puțin emoționată este învățătoarea Doina Epifanov, investită din nou cu nobila misiune de dascăl la clasa I. Puslinea ascunsă printre buchetele de flori puse cu dragoste pe fiecare bănuț nu are ochi decît pentru paginile abecedarului, mingiate cu acea inconfundabilă tandrele a copilului fericit. Nici pe învățătorul Gheorghe Procopie nu l-au ocolit emoțiile, cu toate că a dobîndit suficientă experiență la catedră. Anul acesta predă la „combinată” claselor a II-a și a IV-a, ambele avînd exact 18 elevi. Chiar dacă efortul dascălului e mai mare decît în alte situații, calitatea lecțiilor simultane e sporită tocmai de numărul redus de elevi și de frecvența mare a momentelor de lucru individual.

Profesoara de engleză Daniela Borhan a avut de mai multe ori ocazia părăsirii acestui colț izolat de lume, dar de fiecare dată reala ei pasiune pentru activitatea cu elevii a făcut-o să renunțe. Și nu regretă că a rămas, ușurința cu care elevii ei, în special cei dintr-a cincea, deprind tainele limbilor străine constituind cea mai prețioasă răsplătă. Dar, aveau să afle de la profesorul Ionel Nincu, cele mai bune rezultate le au elevii în domeniul matematicii, istețimea minții ajutîndu-i să dezlege fără prea mari probleme tainele acestei științe.

Aceeași dragoste de a privi în ochii copiilor am înțîlnit-o la educatoarele Ioana Suciu și Iustina Gladiade care îngrijesc cu dragoste de mamă 57 de preșcolari, foarte mulți veniți aici la buncici pentru perioade mai îndelungate.

Elementul ce dă școlii din Sfîntu Gheorghe valoare de exemplu este modul în care copiii depășesc condiția de „copii de la capăt de țară”. De ani buni, confruntarea cu rigoriile examenelor de admitere în liceele și facultățile din toată țara se soldează cu reușite depline, participarea elevilor de aici la diferite etape ale concursurilor și olimpiadelor școlare devenind un fapt firesc. La fel de firesc ca și participarea lor, în fiecare vacanță, la taberele și expedițiile organizate pe tot cuprînsul țării. Mai mult chiar, beneficiînd de o dotare pe măsura exigențelor procesului educativ, avînd posibilitatea folosirii unui bogat și

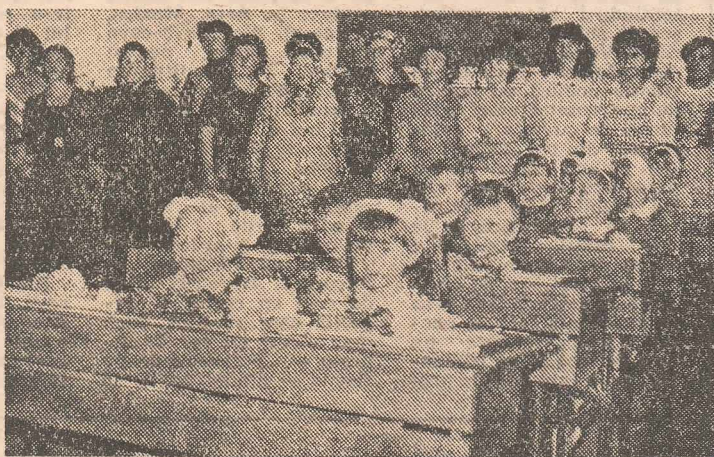


variat material didactic, profesorii școlii s-au lansat într-o adevărată întrecere cu ei înșiși, rezultatele acestora oglîndindu-se în calificativele și gradele obținute de întreg corpul profesoral.

Chiar dacă aici, la Sfîntu Gheorghe, condițiile sînt uneori mai vitrege decît la oras, esențial rămîne gestul tuturor celor care ocrotesc școala cu dra-

goste și înțelepciune, luminînd cu știința lor sufletul și mintea acestor copii harnici și ambițioși. Pentru că oriunde s-ar afla, indiferent de firma și mărimea ei, școala este la noi în țară o eternă investiție de încredere și speranță în puritatea și liniștea zilei de mîine.

EUGEN NEGREA ■



Primum la redacție

Sub semnătura publicistului Liviu Timbus, a apărut în revista Flacăra din 7 iulie 1989 (nr. 1776) un interviu luat conf. dr. ing. Alexandru Măruță, articolul intitulat „Ce își propune să fie ecobiologia?”. Ca biolog și îndeosebi ca ecolog, l-am citit cu deosebită atenție, cu atât mai mult cu cît am onoarea de a cunoaște atît pe publicist, cît și pe interviervat. Materialul prezentat aduce la cunoștința publicului larg o serie de date — rezultat a numeroase teste și experimentări, desfășurate în țară și străinătate — de un deosebit interes pentru autocunoașterea umană. El este bine scris și redă o parte din cunoștințele acumulate în domeniu.

Cu toate acestea nu pot fi de acord cu părerile exprimate în material referitoare la crearea unei noi științe, ecobiologia. Argumentez aceasta pe următoarele motive:

1. Din 1866 Ernst Haeckel a propus crearea unei științe noi ECOLOGIA, care a fost definită de el tocmai pornind de la cele două cuvinte grecești menționate în articol și pe care inițial o considera drept aceea știință biologică de cunoaștere și înțelegere a interacțiilor dintre organismele vii și mediul ambiant. Pe parcurs această știință s-a dezvoltat, și-a lărgit

sfera de acțiune, ea fiind definită în prezent drept „știința interdisciplinară care studiază nivelele superioare de organizare a materiei vii în interrelație cu mediul înconjurător”.

În cadrul ecologiei — care este o știință interdisciplinară și care are la bază principii și legi biologice — s-au diferențiat numeroase domenii, dintre care menționez ecologia teoretică, ecologia terestră, ecologia forestieră, ecologia practică, ecologia acvatică (și ea subdivizată în ecologia apelor dulci — limnologie și cea a apelor marine — oceanologie), ecologia microorganismelor, ecofiziologie, biochimie ecologică, ecopedologie, ecologie industrială, ecologie socială, ecologie umană etc. Tot din ecologie face parte și problematica atît de comentată astăzi, cea a protecției mediului înconjurător. În cadrul enumerării am inclus în mod intenționat ecologia umană, care studiază cu precădere interacțiile dintre om și mediul său înconjurător viu și neviu (deci corespunde tocmai definiției date de tov. conf. Al. Măruță pentru ecobiologie). Pentru precizarea obiectului ecologiei umane rog a se consulta și cele două cărți de bază apărute în acest domeniu în țara noastră și anume.

a) BARNEA M., CALCIU A. — 1979 — Ecologia umană, Ed. Medicală, 800 p.

b) BUDEANU C., CALINESCU E. — 1982 — Elemente de ecologie umană, Ed. științifică și enciclopedică, 478 p.

În plus menționez că această ramură a științelor ecologice se predă de mai mulți ani ca o disciplină distinctă la toate Institutetele Medico-Farmaceutice din țara noastră.

În consecință apreciez că nu este oportun să se străduiască cineva ca să creeze o știință nouă biologică — cu „eco” în față, deoarece ecologia ca știință există de mult, este bine conturată și se lucrează intens la ea de către mii de specialiști de pe glob.

2. Conf. dr. ing. Al. Măruță a abordat de mai mulți ani o metodă bazată pe procese biologice — metoda radiesteziologică (sau biogeofizică, cum a fost denumită încă din 1972 de către geologul român Dan Svoronos de la Institutul de Geologie din București) — capabilă să pună în evidență o gamă largă de fenomene și situații din geologie, seismologie, hidrologie și sănătate. Ea se bazează pe sensibilitatea individuală a subiecților la stimulii biologici, geologici, fizico-chimici, climatici sau sanogenetici, cu ajuto-

rul căreia pot fi evidențiate procese greu de depistat pe alte căi. Metoda este — așa cum se denumește — metodă și deci poate fi aplicată în domenii diferite. Aceasta nu îndreptățește pe nimeni ca să ridice o metodă la rangul de știință (despre ingineria genetică se vorbește mult, dar este și rămîne o tehnică de vîrf în genetică).

Problemele legate de fundamentarea teoretică a radiesteziologiei sînt încă deschise și merita a fi aprofundate, tocmai datorită faptului că rezultatele practice o confirmă în multe cazuri. Dar a crea o știință biologică nouă bazată pe această tehnică mi se pare eronat și chiar dăunător. Consider că tov. conf. dr. ing. Al. Măruță este un bun experimentator, cu rezultate valoroase în radiesteziologie, însă nu cred că este oportun să l se facă propagandă pentru ideea creării unei științe, biologice, cînd D-sa a lucrat o viață întreagă în domeniul hidro-tehnicii. Biologia are legile ei, științele biologice sînt și așa foarte variate, iar în prezent sînt tot mai mult interconectate cu alte ramuri ale științelor naturii, apărînd științe noi, cum sînt biochimia, biofizica, biomatematica, bionica etc. De aceea consider că nu este necesar ca

să creăm științe noi fără a respecta regula de existență a oricărei științe: domeniu de acțiune specific, legități, tehnici și metode specifice, bine integrate într-un tot coerent, cu o bază teoretică — și dacă este posibil și aplicativă — clară.

În încheiere aș sugera redacției organizarea unei mese rotunde pe tema „Ecologia cu aplicațiile ei”, în cadrul căreia s-ar putea clarifica pentru publicul larg probleme privind obiectul ecologiei, domeniile ei de aplicare și impactele sale asupra vieții economice, sociale, culturale și istorice. Totodată putem recomanda redacției o serie de specialiști pentru ca prin articole ce vor apărea, publicul românesc să-și poată face o idee clară despre această știință (deoarece prea mulți au devenit „ecologi” de cînd a început să se vorbească despre protecția mediului, echilibre ecologice, resurse regenerabile, ocrotirea naturii ș.a.m.d.).

Cu deosebită stimă,

dr. STOICA GODEANU ■

Secretar științific al Institutului Central de Biologie București vicepreședinte al Comisiei de Ecologie din cadrul Asociației Oamenilor de Știință din R.S.R.

De curînd, sub genericul „București, capitala României în anul celui de al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Român“, Muzeul de Istorie și Artă al Municipiului București a organizat o decadă de comunicări consacrate trecutului, prezentului și viitorului capitalei patriei noastre. Relatarea noastră se va referi, de data aceasta, la cîteva din cele mai noi cercetări privind atestarea, prin documente, a originii și vechimii orașului de pe Dimbovița.

S-au împlinit nu demult 530 de ani de la cea mai veche cenzurare scrisă a numelui orașului București și a calității sale de reședință a Țării Românești. Actul ce poartă prin veacuri prețioasă informație fost dat de cancelaria lui Vlad Tepeș la 20 septembrie 1459 unor boiernași mehedinteni din zona satului Ponor. Este vorba despre patru mici stăpînitori de ocine pe care voievodul îi împuternicea asupra moșiei lor. Ultimele cuvinte așternute de grămăticul românesc arată că „...s-a scris în septembrie 20 în cetatea București, în anul 6963”. Documentul respectiv a avut cînsuși o istorie deosebită. S-a păstrat în condiții grele, așa cum o dovedește starea în care se înfățișează acum. Este rupt în două, cu marginile franjurate, cu părți lipsă. Textul redactat în limba oficială a cancelariei are primele semne de mari proporții din chinoroz roșu după care urmează 25 de rînduri cu litere mici destul de caligrafice așternute. Partea de jos a domnescului act este ocupată de monogramă voievodului și a ceea ce tot cu litere mari, roșii. Suportul este de pergament. Pe marginea inferioară, unde s-a aflat sigiliul de ceară, a mai rămas numai șnurul împletit.

Hrîsovu din 20 septembrie 1459 s-a aflat la începutul secolului XX în posesia învățătorului Alexandru Buceanu din localitatea Nădanova. El a expediat actul pentru a fi prezentat în expoziția jubiliară organizată la București în 1906. După acest eveniment prețiosul izvor a dispărut pentru un timp, reapărînd în fondurile Bibliotecii Academiei. Pe baza acestui act s-au desfășurat cu trei decenii în urmă festivitățile consacrate seminarului de atestare a Bucureștilor, eveniment onorat cu participarea unor delegați din 15 capitale din Europa, Asia și America. Dar încă din 1959 s-a arătat că hrîsovu lui Vlad Tepeș nu este actul de naștere a orașului București. Cele trei decenii care au trecut de atunci au confirmat pe deplin această realitate. Orașul nu a luat ființă la acest mijloc de veac XV, ci era mult mai vechi. Descoperirile arheologice au dovedit că marea așezare urbană de astăzi este moștenitoarea unei istorii care coboară cu 150 000 de ani în urmă. Astfel s-a constatat că prin secolele IX—XI așezarea răsărită de la intersecția Căii Victoriei cu Al-

bia Dimboviței, plină către actualul Magazin al Tineretului, a început să dobândească unele trăsături de țirg. Urbea s-a conturat în secolul XIV în jurul unei cetăți domnești făcute din cărămidă. Ea datează de la mijlocul acestui veac în care voievodul de la Argeș, Basarab I, a reușit să alunge pretenții străine și să unească într-un singur stat cnezatele și voievoodatele dintre Dunăre și Carpați. Un document aflat la Athos, în Grecia, emis de Alexandru Vodă Aldea, arată că acesta a întărit proprietățile mănăstirii Bolintin așa cum o făcuse și bunicul său Basarab și tatăl său Mircea cel Mare. Așezămintul monahal de pe riul Argeș ar fi unul din cele mai vechi din zona Capitalei de azi. I-au urmat Snagovul, Tinganul, Grinduri etc. Cele mai multe dintre acestea s-au bucurat de atenția urmașilor lui Vlad Dracul care se manifestă ca mari proprietari în bazinul mijlociu al Argeșului. Știm precis că satele Mănești (azi Buftea), Greci, au fost în raza Bucureștilor. Faptul acesta l-a îndemnat pe Vlad Tepeș să acorde o atenție aparte centrului Cîmpiei Române, mai ales în condițiile creșterii puterii otomane și ale victoriei sultanului Mohamed al II-lea, cuceritorul Constantinopolului. Pentru a supraveghea hotarul amenințat al Dunării el hotărâse să-și stabilească o reședință mai aproape de fluviu. Domnitorul poruncește ridicarea unei cetăți peste fundațiile vechi ale așezării și zidurile sint executate în perioada 1458—1459. Cert este că la 20 septembrie 1459 Vlad Tepeș era în „cetatea București”, unde emitea hrisovul boierărilor mehedinteni. În același loc documentele îl dovedesc și în 1460 și 1461, fapt ce confirmă noua calitate a orașului de pe Dimbovița. Războiul din vara toridă a anului 1462, deși defavorabil oștilor sultanului, a produs schimbarea la domnia Țării Românești. Radu cel Frumos, fratele și succesorul lui Vlad Tepeș, a rămas aproape tot timpul agitatei lui domnii la București. El este cîtitorul mănăstirii Tinganul, unde s-a presupus mult timp că își are și mormîntul. Cercetările arheologice efectuate în ultima vreme nu au putut aduce nici o lămurire în acest sens. Prin Vlad Tepeș și Radu cel Frumos orașul București se impune tot mai hotărît în viața Țării Românești, dublînd capitala oficială, aflată la Tirgoviște. Situat în mijlocul unei mari aglomerații umane, stăpînind drumurile de legătură cu Giurgiu și Durostorum, asigurîndu-și o prosperă activitate meșteșugărească și comercială, orașul s-a consolidat, devenind din secolul XVII cel mai puternic centru urban românesc și una dintre importantele concentrări urbane din sud-estul Europei.

Creatorul, el însuși în primul rînd — ne spune interlocutoarea noastră, cercetătoarea Nineta Crainici — cunoaște cel mai bine ciudatele manifestări, aparent patologice, care însoșesc nu rareori actul de creație. Neplăcutul fenomen caracterizat prin remanența gîndurilor, obsesii stresante, însoțite de insomnii și stări de agitație, este specific scriitorului, artistului plastic, muzicianului, sau omului de știință. Se știe de asemenea că momentele de concentrare profundă sînt secundate de oprirea spontană a respirației, încît actul cerebral se produce în datorie de oxigen. Dar se constată și alte manifestări. Crampa mîinii scriitorului are loc din aceleași motive. Crampa mîinii instrumentistului sau transpirația și răceala penibilă a mîinilor înaintea intrării în scenă au cauze variate și dublează starea de stres. Sînt cunoscute totodată sensibilitatea laringiană a cîntăreșilor, tulburările endocrine ale balerinilor, toate provocate de labilitatea neurovegetativă a diferiților slujitori ai artei.

Aceste neplăcute stări, specifice omului de litere, artistului și scientistului creator au făcut obiectul unor studii medicale, dar e locul să amintim că cercetări de valoare și soluții viabile aparțin chiar unor iluștri reprezentanți ai artei scenice. Astfel, marea balerină Isadora Duncan a aplicat la Paris dansul clasic în aer liber, cu piciorul gol, pentru corectarea unor tulburări neurovegetative la copii, metodă consemnată de istoria medicinei. În țara noastră, cunoscuta artistă Elena Cerni a elaborat lucrarea „Enigmele vocii umane” (prezentată și în revista noastră), prin care se propun metode terapeutice destinate prevenirii infarctului cardiac și al cancerului. Actrița de film Jane Fonda a lansat o metodă de gimnastică compusă din exerciții statice și dinamice, preluată și de unele servicii de gimnastică medicală din țara noastră.

Notabile și probate prin valoarea lor științifică se dovedesc și cercetările interlocutoarei noastre, artista Nineta Crainici, fostă solistă a Teatrului Muzical din Galați, studii efectuate cu concursul unor medici și care s-au concretizat într-o metodă terapeutică aprobată de Ministerul Sănătății. Aceasta se bazează în exclusivitate pe reconsiderarea dansului, văzut ca un mijloc specific de tratament. Jocurile populare, multe dintre ele, și în special cele foarte vechi — a putut constata Nineta Crainici —, s-au desprins din practica unor ritualuri ancestrale mis-

Pentru început, în calitate de artistă lirică, Nineta Crai-nici, a fost atrasă de proble-mele legate de respirație și fonorepirație la cântăreți, ac-tori și balerini, desfășurind studii și practică medicală de corectarea respirației chiar și la unii bolnavi aflați sub con-trol medical. Din această practică constantă avea să se nască mai apoi interesul expres acordat folclorului și ergono-miei țărănești. Pe această cale, deci prin cercetarea dansului național din toate zonele ță-rii, autoarea a izbutit să în-tocmească o metodă originală de tratament, denumită „Com-plex respirator bio-energetic“, experimentată în sălă de gim-nastică și cluburi sportive.

Metoda se constituie din indicații de mișcare și respirație extrem de numeroase și

variate, adaptate unui număr mare de manifestări patologice. O prezentare exhaustivă sau chiar parțială a metodologiei folosite apare ca imposibilă în limitele spațiului tipografic de care dispunem. Ne vom strădui, în schimb, să indicăm câteva din traseele urmate de cercetătoare, deci modul în care a fost descifrată valoarea terapeutică a unor momente ale jocului popular.

În dansul „Fecioreasca“, mișcărilor, în ritmul muzicii, sînt însoțite de bății cu palma aplicate pe coapse. Prin aceste lovituri, este stimulată bioelectric și motor, mușchiul cvadriiceps, care, la rîndu-i, are un efect benefic asupra musculaturii abdominale inferioare, favorizînd optimizarea respirației. În același dans, bățiile pe gambe produc masearea mușchiului piciorului în zona în care au loc stazele circulatorii. Într-un alt dans, „Călușul“, originea misticoterapeutică este pregnantă pînă în zilele noastre. El probează, așa cum autorea a demonstrat într-un studiu, că cei care l-au imaginat cu milenii în urmă, aveau cunoștințe de acu- și presopunc-tură. Că geto-dacii au folosit această terapie, este de pă-rere tot Nineta Crainici, o

dovedesc și câteva statuete din lut ars, pe suprafața cărora motivele incizate nu sînt simple ornamentații, ci trasee ale meridianelor de acupunctură. Am vorbit despre această cu alt prilej. În dansul amintit, cei nouă călușari fac cerc în jurul unei persoane bolnave, lungite pe pămînt. Executînd diferite mișcări, însoțite de strigăte, dansatorii folosesc și un ciocan cu care bat peste talpa goală a bolnavului (zonă cu puncte reflexogene, prin stimularea cărora se obțin efecte tămăduitoare). Și tot în timpul dansului se mai folosește și un alt remediu: frecarea bolnavului, peste talpă, cu un amestec de ierburi de leac, alcătuit din pelin, leuștean, odolean (din care se extrage extraveralul), pătrunjel, mușetel etc.

O altă sursă a constituit-o
ergonomia țărănească.

Ciobanul, rezemat în tolag, cu picioarele depărtate, nu-și alege această poziție în mod întâmplător. Poziția permite o mai bună așezare a abdomenului și a umerilor, favorizând respirația. Surprinzătoare s-a dovedit și o altă observație. Examinând pinzele picturii lui Nicolae Grigorescu, Nineta Crainici a reținut în mod deosebit tabloul intitulat „Copilul dormind”. Atitudinea în care este înfățișat personajul reprezintă în același timp și un excelent exercițiu de relaxare generală, verificat în practică și pe care autoarea îl recomandă publicului larg. Persoana care dorește să-l încerce se lungeste pe partea dreaptă, cu piciorul drept perfect întins și cu piciorul stâng îndoit din genunchi până la nivelul abdomenului. Poziția membrelor superioare este și ea specifică: mina dreaptă stă întinsă de-a lungul corpului, iar cea stângă, îndoită din cot până în dreptul nasului. Cu ochii închiși și respirând liniștit, cel în cauză va simți după un scurt timp un soi de mișcare în circuit ce se produce în podul palmelor. Este semnul liniștirii ritmului respirator și cardiac și al unei mai bune funcții hepatice. Autoarea recomandă exercițiul persoanelor cu munci sedentare, scriitorilor, cercetătorilor, deci oamenilor constrânși, prin vocație și pasiune, să stea ore în șir în fața mesei de lucru.

Am dat aceste exemple pentru a indica doar cîteva din izvoarele care au stat la baza constituirii metodei Complex respirator bioenergetic. O descriere mai amănunțită o va face chiar autoarea într-o lucrare pe care o pregătește pentru tipar. Un mijloc de tratament care, sperăm, va îmbogăți arsenalul terapeutic al medicinei naturiste.

Morfogeneza frunzei [2]

Ion Tarnavski a urmat liceul la Rădăuți, iar licența în științe naturale a susținut-o în 1928 la Universitatea din Cernăuți, specializându-se ulterior în Franța, la Grenoble. Obține în 1935, la Cernăuți, titlul de doctor în științe naturale, cu teza *Studii earyosistemate la genul Pulmonaria L., cu accentuarea morfologiei cromozomilor și a meiozei*. Activitatea didactică și-o începe în 1929 la Universitatea din Cernăuți, iar din 1939 trece la Universitatea din București, unde în final este profesor de morfologia plantelor și patologie vegetală (1961—1972). A fost de asemenea director al Grădinii Botanice a Universității din București (1952—1975), inițiator de publicații de specialitate, membru al Societății internaționale de biosistematică.

În paleontologie a realizat (sigur și în colaborare) ample cercetări privind morfologia în pollen a circa 2 500 specii de plante. Lucrarea sa **Morfologia polenului unor reprezentanți ai Ordinului Rutales** fiind distinctă cu premiul „Emanoil Teodorescu” al Academiei R.S.R. Studiile sale asupra florei și vegetației algologice din interiorul țării, începute încă din 1930, l-au dus la descrierea a numeroși taxoni (**Gonphonema Teodorescu** etc.), a căror descriere a fost apoi cuprinsă în lucrări de sinteză.

Aportul său a fost esențial în fundamentarea cariologiei (studiul structurii și funcțiilor nucleului celulei vii) românești. A studiat prin electromicroscopie ultrastructura peretelui celulei vegetale, a determinat numărul cromozomic al autofitelor din România, a investigat citogene-

tica și citogeografia plantelor halofile. Studiile sale de genetică experimentală au deschis calea pentru obținerea unor valoroși hibridi de cereale și de plante horticole. Rezultate importante a obținut și în ce privește filogeneza elementelor constitutive ale angiospermelor, morfogeneza frunzei și tulpinii la unele plante superioare, morfologia stomatelor la plantele carnivore etc.

A elaborat un foarte util **Determinator de plante superioare** (în colaborare cu M. Andrei, 1971) și ulterior un **Practicum de morfologie și anatomie vegetală** (1974).

A practicat cu pasiune, o viață întreagă, ca și alți naturaliști, drumeția. Cînd l-am întrebat, într-un rînd, dacă s-ar încumeta să-și definească devisa vieții, nu a șovăit și mi-a spus : „Adevăr și dreptate”. Schițîndu-l profilul, revista „Natură” scria (nr. 3/1969) : „Rîvna nesfîrșită alături de cea mai sistematică muncă, grija de cel mai neînsămnat detaliu alături de îndrăzneala celor mai cuceritoare ipoteze [...]”

„Chirurgia duodenului“

Cartea doctorului în medicină Alexandru Ionescu este o lucrare științifică bazată în primul rând pe practica îndelungată a autorului iar în al doilea rând pe informarea la zi din literatura de specialitate. Cu intenția declarată (și cu reușita deplină), autorul încearcă satisfacția de a pune la îndemina practicienilor, și nu numai a lor, o monografie de tehnică chirurgicală mult așteptată de întreg corpul medical.

Este cunoscut că patologia cît și abordarea chirurgicală a acestui segment de tub digestiv, duodenul, sînt dificile cel puțin din două puncte de vedere. Primul fiind acela că bolile acestui organ sînt rar diagnosticate la debutul lor, iar al doilea, generat de problemele dificile de abordare a duodenului, care prezintă raporturi intime atît cu pancreasul, cît și cu căile de excreție pancreato-biliară.

Lucrarea se remarcă mai

Întil prin descrierea clară a tehnicilor chirurgicale a celor mai frecvente boli ale duodenului, tehnici ilustrate prin schițe cuprinzătoare. În al doilea rînd, monografia este scrisă într-un stil atractiv, ceea ce face ca lectura să fie comodă și cu un beneficiu de reținere maxim. În al treilea rînd, și considerăm că nu ultimul, cartea abordează un capitol deosebit de dificil, cel al complicațiilor postoperatorii, precoce și tardive, descriind la fiecare dintre acestea și reintervențiile care se impun.

Considerăm apariția acestel monografii ca o reușită deplină și umplerea unui gol mare din marea Cartă a tehnicilor chirurgicale din literatura medicală.

Lucrarea adresându-se tuturor medicilor și studenților în medicină, o recomandăm cu căldură.

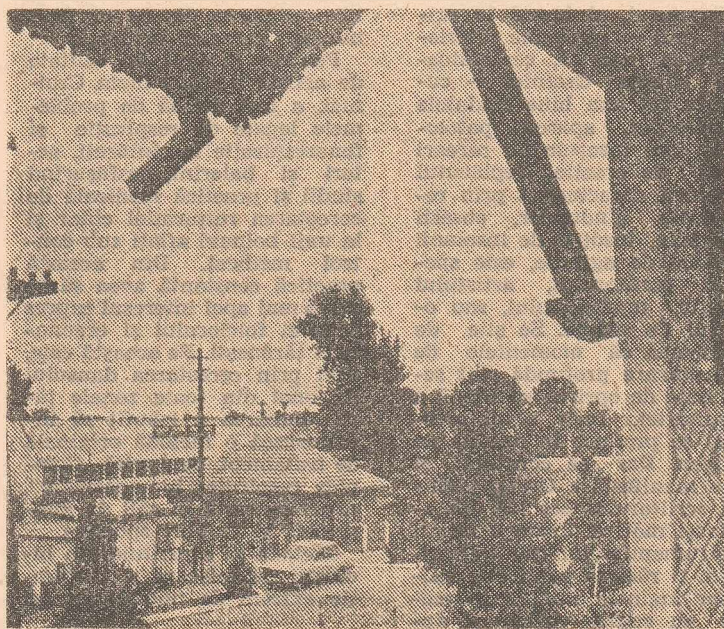
Dr. JUTIS TANASIS ■

PRIVIND cu atenție ÎN JUR

Nici prin cap nu le-a trecut oamenilor din Smeeni, cum că ei ar putea fi inventatori. Pentru tot ceea ce au meritat au doar o vorbă: „Nevoia te învață! Scoți bani și din nimic”. Că la nevoie au adăugat ceva idei, un fel aparte de a privi în jur și destulă muncă, asta, parcă nu s-ar mai pune la socoteală. Important este că treaba s-a făcut și au ieșit din nevoi. „Păi, cu mulți ani în urmă, nu aveau nici mobilier în primărie, n-aveam după ce bea apă!”, își amintește Nicu Ionescu, secretar adjunct cu probleme de propagandă al Comitetului comunal de partid Smeeni, județul Buzău. „Cam așa e. N-aveam nici o masă pe care să scriem”, întărește Nicolae Alion, secretarul Biroului executiv al Consiliului popular. „Acum, ne putem cumpăra tot ce e necesar. Am mobilat toată primăria, am făcut cameră de oaspeți, cu tot ce trebuie în ea. La anul începe construcția la noul sediu al primăriei și la centrul comunal de creație și cultură socialistă. Iar o să cumpărăm mobilă! Facem costume pentru echipa de dansuri și pentru teatrul popular. Avem cu ce, intrucit mergem pe autofinanțare.”

Zămbesc amintirilor. Nicu Ionescu povestește pe-ndelete, în timp ce ronțăm vestii covriri de Buzău. Necazul cel mare era cu porcii; oamenii nu reușeau să-și onoreze contractele. Era doar unul, Radu Stan din satul Udați, care încheia niște contracte de te prindea și mirarea, iar porcii lui erau o frumusețe! Cum face asta, frate?, au început să se întrebe între ei; pe urmă l-au întrebat și pe el. Tot secretul stătea într-un fel de mașinărie pe care Radu Stan, mecanic cu îndemânare, și-o făcuse în curte. Au luat metoda lui, i-au mai adus niște îmbunătățiri și așa s-a născut urliutoarea, construită lângă moară. Tot un fel de moară ar fi, numai că nu merge doar cu grâu ori porumb curat. Merge cu ce vrei și ce nu vrei: fin, vrejuri de fasole, frunze de varză, porumb. Un snop de „ciocani” dacă ai — și pe ăla îl mașină. Se scoate furaj concentrat pentru animale. Toate îl mănincă cu poftă și oamenii le dau cit e iarna de lungă. Așa valorificăm noi acum și resursele locale de iarbă. E simplu de construit și nici nu costă decât 30 000—40 000 lei. În patru ani, de când o avem, s-a amortizat suma asta de câteva ori. Realizăm contractele la animale, ba scoatem și un bănuț în plus, că vin acum toate comunele din jur la urliutoarea noastră. Plătesc o taxă și le măcinăm la toți.”

Cea de-a doua idee care le-a venit oamenilor din Smeeni pare a rezolva o problemă ce-i frământă pe mulți: deșeurile textile. În comună există o secție de tesătorie aparținând de întreprinderea de postav „Azuga”. S-au adunat cițiva din muncitorii de aici — Vasile Țir-



GOSPODĂRIA anexă devine PRINCIPALĂ

Deși prin denumire ar putea sugera ceva secundar, oarecum de mîna a doua, o gospodărie anexă, făcută și exploatată cum trebuie, adică cu seriozitate și spirit gospodăresc, se dovedește o întreprindere serioasă și de importanță principală. Cea a Consiliului popular al municipiului Făgăraș merită luată în discuție din mai multe motive.

Este amplasată pe 11 hectare, din care 9 erau neproductive, o veche amenajare piscicolă dina-

cesare construcțiilor și amenajărilor sînt provenite din demolări sau recuperate din industria municipiului: deșeurile de poliesteri, fier, lemn, grinzi și țevi de instalații.

Din mai nimic, pe un teren impropriu agriculturii s-a ridicat o bază de agrement și o bază de producție care funcționează în sistem gospodăresc. S-a îmbinat deci utilul cu plăcutul.

Dar iată care sînt realizările pe primele 9 luni ale anului. Cifrele ne sînt furnizate de tovarășa Elena Răceanu de la Consiliul popular municipal și dînsa, ca mai toți cetățenii municipiului, cum spuneam, o entuziasă participantă la tot ceea ce s-a făcut.

Planul la tăurași de 350—400 kilograme a fost de 15 capete. S-au realizat 22, din care 12 au și fost livrați la fondul de stat. Au fost repartizați gospodarii municipiului 98 purcei. Planul de 163 purcei, va fi îndeplinit pînă la sfîrșitul anului. Gospodăria are 75 de oi mătăci. Vor fi livrate pînă la sfîrșitul anului 45 de capete. La fondul pieței au fost vîndute pînă acum 215 rațe de 2,5—2,8 kilograme. În fiecare an se cresc gratuit pentru Casa de copii școlari 5 porci. Din taxe de pescuit s-au încasat aproape 48 mii lei. Amatorii de pescuit nu stau degeaba cu bățul în mînă. În toamna trecută lacurile au fost populate cu puieți de crap și caras în valoare de 37 mii lei. Gaterul va începe și el să aducă beneficii gospodăriei. Animalele sînt hrănite prin munca personalului consiliului care a luat în acord global 5 hectare de porumb de la I.A.S. Simbăta și 5 hectare fineață. Mulți și-au adus aminte că tineri fiind, știau să tragă coasa și să minuiască grebla. Pe lingă furajele realizate prin acordul global mai sînt folosite resurse secundare existente în zonă: pleavuri de la Baza de recepție, pastă de cartofi sau fasole de la întreprinderea de industrializare a legumelor din municipiu, frunze de varză și sfecă de la grădinițe de legume ale I.I.P.I.C. Făgăraș. Tot muncitorii de la Fabrica de mecanică fină au meritat o moară de furaje care toacă cocii de porumb care se servesc la iesle sau troacă amestecați cu pasta de cartofi și fasole.

S-ar părea că totul e gata. Nu. Planuri de viitor mai sînt. Mai ales că asemenea preocupări sînt stimulate și consfințite de documentele pentru Congresul al XIV-lea al partidului. Se vor construi cîteva terenuri de sport — volei, tenis, baschet. Se vor pune bazele unei industrii mici care va prelucra pieile de la animalele crescute aici. Meșteri în oraș se găsesc destul. Tradiție există și nu de un an-doi, ci de sute.

În urmă cu doi ani, la Făgăraș, Consiliul popular județean Brașov a făcut un schimb de experiență cu primarii de județ. Ideea a fost: ce se poate face din resurse locale la îndemîna tuturor, bineînțeles cu muncă și inițiativă. Sperăm că exemplul a fost molipsitor.

Concluzia e simplă. Aceste gospodării anexă trebuie susținute, încurajate, dezvoltate pe cît posibil. Ideea apariției lor este generoasă în primul rînd pentru că folosesc resurse secundare, terenuri impracticabile pentru agricultură mare. Ea este suma muncii și inițiativei cetățenilor unei localități și poate constitui emblema spiritului lor gospodăresc.

OPREA GEORGESCU

ZĂCĂMÎNTUL NUMIT HĂRNICIE

În concluziile formulate la recenta ședință a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a înfățișat o seamă de orientări și observații de mare însemnătate pentru îndeplinirea programelor de autoconducere și autoaprovizionare a localităților țării. Aceste programe se derulează într-un cadru social-economic unitar, dar conținutul efectiv al acțiunilor respective apelează cu prioritate la munca și inițiativa organelor locale, la preocuparea și dorința de mai bine ale cetățenilor din fiecare lo-

calitate. Cu alte cuvinte, peste tot există un zăcămint numit ingeniozitate și hărnicie; totul este ca el să fie „exploatat”, să fie pus în valoare, să producă, deci, bunăstarea „la scară locală” din care se compune, de fapt, bunăstarea întregii țări.

Prezentînd exemplele din Smeeni și Făgăraș, propunem, implicit, un util schimb de experiență în acest domeniu încă insuficient explorat al resurselor locale din care se naște prosperitatea celor de-acolo și de peste tot.

ca, Marin Davidoiu, Radu Rusciuc, Marin Popescu — și s-au apucat să mesterească. Ceea ce a ieșit seamănă cu o mașină de tors. A primit numele de „raizăr” și a început să ronțăie tot ce-i de prisos în casa gospodăriei: preșuri rupte, haine vechi, cirpe inutile, în sfîrșit, toate textilele degradate. Raizărul le destramă, le face fir, apoi spată. Se folosește la saltele ori plăpumi, se împletesc ciorapi și mănuși, se fac preșuri, ba chiar covorașe noi. „Nu avem textile, cite am putea prelucra! Imi inchipui că la dumneavoastră, la București, sînt mai multe, glumește Nicu Ionescu. Să ni le dea nouă că le cumpărăm. Folosește puținii oameni, de fapt... doar unul, dar îi servește pe mulți.”

Celelalte idei ale oamenilor din Smeeni nu sînt la fel de originale, dar asta îi interesează mai puțin. „Să avem banii noștri, ai primăriei și să ajutăm locuitorii comunei, asta am urmărit. Daracul de lină a adus 19 000 lei pe primul semestru. Sînt peste 10 000 de oi în comună, afară de cele ale C.A.P. urilor”. Cu cărămidăria și-au agins mai multe scopuri. „În primul rînd, nu mai solicităm cărămizi de la economia națională, folosim pămîntul de la marginea Călmățuiului, pămînt sărătuș, tocmai bun pentru cărămidă și facem mari economii la transporturi. Într-o mașină încap vreo 5 000 de cărămizi. Ca să faci o casă, ai nevoie de 70 000—80 000, sînt, deci, 10—12 transporturi. Acum, cu

un cal și o căruță, ba chiar cu un cărucior, ți-ai făcut treaba în comună. Avem sumedenie de comenzi și vindem la cine vrea să cumpere”, afirmă Nicolae Alion. „A fost de ajuns să ne uităm mai cu atenție în jur și am descoperit o mulțime de posibilități de a aduce bani. Acum avem un consiliu popular și o comună bogate, instărite. Este, de altfel, ideea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a subliniat, nu o dată, necesitatea folosirii resurselor locale, necesitate subliniată cu tărie în proiectul Programului-Directivă pentru Congresul al XIV-lea și pe traiectoria căruia comuna noastră se situează cu fermitate.”

Cum spiritul de observație li s-a dezvoltat, ceea ce au realizat pînă acum le-a dat încredere, iar rezervele primăriei le par inepuizabile, oamenii Smeenilor au mari și perfect realizabile proiecte. „Urmează o cojocărie, că umblă oamenii după cojoace tocmai pe la Brașov, ne-am gîndit la o secție de sucuri, conserve de legume și bulion — sînt 140 de hectare de grădini aici, la noi — iar visul cel mai ambițios este fabrica de ulei de porumb.”

Cu certitudine, le vor construi pe toate. Ce a fost greu, au făcut: ochii au învățat să privească, mintea să gîndească, minile să mesterească. Așa au scos banii, cum zic ei și din „mai nimic”.

LIANA MOLNAR

întea primului război mondial, degradată în timp și abandonată — un lac colmatat, resturi de diguri și fundații. Primul cîștig a fost deci repunerea în circuitul productiv și valorificarea superioară a acestor mlaștini. În locul lor a fost construită o bază de agrement, unica în oraș, care are cîteva lacuri populate cu pește, unde se poate pescui contra o taxă modestă. Pe aceste lacuri alunecă bărci și hidrobi-ciclete. Au mai fost construite 5 căsuțe pentru camping, un mic restaurant cu terasă.

Încă din 1985 a fost parțial dată în folosință în condiții de rentabilitate o bază de producție tip gospodărie anexă destinată fondului de autoaprovizionare și fondului de stat. Aici se cresc tăurași, porci, oi și păsări. Maternitatea de scroafe livrează purcei cetățenilor care fac contract cu statul.

Timp de patru ani, printr-o participare masivă și, fără exagerare, entuziasă, cetățenii municipiului, după un plan bine întocmit și sub directa îndrumare a consiliului popular au trasat alei, au plantat zonele verzi, au construit grajdul pentru taurine, finarul cu magazine de furaje. Cu ajutorul muncitorilor de la Fabrica de mecanică fină s-a dat în folosință un gater, inițial folosit pentru construcțiile gospodăriei, urmînd ca în curînd să satisfacă necesitățile cetățenilor. Tot în perimetrul gospodăriei a fost construită o instalație de biogaz, ale cărei materii prime sînt dejecțiile provenite de la animale.

90 la sută din materialele ne-

dețul Argeș, împreună cu titlularul și cu medicul veterinar Dițescu. Parcursesem, în stufosa ei întindere, o poveste lungă și reduceam, de comun a-

Catalizatorul omeniei

cord, totul la ceea ce se vedea important în primul rînd. Mici sau mari culpe, de-o parte și de alta, într-un conflict de muncă încheiat — în plan juridic, definitiv — oricît de clar le-am fi vizualizat după ce își produsese rădăcinile, nu mai

prea puteau ajuta la găsirea unei rezolvări în ceea ce era limpede că stă pe primul plan: readucerea într-o activitate utilă societății a unui specialist competent; repunerea acestuia în raporturi firești cu mîșterii lui.

Atunci a intervenit omenia de care vorbeam: cu toate componentele ei. Colegial, directorul general a stabilit care este locul de muncă din județ, liber la momentul respectiv, cel mai potrivit pentru medicul veterinar Virgil Dițescu: acela pentru care el însuși a optat în fata noastră, după cîntărirea lucidă a situației, neapărat. Cu precizarea că era o soluție de tranziție, pînă la găsirea uneia mai bune, pentru care i se promitea, cu anticipație, sprijin. „Miine mă prezint cu cererea la unitate pentru a obține avizul spunei medicul veterinar. Veți vedea cum știu să-mi fac meseria, nu veți fi nevoiți să-mi faceți vreun

repros”. „Eu voi telefona, pînă atunci, la unitate; poi miine mă găsiți aici și vă dau numirea”. Directorul general pune punct, în felul acesta, unei discuții prea lungi la care mulți „au contribuit, chiar și dînsul fără să vrea, la a nu-i lăsa sansa să fie mai scurtă. Dar să nu uităm că agricultura unui județ este ceva mai mare decît o clasă de elevi și că nici dirigintei nu-i ajunge timpul fizic să arbitreze integral traiectoria fiecăruia dintre elevii săi. Viata mai trebuie luată și așa cum este ea, viața concretă, nu ca pe o proiectie a ei, fatal modificatoare și neapărat modificatoare în sens artistic. Uneori lucrurile complicate se reduc la ceva care-i mai important decît tot restul. Se pot reduce. Ca într-o reacție chimică. Este nevoie însă de catalizatorul omeniei. Unde omenie e, mult e.

DORIN GHERGHINESCU

Note

Viata pune uneori la încercare țaria omului. Și alte calități ale sale. Ceea ce, în condiții obișnuite, poate fi luat drept sigur devine, dintr-o dată, incert. De pildă, capacitatea de a-ți dovedi competența profesională tocmai atunci cînd cineva dă semne că s-ar îndoi de aceasta, spunînd și altora că ai lipsuri pe care te încapăținezi să nu le vezi. Nu convingi pe nimeni dacă, în loc de argumentele profesionalismului ireproșabil, opui preopinrentului un afis cu defectele sale. Pe care le știai de mult, însă, cît te-a lăsat să faci ce vrei, l-ai lăsat să facă la fel.

Medicul veterinar Virgil Dițescu din comuna Stoenești, Argeș s-a confruntat cu o asemenea încercare. Nu dorește să stăruie asupra duratei ei, a încercării, fiindcă această durată implică și un gen de culpabilitate a lui, pe care nu mi se pare lucrul cel mai nimerit s-o subliniez îngrosat. La ora de față,

datele cazului — medicul contribuise și el, chiar dacă involuntar, la a deveni „un caz” — datele problemei, altfel spus, arată că, oricît de complicată ar deveni, la un moment dat, dificultatea în care se află un om, ea poate fi biruită, dacă se intervine cu bună-credință, cu griji reală față de viața reală a celui om, într-un cuvînt, cu omenie. Cu omenia întreagă a gîndului, a intenției, a gestului, a faptei neaminate; cu omenia întreagă, cuprinzătoare și de generozitate, și de simț civic, și de simț politic, și de responsabilitate; cu omenia întreagă, aceea capabilă să facă lumină acolo unde ceata era greu de risipit, capabilă să răsfîngă lumină — una din cele mai frumoase lumini de pe lume — inclusiv asupra celui de la care emană.

De curînd, mă aflu la biroul directorului general al Direcției Generale a Agriculturii din ju-

Pentru preșcolari celor șase grădinițe cu program normal și pentru subpreșcolari creșei din tinărul oras Bumbesti-Jiu vara a fost trimestrul celei mai intense activități. În fata grădiniței cu creșă patronată de întreprinderea mecanică a noului oraș pot întâlni la orice oră a zilei (în afară de cea a somnului obligatoriu) imaginea prezentă aproape în toate documentarele noastre cinematografice de actualități: copii în uniforme albastre ținându-se de mină, învîrtindu-se în cerc și cîntînd gălăgioși în tarba cît ei de înaltă.

Grădinița cu program prelungit și creșă din orașul Bumbesti-Jiu este una de excepție. Îți dai seama imediat ce intri pe coridoarele ei. Anul acesta a dobîndit 7 locuri înții la „Cîntarea României”. 3 locuri înții în tabăra de la Năvodari și locul înții la întrecerea între unitățile similare din județ. Este, prin urmare, cea mai bună grădiniță din județ și printre cele mai bune din țară. Întregul local arată ca o incintă de artă în care copiii, atît de vii și firești, par ghizii acestui asezămint cultural, sau mai degrabă, ei înșiși, odoare prețioase ale „tezaurului” depozitat aici.

Pe holurile grădiniței — expoziii cu lucrările copiilor. Desene, cusături, aplicații („de-ai ști ce serios lucrează!”) realizate de cercurile tehnico-aplicative, pirogravuri, obiecte de timpplărie, măsute, scăunele, jucării. Toate în miniatură, ca pentru o lume în care copilăria și imaginația sînt dimensiunile niciodată schimbătoare. Totul impecabil lucrat, impecabil gîndit, sugerîndu-ți ce potențial energetic și ce disponibilități creatoare se ascund chiar și în ființele acestor vîrste mici. Cu care lucrează, însă, șapte cadre cu înaltă pregătire pedagogică, patru avînd gradul I, două — gradul II și unul cu definitivat. Deschizi și dai peste săli cu aparate de proiectie, filme și desene animate, diapozitive („a venit Gopo la noi și s-a jucat cu coorii”), săli în care viitorii oameni învătă numele uneltelor și secretele meseriilor lucrînd și iucîndu-se, săli de gimnastică dotate cu aparatura de rigoare, coridoare și săli mochetate cu covoare persane. În plus, uzina mecanică patronatoare va face pentru grădiniță o centrală termică cu valorificarea deșeurilor specifice (rumeșus). Din punct de vedere material, unitatea aceasta poate oricînd găzdui o întîlnire națională de profil, chiar un colocoliv mondial pe teme de învățămîntului prescolar.

Dar, pe deasupra acestora, ar mai fi de adăugat încă ceva: tot peretii grădiniței sînt pictați cu scene din viața copiilor, holurile coridoarelor, jumătățile de sus ale sălilor de zi, totul e

împodobit în linie și culoare de însăși mina directoarei acestei instituții, Valentina Popescu. Sufletul ei bun și generos de mamă și educatoare a organizat, cu o „forță magnetică pretutindeni vizibilă, geometria călduroasă, intimitatea de frumusețe maternă a acestei Case cu adevărat a Copilăriei. Și mai trebuie ceva neaparat de adăugat:

Pentru lumea

de mine a orașului

Grădinița din Paring

le-a dăruit de la vîrsta cea mai fragedă ceva ce nimeni nu le va putea șterge din suflet și din biografia niciodată: mesajul tulburător de adînc al străvechilor tîneturi și sate românești de la poalele Parîngului, de pe valea aceasta muntoasă a Jiului.

Nu doar că a organizat în cadrul grădiniței sale expoziții cu costume naționale foarte vechi, de peste 150 de ani, ca acești copii să vadă acum cînd au sufletul limpede și imorescibil ca o peliculă fotografică, tezaurul din lada de zestre a tinutului, n-a propus doar o activitate de comunicări științifice la nivelul județului numită „Valorificarea tradițiilor și obiceiurilor populare în activitatea cu preșcolari”, ci a făcut chiar ceva mai mult. A umblat ea însăși prin casele vechi și a cules obiceiuri rămase din moși strămoși, cum ar fi cel al „Pitărăilor”, și i-a învățat pe copii toate acestea într-un cadru instituționalizat, exact la vîrsta cînd imaginația lor comunică adînc cu substratul ancestral, le-a făcut 50 de costume populare, pentru băieți și fete, adunîndu-i într-un ansamblu folcloric care valorifică aurul tradițiilor populare din această zonă. Și mai ales le-a povestit copiilor. Să nu

uite niciodată de unde vin, cine sînt și cine le-au fost moșii și strămoșii.

„Mai demult, copii, femeile purtau baniță pe cap, un cos înalt, împletit din nuiele subțiri. Își puneau mai înții pe cap oblanicul, o turtă de cirpe, să nu le doară capul, și abia peste oblanic azeau banița plîină cu oale cu mîncare, cu străchini, cu linguri, cu ștergarul lung pentru masa întinsă pe cîmp. Așa duceau femeile mîncarea caldă celor aflați la lucru, la sapă, la secere, la coasă. Iar banița aceasta n-o țineau cu mina pentru că în dreapta duceau ulciorul cu apă iar în stînga, grebla sau furca. Vă imaginați cît de încărcată de greutate era o femeie mergînd vară la lucru, pe cîmp. Acum urcă în mașină, pune în portbagaj și sapa și coasa și grebla, dar voi să nu uitați niciodată cum au trăit și muncit cei de dinaintea voastră.

Femeile erau îmbrăcate cu vilnă iar cele măritate, cu maramă de borangic, bărbatii erau învesmîntați în costume schilărești, din abă cu șnur negru și cu nelișitul tricolor românesc. Locuiau în case înalte cu beciuri dedesubt, deasupra aveau trei camere cu intrarea din cerdac. Dimineața, cea mai harnică gospodină din sat era cea care curăta turta din tîst, în cerdac. Mîncarea se fierbea pe vetre, în oale de pămînt. Se făcea o turtă de mîlai și se puneau în iar. Așa era, copii, turta coaptă în spuză. Mai aveau strămoșii voștri pe vatră un fel de formă de tuci, în care se puneau o turtă de mîlai împodobită cu seminte de roșii pe deasupra. Turta se acoperea cu acest tîst și se puneau în iar să se coacă. Și acum se mai fac la unele nunți turtă în tîst și sînt atît de bune încît nuntasi lasă uneori plînea și își amintesc de gusturile strămoșesti. Cînd femeia scotea dimineața turta din tîst și-o bătea în cerdac, se auzea peste tot satul, Răsuna satul, în zorii zilelor de vară, de turtele bătute cu palmele lor muncite. Și chiar dacă voi, copii, trăiți azi în vile cu apă la robinet și mîncări plîne de la brutăria orașului, să nu uitați niciodată de aceste obiceiuri ale pămîntului.”

Si cu siguranță că muncitorii de mine ai celor două întreprinderi mecanice sau ai marelui santier hidrotehnic care s-a deschis cu o perspectivă amplă de lucrări, în timp, nu vor uita cea ce le-a spus cu sufletul, în zorii sufletesti ai ființei lor, Valentina Popescu. Ei vor fi mai trizu, cînd vor fi oameni în toată puterea cuvîntului, cei care vor însufleți ansamblurile folclorice ale celor două cămine culturale din oraș, ale clubului muncitoresc sau ale casei de cultură care se va construi în curînd.

I. ZUBAȘCU ■

„Subsemnatii... chemăm în judecată civilă și personal la întregulatoriu pe... copiii noștri, pentru ca prin sentința ce o veți pronunța, să dispuneți obligarea acestora la plata unei pensii de întreținere” este formula tipică prin care încep asemenea acțiuni judiciare. Pe cît de stereotipă, pe atît de revelatoare. Chiar dacă ne-am referi doar la adevărul de necontestat, că înainte de a fi reglementate de Codul familiei raporturile dintre părinți și copii sînt guvernate de legile nescrise ale omeniei ca preț al recunoștinței nu numai datorate, dar și oferite constant și respectuos. Astfel, deteriorarea relațiilor de filiațiune cînd una dintre părți „se află în nevoie”, ca să folosim expresia legii, capătă întotdeauna accente de gravitate. Atunci justiția intervine salvator și atît minorii cît și părinții aflați în atări situații — vor beneficia cel puțin de un sprijin material adecvat, dacă cel afectiv a fost pulverizat de „curenții” discordiei. „Chemairea la interogatoriu” a copiilor nepăsători la bătrînețile părinților a avut drept cauze, și în exemplul la care ne referim, aceleași amnezii (ca în toate situațiile de acest tip) generate de pretenții meschine, egoism, lăcomie, lipsa bunului simț.

Constantin Ilie și Petra din comuna Milcovăț, județul Giurgiu au crescut cinci copii. Cu nopti de veghe și inerentele griji părintești. Apoi, cînd „puii” și-au luat zborul la București, aceștia au rămas singuri și neajutorați în comuna natală, în pragul celor 80 de ani. Primul dintre copii, care se părea că le sare în ajutor, a fost Costică. Au convenit să le vindă casa din Milcovăț și să-l ia la el, la București. Contra-

valoarea imobilului și unele bunuri de uz gospodăresc au constituit temeiul „angajamentului” luat de Costică, în fața a doi martori, că își va întreține părinții pînă la moarte. Numai că după puțin timp, bătrînii s-au trezit cu bagajele în stradă. Mobilul? Lipsa de posibilități fizice a celor doi de a îndeplini cerințele trebuirilor din gospodăria „generosului” fiu. Pe acesta nu-l interesa că

Copii cu porția

tocmai scăzuta capacitate fizică a vîrstnicilor săi părinți îi determinase să-și „lichideze” propria gospodărie. Pînă la accentuarea unor necazuri personale, ce au culminat cu decesul soției, i-a oblăduit dezinteresat, un alt fiu, Dumitru Nicu. Apoi, cu 21 000 lei recuperati de la Costică, au primit găzduire la cel de-al treilea fiu, Mltică. Acesta și-a amenajat garajul cu 7 000 lei și l-a oferit părinților ca locuință. Dar, după puțin timp a început cearta. Bătrînii susțin că „nora le dădea să mîncece cu porția”. Și, din nou bagajele în stradă. Aceștia au fost „recuperate” însă, cu grabă, de una dintre fiice, Gheorghe Leana,

care le-a promis „că-i va ține fără ceartă”. Dar, cum promisiunile s-au dovedit și de această dată desarte, după ce le-a folosit o parte din bani la zăgrăvitul locuinței, nu s-a îndurat să-i mai găzduiască. Pe semne să nu-i strice zăgrăveala. Și atunci i-a imbarcat și, după o sumară „chibzuință”, i-a dus la țară „într-o casă părăsită, fără gard și fără puț” — după cum consemnează Constantin Ilie în susținerea acțiunii de la Judecătoria sectorului 5. Cu alte cuvinte i-a abandonat pur și simplu! Flămînzi și speriați au fost găsiți de Dumitru Nicu — singurul fiu cu simțul recunoștinței nealterat. Acesta i-a ajutat să-și cumpere o căsuță în București pentru a le putea accorda îngrijire. Instanța a aplicat prevederile Codului familiei obligînd piriții la cîte 200 lei lunar drept pensie de întreținere a „incomozilor” părinți. Avînd cuvinte de mulțumire față de Dumitru Nicu, cei doi bătrînii s-au întrebă în scris și se întrebă încă: „Oare de ce ceilalți copii nu și-au respectat făgăduielile, că doar ei erau vînovați că ne-au mutat și rămăseserăm pe drumuri”? Desigur răspunsul nu poate fi găsit decît în ingratitudinea la care ne-am referit la începutul acestor rînduri și în culpabilele ei implicații. Pînă se vor dezmetici din cosmarul trăit, cei doi părinți reflectează la vorbele cîntecului: „Un părinte poate crește/ șapte-opt copii sau zece / Dar zece copii cîmînti / nu pot crește doi părinți / Unul pe altul se lasă / și de părinți nu le pasă”. Probabil că reflectează și „fiii risipitori”, dar cu siguranță că dintr-un unghi de vedere total opus.

MARIAN TEODORESCU ■

Cronica șoselei Cîrligul de haine

În dimineața aceea călătorii din mașină se delectau cu aurul roșiatic al pădurilor și trăgeau în piept aerul plin de parfumuri tulburătoare cu care începutul de toamnă își răsfătă locuitorii satelor înconjurare de păduri și finețe. Pentru Andreea voiajul era nu doar o odihnă a trupului ci și o desfătare a sufletului. Uitate de greutate și insatisfacțiile din ultima vreme. Vîsa cu ochii deschii, aerul blind ce pătrundea prin fereastră, mîngîind-o ca palma pufoasă a unui bebeluș. Se auzea doar torsul motorului. Îi dădea o senzație de liniște, de siguranță. Fu întrerupt brusc de glasul metalic al soțului de la volan: „Treci tu în locul meu, Andreea”. Fiecare vorbă ce o pronunța avea asupra timpanului tinerei, efectul unei lovituri de ciocan. Ciudat, filmul necazurilor cotidiene reîncepu brusc să ruleze înaintea ochilor, iar luminii vii de afară îi luă locul o piclă, un vâl, ca un costum care a fost cîndva alb imaculat și acum e pătat, ponosit. Repetarea imperativului „Treci la volan”, urmat de „flatantul”, „doar nu ești surdă”, o făcu pe femeie să se înfioare ușor. Cuvintele lui provocau întotdeauna un zdrăgănit la fel de intens, ca verigile unui lanț. Val n-avea suflet rău, dar cuvintele lui răstite aveau parcă pentru toți cei din jur un gust de chinină. Deși le aducea mereu dururi, copiii îi mulțumeau sîrutîndu-l doar și nu-i cereau nimic niciodată. „N-a și mîncîncă”, „la păpușa și joacă-te”. Buzele îi rămîneau severe, ochii întuneceți, iar vorbele păreau mirișitul unui dulău. Preferau mîngierile tandre pe creștet ale mamei, zîna lor cu ochii azurii, melancolici, părul auriu și trupul de trestie. Surisul ei blind valora pentru cei mici cît toate darurile de pe lume. Poate i-ar fi dat volanul de la plecare, dar ea renunțase să îl ceară realizînd instantaneu asemănarea chipului bărbatului cu unul din personajele din „Bădăranii”. Era mai fioros ca altădată. De fapt, în ultimul timp renunțările deveniseră pentru ea o a doua natură. Psihiatrul pe care-l vizitase pe ascuns o atenționase asupra efectelor potențiale ale angoaselor, deprimării, blazării. „Gîndiți-vă că aveți de crescut doi copii, care au nevoie de o mamă. Soțul opri mașina. Femeia nu mai avea nici o scăpare. Vru să-i spună că nu mai condusesse de un an, dar vorbele îi înghețaseră pe buze. Preocuparea pentru a conduce fără greș îi alungă gîndurile negre, îi readuse liniștea sufletescă. „Trestia” fragilă se descurcă bine. Ochii îi redeveniră luminoși, calzi, colțurile buzelor lăsate în jos se ridicară ușor, desenau acum din nou gura minunată a Andreei și surisul ei enigmatic. Răpăitul ploii pe acoperiș, fulgerule și tunetele, o făcură doar să clipească din ochi. N-o speria. Bărbatul o privi pentru cîteva clipe îngrijorat, dar sesizînd siguranța femeii își văzu de somn. Ploaia puternică încetase, dar își lăsase amprenta pe șosea. Zeci de

bălți de diferite forme și mărimi se formaseră pe asfalt. Nu uitase sfatul vechin posomoritului ei soț: „ocolește totdeauna bălțile. Paleta urmărilor poate fi extrem de largă, de la o banală deteriorare a toaletei mașinii, stropită cu noroi, la derapaj, pînă la ruperea ei ca o scindură. Îți amintești doar cum am nimerit în canalul acela blestemat umplut ochi?”

„Oglinda de apă de pe șosea, mascată de umbra pomilor și de amurgul accentuat de norii încă amenințatori, mi-a apărut pe neașteptate. Virajul tardiv și excesiv de brusc a provocat fenomenul ce jargonul șoferilor îl numește „înnodarea volanului” ca și cum „covrigul” mașinii ar putea avea rol de frînghie pescărească. Tînăra mamă povestea în rezerva spitalului, vecinei de pat, cu o voce domoală, dezoalată, nefericită întimplare. Se obișnuise să nu omită niciodată detaliile, explicațiile amănunțite. Chiar în clipe de tristețe. „Nu pot să-l învinuiesc pe sot, că m-ar fi derutat”. Cînd el a strigat „volan știnga” mașina era pe două roți. Peste o secundă zăcea pe o rină în șanțul plin de apă. Pentru moment am rămas blocată. Felicia, fetița mea ca întotdeauna plină de inițiativă, se strecura prin geamul deschis afară. Soțul meu reușise și el să „părăsească” automobilul. Se muncea să scape din captivitate, luptîndu-se cu lutul lipicios al tranșei. Îeși, umplut de noroi, cu dungi verzi, iar pe cap cu o pălărie de „mătasea broaștei”. „Unde-i Dănuț?” exclamăm amîndoi, aproape în același timp. Niște șoferi inimoși ne ajutară să desfacem cu levierele ușa blocată. Eram deja neliniștiți la culme. Prin geamul murdar se vedea capul bietului copil nemișcat, cu ochii deschii, privind spre noi cu zîmbetul său abia perceptibil de copil generos, tolerant în orice împrejurare la manifestările de mici răutăți ale celorlalți și chiar a surioarei lui. Cînd l-au scos din mașină, am rămas surprinși. Nu avea pe el nici o picătură de singe, nu se observa nici o fractură. Hainele curate ca în momentul plecării de acasă, iar cocheta lui cravată era perfect aranjată. Parcă înainte de accident se aranjase în fața oglinzii. Pulsul abia i se simțea. O suviță roșie, neobservată pînă atunci de noi, i se scurgea după ureche. Izvorul era la timpla găurită de izbirea cu capul în cîrligul metalic de agățat haine. Femeia începu să plîngă înăbușit. „De ce tocmai lui să i se întîmple o asemenea nenorocire. Blindului și bunului meu băiețel. Parcă era făcut să aducă pace și liniște sufletelor. Se purta atît de delicat și frumos cu toți. Și asta la doar nouă anișori. Am visat că nu l-au dus la cîmînt, că e la reanimare. I-am povestit doctorului. Nu mi-a răspuns. Avea însă pe față expresia omului care trebuie să însuflețitur optimismo, încredere, chiar în cele mai grele momente”.

VICTOR BEDA ■

Au fost patru

Veneau de la mare. Rămăseseră în urmă zilele senine, încărcate de soare și voie bună, cînd zburdaseră pe tîrm, fericiți ca niște copii. Ultima zi de concediu, ziua plecării spre casă, debutase trist. O ploaie rece de toamnă mohorise totul în jur. Pelicula moșire de mizgă care se formase pe șosea imprimo roșilor un dans ciudat, o teamă nelămurită îl cuprîndea la fiecare curbă și mergea încet, prudent, erau doar și copiii în mașină. Deodată zări din față farurile orbitoare ale unei mașini. Venea drept spre ei șerpuiind pe șosea, atunci încercă să se replieze spre dreapta dar șanțul adînc era prea aproape, disperat smuci de volan spre stînga, dar din față se apropie un autocamion. Incredibil de aproape văzu, prin parbrizul autocurismului ce le tăiașe calea, obrazul congestionat de spaimă al unei femei. Alături, un tînr

cu pălărie de cowboy, rotea volanul din neștire dar autoturismul din față derapă lateral și îl izbi violent. S-a trezit în mașina Salvării, chipuri îngrijorate stăteau aplicate deasupra lui și primul gînd i se îndreptă către copii. Parcă ghicindu-i neliniștea, femeia în halat alb murmură: „Sînt bine, copiii sînt bine...” dar el simțea că îl mințea, citea pe obrazul ei încărcat de tristețe, în spaima reținută a ochilor, în tremurul miinii cu care încerca să-l liniștească. În gîndurile învălmășite se contura lîmpele împrejurarea în care se produsese accidentul. Imprudența cu care tînrul cu pălărie de cowboy cu semn ce începător depășise autocamionul, tîndu-i calea, manevra nesăbuită care îi luase, orice posibilitate de a evita. Oare mai trăiește tînrul acela? Dar femeia de lîngă el? Și dacă mai trăiește, ce fel de viață e aceea, chinută de cosmarul uciderii unor nevinovați?

PAUL ULIERU ■

● Secretarul general al C.C. al P.C. din Israel, Meir Vilner, a declarat că în cazul căderii actualului guvern israelian, partidul comunist va sprijini un guvern minoritar condus de Partidul Muncii, dacă acest guvern acceptă O.E.P. ca interlocutor și declară că este dispus să participe la o conferință de pace sub auspiciile O.N.U.

● La Kremlin au avut loc convorbiri între liderul sovietic Mihail Gorbaciov și premierul britanic Margaret Thatcher. Au fost analizate aspecte ale relațiilor bilaterale și probleme de interes comun din actualitatea internațională, cum sunt relațiile Est-Vest, soluția negocierilor în domeniul dezarmării și problema securității europene.

● În capitala Cehoslovaciei s-au desfășurat convorbiri între Milos Jakes, secretar general al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, Mieczyslaw Rakowski, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc

Unit Polonez. Au fost examinate probleme ale dezvoltării în continuare a colaborării dintre cele două partide și aspecte actuale ale vieții politice internaționale.

● La Moscova a avut loc o plenară a C.C. al P.C.U.S. care a examinat probleme privind convocarea Congresului al XXVIII-lea, proiectul de platformă a P.C.U.S. și raportul secretarului general al C.C. al P.C.U.S. „Cu privire la politica națională a partidului în condițiile contemporane”. În problemele discutate au fost adoptate hotărâri. Plenara a hotărât să se devanseze convocarea Congresului al XXVIII-lea, acesta urmând să se desfășoare în a doua jumătate a lunii octombrie 1990. Pe baza raportului prezentat de M. Gorbaciov, plenara a adoptat o poziție unitară cu privire la politica națională a P.C.U.S. în condițiile contemporane. Plenara i-a eliberat pe V. P. Nikonov și V. M. Cebrikov din funcțiile de membri ai Biroului Politic și secretari

ai C.C. al P.C.U.S., în legătură cu cererile lor de a fi scoși la pensie. A fost eliberat, de asemenea, din funcția de membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S., din aceleași considerente, V.V. Serebișki, iar din funcțiile de membri supleanți ai Biroului Politic au fost eliberați I. F. Soloviev și N. V. Talizin. Plenara i-a ales pe V. Kriucikov și I. V. Masliukov membri ai Biroului Politic, iar pe F.M. Primakov și B.K. Pugo membri supleanți ai Biroului Politic. E. S. Stroiev, I. A. Manenkov, G. I. Usmanov și A. N. Ghenko au fost aleși secretari ai C.C. al P.C.U.S.

● Într-un raport al Băncii Mondiale, dat publicității la Washington, în preajma sesiunii anuale comune cu Fondul Monetar Internațional, se arată că țările în dezvoltare au rambursat în 1988 statele occidentale industrializate și băncilor creditoare 142 de miliarde de dolari, în

timp ce creditele nou primite în aceeași perioadă au fost de numai 92,3 miliarde de dolari. În pofida eforturilor depuse, se spune în raport, totalul datoriei externe a țărilor în dezvoltare a continuat să crească, ajungând în prezent la aproape 1 500 de miliarde de dolari.

● Într-un studiu al Organizației Mondiale a Sănătății (O.M.S.), se arată că un miliard de oameni, adică o cincime din populația planetei, sînt bolnavi. Marea majoritate a acestora trăiesc în țările în dezvoltare. Cele mai grave probleme de sănătate se înfățișează în Africa sud-sahariană, unde 160 de milioane de persoane, adică 30 la sută din populația din zonă, sînt bolnave sau subalimentate, precum și în sudul și estul Asiei.

ION CODRU ■

Comentariul săptămînii

Fazele ONU

În cei 44 de ani de existență a ONU, Carta ei a rămas aceeași, cu prevederi nobile, generoase, exprimînd cele mai bune intenții, însă configurația organizației mondiale, conținutul și calitatea prestațiilor ei au suferit modificări. Inițial, O.N.U. s-a constituit ca un for prin intermediul căruia țările învingătoare în cel de-al doilea război mondial să le țină la respect pe cele învinse și să le impună condițiile lor (și într-un grup, și în celălalt, unele țări au fost incluse în mod nejustificat). Această structură n-a rezistat însă mult timp. Destul de repede lumea s-a împărțit în cele două blocuri, a început războiul rece, iar ONU a oglindit ani în sir noua situație, a fost teatrul unor dispute dure și sterile. Învierea s-a produs în anii '60 prin intrarea (care a continuat și în perioadele următoare) în organizație a unui important număr de state care acedaseră de curînd la independență. Centrul de greutate s-a mutat treptat către țările în dezvoltare, majoritățile s-au alcătuit într-un chip nou.

În această a treia fază, în care ne aflăm și acum, direcția principală de acțiune a organizației mondiale au continuat s-o formeze problemele ținînd de asigurarea păcii pe glob, de dezarmare, de stingerea focarelor de incordare și război. Am arătat altădată — în dezacord cu cei ce vorbesc de ineficiența și de neputința ONU — că rezultatele obținute în acest sens în decurs de mai bine de patru decenii sînt meritorii, cîștigul cel mai de preț fiind neizbucnirea unui al treilea război mondial. În același timp însă, cursa înarmărilor s-a deslășurată cu toate pinzele sus, cheltuielile militare au crescut enorm, conflictele și războaiele „locale”, regionale s-au ținut lanț și în ele au pîrbit multe milioane de oameni. Practic, eforturile pe care a trebuit să le facă ONU, și odată cu ea lumea întreagă, pentru stăvirea războiului general au fost de la an la an tot mai mari și mai grele și e puțin probabil că ele se vor diminua într-un viitor apropiat, avînd în vedere modestia extremă a pașilor spre dezarmare, făcuți pînă în prezent. Un atare curs a avut drept rezultat faptul că ceea ce ar fi trebuit să înfăptuiască ONU în cîțiva ani — instituirea în lume a unei păci durabile și ireversibile — este, după aproape o jumătate de secol, tot în stadiul de deziderat, că nesiguranța zilei de mîine (din punctul de vedere al declanșării unui nou cataclism la scară planetară) s-a cronicizat și tinde să se permanentizeze.

Dar dacă în anii de după război activitățile de prevenire a dezlănțuirii forțelor ucigătoare erau în firea lucrurilor, corespundeau calitatii momentului istoric, nivelului de civilizație, de progres și de dezvoltare spirituală al vremii de atunci, ele apar astăzi, anacronice, intrucît însuși războiul este anacronic. Mapamondul ar fi trebuit să fie mai de mult eliberat de coșmarul armelor și războaielor, iar faptul că acestea n-au dispărut din viața omenirii constituie o poliță neachitată, o restanță ce se cere lichidată urgent. Ea poate și trebuie să fie lichidată, prin dezarmare, în primul rînd de cele două superputeri și de celelalte state cu potențial militar ridicat; ea poate și trebuie să fie lichidată de țările aflate în conflict armat, prin încetarea ostilităților și prin reglementarea neîntelegerilor pe calea tratativelor; ea poate și trebuie să fie lichidată prin contribuția tuturor celorlalte țări și popoare.

Eliberată de povara unor prestații brute, primitive, anacronice, determinate de existența armelor și a vîrsărilor de sînge, Organizația Națiunilor Unite va intra într-o fază nouă, în cuprinsul căreia va putea să-și consacre marile posibilități de care dispune, întreaga energie îmbunătățirii vieții oamenilor de pe Pămînt, apărării lor de lipsuri, nedreptăți și samavolnicii, ridicării tuturor membrilor comunității umane la standardul de trai material și spiritual pe care îl reclamă sfîrșitul de veac XX. Fie ca cea de-a 44-a sesiune a Adunării Generale a ONU, inaugurată recent, să aducă o contribuție importantă la realizarea acestui țel.

ION D. GOIA ■

Într-o seară, din anul acesta, 50 de elevi dintre care unii înarmați, s-au adunat în fața unei școli generale dintr-un cartier din Berlinul occidental. Acolo urma să aibă loc o întîlnire a părinților lor, în care voiau să dezbata problema „Tendințe radicale de dreapta la școala Fritz-Karsen”. Directorul școlii, Werner Hinkel, spera de acest marș neonazist a aminat sedința. Indignată, organizația de tineret a editat un manifest, „Dăm înapoi în fața nazistilor?”. Școli din Stuttgart sînt deseori mîzgălite cu expresii național-socialiste, cu zvastice etc. În fața gimnaziului din Wattenscheid tineri rași în cap (skienhead) i-au forțat pe colegi la salutul hitlerist, iar în școli din Hamburg jocuri fasciste pe computer sînt mai ușor de obținut decît note mari, susține „Hamburger Morgenpost”. În diverse forme „spiritul maro-

nui” bîntuie prin școlile din R.F.G. Aria predilectă o reprezintă cartierele muncitorești, cu un număr mare de imigranți, unde ura față de străini nu se oprește la porțile școlilor. Circulă bilete, scrise de mină, ale unei organizații „Inițiative ale

După 45 de ani?

tineretului german” pe care se poate citi „Vrei ca în viitor să fii o minoritate germană în școala ta?” Simboluri naziste sau lozinci rasiste sînt deja în 2/3 din școlile țării.

Deosebit de rapid se răspîndește extremismul de dreapta printre copii și tineri prin jocuri pe computer. În „Stalag 1” jucătorul trebuie să împle-

Ghicitori de miliarde (I)

„Acum știm de ce cînd se înfățișează pe stradă sau în alte părți prezicătorii își zîmbesc complice” afirmă săptămînalul italian „L'Espresso” într-un articol-anchetă care scoate la lumină tenebroasele afaceri ale ocultismului italian. El, relevă ancheta coordonată de Cecilia Gatto Trocchi, docent în antropologie culturală la Universității din Perugia, au inima ușoară și buzunarele grele, de bani, firește, greutate care riscă să-i strivească pe măsura creșterii numărului fraierilor. Dacă „vizionarul” Faraone Tutankamon își permite să cheltuiască 70 de milioane lire pentru publicitate și pentru a-și felicita clienții, ne putem imagina cît agonizează. Dacă știi să traversezi o oglindă, să dezlegi „legăturile” (adică să vindeci impotența și frigiditatea), să învii un mort, să faci să crească un pitic și mai pozezi și o diplomă de la „Wisconsin University of occultic studies and psychic forces” poți face parte din congregația profesionalilor ghicitori ale căror venituri declarate au depășit în anul precedent 877 miliarde lire. De cele „negre”, natural că nu se știe nimic, atîta forță de influențare a psihicului inspectorilor de la fisc or fi avînd și ei, magii, măcar pentru propriul lor interes. Unii însă nu se pot apăra prin nici o pasă cabalistă și sînt acuzați de evaziune fiscală. Riscurile meseriei.

Cel mai dificil lucru pentru magi este limbajul, acea „mantra”, limba personală pe care o folosesc în invocații pentru a da o stranie forță practicilor lor bizare. Majoritatea folosesc o limbă — puzzle în care regăsim un esperanto astral, ebraica lui Moise, egipteană de pe vremea reginei Nefertiti, o grecească cine știe a cui, latină și multe expresii franco-wu-odoo. „Adonai Eloim Nostradamus erotos ermeticorum regardez s'il vous plait” e o expresie des folosită. Dar, așa cum „a mozoli” cuvintele e o operațiune ce reușește tuturor, de ce n-ar reuși și ghicitorilor autorizați care beneficiază pentru năucirea clientului și de o privire pierdută în gol, lumini difuze, pendule lucitoare, oscilînd deasupra capului, sîfere de cristal irizate de raze laser, etc.?

O adevărată industrie a ocultismului a fost înființată și se dezvoltă vertiginos indiferent dacă e vorba de amulete, pra-

furi magice, plante întăritoare, costume de vrăci, sisteme de lumină și sunet și altele. Sticlăria Alt de la Murano face afaceri grase cu sfere de cristal. Se livrează 80 000 de bucăți pe an la un preț facturat de 100 milioane lire.

Profesoara Trocchi avertizează că această meserie a trecutului devine o profesie a viitorului referindu-se, cu argumente forte, la acei operatori ai ocultismului care apelează la televiziune și presă pentru a-și atrage clientela. În cercetările sale, profesoara italiană s-a oferit drept cobai ghicitorilor: lovită de deochi în Perugia, incapabilă să meargă în Palermo, invadată de spirite rele la Ipinia, amantă sedusă și abandonată la Puglia, îndrăgostită fără speranță la Milano unde a fost analizată chiar și cu computerul!

Despre concluziile la care a ajuns în urma acestor interesante experimente în numărul viitor.

IOAN ROȘCA ■

Privind spre lumea oamenilor liberi și egali

Dintre numeroasele știri externe ale săptămînii ne-a reținut atenția și cea aparținînd agenției A.N.S.A. și din care aflăm că 264 de șomeri din Neapole au cerut guvernului Republicii Democratice Germane autorizația de a merge în această țară „pentru a munci și trăi acolo cu familiile lor”. Cei 264 de șomeri au constituit așa-numita „Mișcare democratică a șomerilor napolitani”, iar o delegație a lor s-a prezentat la Ambasada R.D.G. din Roma pentru a depune o cerere în acest sens. Motivul acestei decizii: șomerii napolitani sînt convinși că în R.D.G. vor găsi loc de muncă sigur, o locuință, asistență sanitară, „securitate și lipsa delicvenței”.

Condamnînd calitatea neco-

respunzătoare a locurilor de muncă, a asistenței sanitare, învîntămîntului și transportului public în orașul Neapole, „Mișcarea democratică a șomerilor napolitani” afirmă, în documentul amintit, că „în R.D.G. vom putea, în sfîrșit, să găsim adevărata libertate”.

Și la Bari, adaugă A.N.S.A., „liga șomerilor organizați” a inițiat o acțiune vizînd stringerea de semnaturi ale celor ce doresc să ceară ambasadelor țărilor est-europene din Italia permisiunea de a emigra în căutarea unui loc de muncă. Principiul argument al hotărîrii lor este formulat într-o notă a ligii astfel: „În țările socialiste munca este un drept și o datorie care îi face pe oameni liberi și egali”.

Shirley despre ea însăși

Din cînd în cînd se iscă dispute în problema dacă, pentru a cunoaște viața și activitatea unei personalități (politice, artistice, sportive etc.), e de preferat biografia scrisă chiar de personalitatea în cauză ori o biografie scrisă de



altîi. Problema aceasta nici n-ar trebui să existe, intrucît, în realitate, este vorba de două lucruri diferite: în primul caz, avem de-a face cu imaginea pe care eroul vrea s-o impună despre sine contemporanilor și și (sau) posterității, în al doi-

laltîi politice și obștești), n-au ocolit-o biografia. După propria sa mărturisire, în ultimii 15—20 de ani i-au apărut în presă nu mai puțin de 12 biografii. „Cu toate acestea — a declarat actrița —, am vrut să-mi povestesc chiar eu viața. Eram atît de mică, abia împlinisem trei ani cînd am început să lucrez, însă munca mi s-a părut, chiar la vîrsta aceea fragedă, în firea lucrurilor. Am simțit încă de atunci că dacă muncesci de-adevăratelea, cu spor și cu tragere de inimă, îți merge totul din plin”. Conducîndu-se după aceste principii sănătoase, Shirley Temple Black (numele de după căsătorie) s-a apucat să-și scrie și autobiografia. „E vorba doar de propria mea viață, a spus ea. O pot cunoaște oare alții mai bine decît mine?”. Nu, firește, însă — apropo de ce spuneam mai sus — contează cît din ceea ce cunoști spui și cum anume spui. De altfel, de virtuțile profesionalilor condeiului s-a convins repede și fostul copil-minune. Cînd a arătat prima formă a cărții ei scriitorului Welles Stegner, acesta i-a spus: „Textul este o simplă colecție de istorioare, nu o biografie. E mult aur aici, dar înecat în steril”. Au urmat încă șapte variante ale cărții. În total, Shirley a lucrat la autobiografia sa 8 ani. În final, a ieșit o lucrare interesantă, scrisă cu nerv, cu sinceritate, care dovedește putere de observație și spirit pătrunzător și care aduce o contribuție utilă la istoria Hollywoodului din anii '30.

ION DUMBRAVĂ ■

„Vederi frumoase“ din China

„Zilele culturii chineze“ la București s-au deschis cu o Expoziție de artă fotografică — la Galeria specializată din Strada Brezoianu — și, după o serie de manifestări de tot interesul, cuprinzând o prezentare de cărți și discuri, o săptămână a filmului, un turneu al circuitului „Liaoning“, precum și alte manifestări, se vor încheia (deși mai propriu ar fi să scriem că se vor încununa) cu o selecție de Tapiserie și broderie la Sala Dalles.

Cele câteva zeci de imagini la care ne referim trimis cu gândul la tirajele de „vederi frumoase“ — seturi de planșe gravate — în care artiștii de odinioară ai Asiei, ai acelor țări care stăpneau atit de măiestru tehnicile multiplicării graficii, erau vestiți. Ele ne amintesc, prin cadraj dar mai ales prin sentiment, de peisajistica în acuarelă a Chinei, o artă care îl obligă pe creatorul modern — fie el și artist fotograf — să înregistreze momentul cu gândul la tradiție. E foarte interesant modul în care se exercită tradiția unui loc în arte cu caracter internațional, cum e, spre exemplu, fotografia. Obiectivul aparatului nu e niciodată atât de obiectiv încât să nu îngăduie și un punct de vedere sensibil asupra motivului reținut pe peliculă. Dacă zicală că ochiul e acela care pictează, nu mîna, e adevărată, e firesc să gândim că și în materie de fotografie artistică tot ochiul decide; lentița numai înregistrează. Nota comună a grupajului e meditația incantată la realitate, o realitate simplă, plină de uman. Omul e aici măsura tuturor lucrurilor. Tehnic vorbind, fotografiile expuse sînt desăvîrșite. Dealtfel e greu să afli în manifestările genului, indiferent că semnează fotografi chinezi sau de oriunde, piese care să nu impresioneze prin tehnică. Aparatura se perfecționează, chimia materialelor vine și ea cu noutăți. Problema e cum să-ți păstrezi privirea pentru umanul a tot ce ne înconjoară, cum să nu te lași dominat de performanțele aparatului. Un „clar de lună“ de Li Rui ru are calitatea stampe: prelucrare rafinată a temei, tușă personală, inedit optic. Farmecul fotografiei e întretinut însă nu de elementul tehnic ci de acela spiritual. Toate secvențele din natură interesează prin unda de lirism care le animă. „Vara“ de Shi Xingang, „Cascada de nori“ de Ma Zhaoyun, „Zăpadă timpurie“ de Zhang Zongkun, „Sub nori“ de Shang Zhan sînt tot atîtea exemple de poezie în cadrul unei vederi neprelucrate excesiv în laborator. „Cascada de nori“, mai cu seamă, ne arată că artistul chinez nu se grăbește să deconșeze deschiderea diafragmei. Motivul e îndelung căutat, clipa e așteptată. Fotografii se pătrunde de misterul naturii, de logica lucrurilor. Norii curg peste creste întocmai unei cascade. Nici în portret nu încap grabă, fie că e vorba de o persoană — „O fată“ de Hu Liming, „Tentație neagră“ de Ren Xiangyng — fie de colectivități — „Fi de țărani“ de Huang Jie, „În așteptarea miresei“ de Li Boqiang. Așa numitul instantaneu e tot o chestiune de opțiune și de secundă așteptată. Artistul știe ce urmărește, pe ce efect contează. Probabil că în această constă arta în fotografie.

În totul, expoziția ne bucură și privirea și imaginația.

TUDOR OCTAVIAN ■

Războiul drogurilor

Președintele Columbiei, Virgilio Barco, făcînd cunoscut că guvernul său a declarat „război total“ traficantilor de droguri, a spus: „Nu ne vom acorda nici un răgaz pentru a salva Columbia de acest flagel, de spirala a violenței și terorismului. Nu vom putea sta liniștiți pînă cînd nu vom distruge organizațiile implicate în traficul de droguri“.

Dintr-un reportaj, însoțit de mai multe fotografii, publicat de „Sunday Times Magazine“, se desprind cîteva aspecte din lupta ce s-a dus și va continua, se pare, cu sporită inversurare, pentru lichidarea mafiei care are la bază o activitate criminală axată pe traficul de stupefiante, producînd astfel oamenilor un șir de nenorociri. Sînt date și imagini care prezintă, parțial dar concludent, pe de o parte, aspecte din fărâdelegile acestui inamic alit de periculos, iar pe de alta, cîteva din acțiunile ce se întreprind de autorități împotriva traficantilor.

În Columbia se produce cea mai mare recoltă de marijuana, din lume. Se cultivă pe un sfert de milion de acri și pentru aceasta sînt angajați peste 50.000 de oameni. Așa se face că astăzi Columbia este socotită țara cu cifra de afaceri cea mai mare din acest domeniu.

Cei mai mulți din cultivatorii sînt indieni. Dar desi o au la

îndemină, ei nu consumă marijuana. Prețul la care o vind este de cinci sau sase ori mai profitabil pentru ei decît dacă ar cultiva și vinde cafea, porumb ori bumbac.

Recolta, culeasă de regulă în decembrie, este adusă de pe dealuri în locuri de sortare dosnice, special alese și amenajate. Acolo se scot semintele și se înlătură rădăcinile, precum și alte eventuale ierburi ce pot constitui impurități. Se cheamă apoi un expert, numit „catadore“, pentru a testa calitatea recoltei. Din acest moment, toate „operațiunile“ ce au loc se fac în prezența unor oameni de pază înarmați, bine plătiți. După ce s-a stabilit calitatea „mărimitii“, își face apariția „marimbero“, un negustor intermediar, care cumpără și continuă să acționeze singur sau în numele unei familii. După ce împachetează marfa, „marimbero“, avînd totul pregătit, intră în legătură cu „oamenii de afaceri“ americani. Ruta pe apă trece prin strîmtoarea Windward, dintre Cuba și Haiti, ajungînd pînă la coastele Floridei. De obicei, pe mare sînt transporturi de cîte 20 tone sau chiar mai mult. Uneori se folosesc vase furate, cu precădere iahturi particulare. S-a dovedit că uneori s-au folosit chiar și nave de război columbiene.



— Aceștia sînt indienii, cultivatorii, prima verigă a lanțului de contrabandă. Creșterea rapidă a otrăvitoarei plante face ca recolta ei să fie de șase ori mai mare decît a porumbului sau bumbacului și nici nu are nevoie de o îngrijire specială sau îngrășămintele.



— Acești negustori intermediari poartă permanent asupra lor arme de foc pentru a le folosi în confruntarea cu grupurile rivale, poliția sau forțele armate care reușese să le dea de urmă. Drumurile pe care circula nu permit folosirea mașinilor de lux pe care le au (Rover, Wolvo, Cadillac, Impala



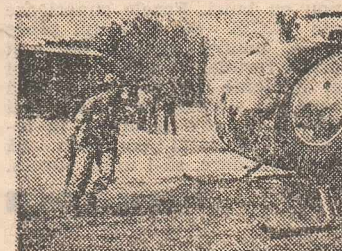
Marijuana este scoasă în afara teritoriului columbian pe calea aerului și pe nave. În imaginea de sus un avion care a aterizat fortat din cauza unor defecțiuni tehnice pe artera rutieră principală ce leagă Riohacha și Barranquilla. „Echipajul“ a dispărut de mulf. Prin societatea de asigurare, unde a fost inseris, sau cu bani gheață, traficanții pot obține imediat un asemenea avion. Important este să nu cadă în mîinile poliției. Mai ales cu asemenea corpuri delictu incontestabile.

Pentru transportul aerian se folosesc avioane ușoare, cărora li s-au adăugat rezervoare de combustibil suplimentare. S-a stabilit că sînt foarte multe terenuri de aterizare clandestine folosite de contrabandisti. Cu cîteva ani în urmă la Guajira „fuseseră identificate în jur de 700 de asemenea terenuri. Un pilot încasează pentru un asemenea transport în jur de 500.000 de dolari.

Nu întotdeauna transporturile pe nave sau cu avionul s-au încheiat cu succes. Forțele militare și de poliție angajate în

lupta cu traficanții de droguri reușesc de multe ori să împiedice asemenea transporturi, trecînd la arestarea organizațiilor și confiscarea materialului care uneori ajung la mai multe sute de tone. Pe piața americană ajung anual, mii de tone de marijuana. Amiralul John Hayes din gărzile de coastă americane afirmă: „Mai tot timpul sîntem în stare de război cu traficanții și, totuși, noi interceptăm numai cca 10 la sută din drogurile ce intră ilegal în S.U.A.“.

VASILE DUMITRU ■



etc.), de aceea — în „acțiunile speciale“ — folosesc „Jeep“-uri.

— Elicoptere ale patrulilor militare supraveghează sau caută să depisteze cîmpurile de aterizare și punctele de coastă ilegale folosite de contrabandisti. Este o treabă dificilă și periculoasă. Mai multe aseme-



nea elicoptere au fost doborîte și distruse ca urmare a armamentului greu folosit de „marimbero“.

— Un convoi de 20 autocamioane încărcate cu marijuana reținute și confiscate de o patrulă a armatei.

Video — violența

Japonia este socată în legătură cu o serie de asasinat extraordinar de violente. Un tînăr de 27 de ani din Tokio a răpit patru fete în vîrstă de pînă la șase ani și le-a ucis, apoi, într-un mod extrem de brutal. Poliția face cercetări de mai multe săptămîni. Făptășul nu este considerat de medici nici iresponsabil și nici anormal. Atunci cum a ajuns să săvîrșească fapte atît de oribile? Poliția a descoperit în camera ucigașului peste 6.000 de benzi video, care aveau ca subiect în exclusivitate violența, groaza și pornografia, în cele mai excentrice variante. Nu este de mirare că acest fapt a provocat o deosebită neliniște în rîndul populației acestui stat insular din Pacific. Pentru că cercetările au ajuns la concluzia că filmele respective ofereau un fel de „ghid al omuciderii“, constituind o adevărată școală a crimei. Mai ales în luna Iunie, mijloacele de informare în masă relatează despre o altă crimă săvîrșită în condiții similare. Atunci, asasinii fuseseră trei tînări minori. La anchetă, ei au mărturisit poliștilor că s-au inspirat din filmele video.

ROMEO NĂDAȘAN ■

BREVIAR ȘTIINȚIFIC

Echipamente acționate cu infraroșii

În vederea mării securității operațiilor în timpul lucrului, în industria franceză se aplică o nouă tehnică. Cu ajutorul razelor infraroșii, un dispozitiv acționează, de la distanță, diverse utilaje. Banda de emisie asigură o continuă și perfectă legătură indiferent de poziția muncitorului, ceea ce ușurează mișcările acestuia în timpul lucrului, „cîci este suficient a se vedea mașina, care se pilotează pentru ca, acționînd razele infraroșii, aceasta să fie pusă în mișcare. Spre deosebire de benzile în care se folosesc unde herțiene, noul dispozitiv permite să se acționeze pe mai multe canale, respectiv, să se pună în



mișcare mai multe echipamente vecine, în același timp, fără risc de interferență a razelor. Infraroșii acționează pînă la distanța de 120 metri într-un cîmp luminos și 200 metri în lumina atenuată, transmițînd simultan sau pe rînd ordine. Vițea de răspuns la comandă este de 170 metri pe secundă. Sistemul „comandă prin infraroșii“ desî constituie o tehnologie specifică, fără legătură cu „comandă prin unde herțiene“, ce se folosește uneori în industrie, permite un schimb ușor între cele două tehnologii. În imagine, dispozitivul cu infraroșii,

plasat pe pieptul muncitorului, acționînd de la distanță o macara transportoare.

Scară pentru orice teren

Dispozitivul din imagine este un „nivelator“, ce permite unei scări să fie așezată pe orice teren cu denivelări și să fie



folosită fără pericol de cădere. Sub cei doi suporturi ai scării se montează, cu ușurință o treaptă pe care glisează un arc metalic ce poate fi oprit în poziția impusă de neregularități, în cazul de față de două trepte.

Acupunctură la cap

Medicul Jiao Shunfa, directorul Institutului de cercetări pentru acupunctură din Yunchene, studiînd unele lucrări medicale clasice chineze, a ajuns la concluzia că tratarea paralizilor, cauzate de boli cerebrale, este mai eficace dacă acupunctura se aplică la cap. Inițind aceas-



tă nouă metodă el o folosește acum în cazul sechelelor unor boli cerebrale ca: hemoragii, tromboza și embolia cerebrală, precum și la traume craniocerebrale. De curînd, ea este aplicată și în cazul paraliziei membrilor. În imagine, doctorul Jiao Shunfa și ajutoarele sale, aplicînd noul tratament de acupunctură la cap, la o serie de pacienți.

AUREL DIANU ■

Universul muzicii

Odată sezonul estival încheiat, grupurile rock revin la locurile lor obișnuite de muncă: scenele de concert! Turneele de toamnă și tradiționalele festivaluri interjudețene au început. Astfel, Iris (în formula: Cristian Mîculescu — solist vocal, Valter Popa — chitară, Doru Borobeică — bass, Călin Ciama — sintetizator, Nelu Dumitrescu — baterie), însoțit de excelentul compozitor și interpret Mircea Rusu — revelația actualului început de stagiu, au plecat chiar de pe Litoral (unde au cîntat la „Marea Neagră“ din Neptun) într-un prim turneu de zece zile, care va acoperi zona de sud-est a țării. ● Primul festival rock din această toamnă se

numește „Posada“ și este găzduit de orașul Cîmpulung Moldovenesc, aflîndu-se la a patra ediție. El se desfășoară chiar în aceste zile, cu participarea a peste 20 de grupuri concurente (între care: Rond, Floare albăstră, Demos, Impact, Interval etc.). În afara concursului vor evolua laureați ai edițiilor trecute ale festivalului, nelipsînd, bineînțeles, cîștigătorii Marelui Premiu de anul trecut — vilcenii de la Antrac; un interes deosebit îl va suscita recitalul oferit de unul dintre membrii juriului, talentatul compozitor, orchestrator, instrumentist și solist vocal Doru Căpălescu. Vom reveni cu amănunte. ● Celebru grup canadian Rush e anunțat

cu o revenire spectaculoasă. Ea va fi susținută de un disc minunot pregătit, care urmează să fie imprimat în luna noiembrie a acestui an, în componența binecunoscută: Geddy Lee, Neil Peart și Alex Lifeson. ● După „Posada“, centrul de interes al rock-ului românesc se va deplasa din nou, pentru cîteva zile, începînd cu 29 septembrie, pe Litoral, și anume la Mangalia, unde, în organizarea Centrului de creație și cultură socialistă al tîneretului, se va desfășura un alt festival, și el pe cale de a-și crea o frumoasă tradiție.

PAUL NANCĂ ■

După primul tur al cupelor europene

STEUAU ȘI DINAMO MERG MAI DEPARTE

Balonul speranțelor noastre pentru cupele europene nici n-a decolat bine că s-a și dezumflat pe jumătate. Dacă Steaua și Dinamo au reușit, fiecare în felul ei și în funcție de adversarii pe care i-au avut, să treacă de primul tur, Victoria și Flacăra au ieșit din competiție cam pe ușa din dos. Spunem asta întrucât, de la reprezentantele noastre în Cupa U.E.F.A. văzând ce echipe le-au hărăzit sorții, ne-am fi așteptat, mai întâi să joace rolul buturugilor mici, apoi să aibă o comportare onorabilă în jocurile din deplasare și, în sfârșit, să obțină măcar acasă niște succese de palmares, care să contribuie cât de cât la punctajul general pentru viitoarele ediții ale acestei întreceri. Dar ne-a venit iarăși rîndul să cunoaștem acea insatisfacție pe care orice sport o mai produce din cînd în cînd oricui și să constatăm un trist sentiment de neputință a echipelor respective de a se autodepăși sau, măcar, ridica la nivelul unor comportări demne de stima iubitorilor fotbalului. Pentru că, în sport, sint și eșecuri

ce nu umbresc cu nimic stima ce trebuie s-o dăruim învinșilor. Or, Victoria și Flacăra, prin rezultatele lor din campionatul trecut, ne-au creat impresia că pot fi reprezentante demne ale fotbalului nostru în competițiile internaționale. A urmat o vară de pregătiri fără cusur, după cum am fost asigurați, s-au scris riuri de cerneală despre ce va fi și cum va fi în toamna europeană, adversarii au fost studiați, filmați și parastudiați de specialiști dintre cei mai competenți, pentru ca totul să se irosească în numai 90 de minute.

Chiar inutil nu poate fi acest bilanț de 1 punct din 8 posibile: asumat cu obiectivitate, prelucrat cu spirit critic și autocritic, analizat cu discernămint — un asemenea bilanț poate trimite spre acele slăbiciuni din campionatul intern pe care succesiunea etapelor reușește adesea să le mascheze ori amîna — dar numai pînă la astfel de „scadențe” neplăcute. Pentru că, nu spunem lucru mare, con-

fruntările internaționale au uneori darul unui „revelator” care dezvoltă toate lacunele de pregătire, mentalitate și valoare ale unei echipe, validîndu-i... ireversibil competitivitatea.

Am recurge la o politețe de ocazie dacă am spune că le-așteptăm din nou pe Victoria și Flacăra, cu speranțe sporite, la o nouă ediție a cupelor europene; de altfel, ele vor avea și posibilitatea practică s-o facă, mai ales că la anul vom înscrie trei echipe în Cupa U.E.F.A. Dar pentru asta mai întâi le-așteptăm să se înscrie viguros, temeinic, real și sincer pe orbita posibilităților sportive, competitive pe care le au și din care să rezulte — pentru echipele în cauză, pentru iubitorii fotbalului și pentru fotbalul nostru, în general — imaginea fidelă a valorii cu care pot candida la înscrierea într-o cupă europeană.

Steaua și Dinamo continuă cursa. Le așteptăm, urîndu-le ca ea să fie cît mai lungă și fructuoasă.

STEUAU, invingătoare și în deplasare

Deci, cîștigînd și a doua manșă cu Fram Reykjavik (de data aceasta cu 1-0), Steaua București s-a calificat pentru o etapă superioară în cea mai prestigioasă competiție de fotbal de pe continentul nostru, Cupa Campionilor Europeni. Victoria din Islanda este remarcabilă în primul rînd fiindcă ea a fost obținută cu ajutorul unor jucători tineri și mai puțin solicitați pînă acum (Stan, Grigoraș și chiar Negrău — autorul golului) și care, cu toată absența chiar a liderului de mai mulți ani al echipei — e vorba de Hagi — au luptat și cu ambiție și uneori chiar și cu har la conturarea acestui rezultat, expresie a unei lecții de disciplină înșușită de toate compartimentele echipei. Apoi, cîștigarea și a celei de a doua întîlniri cu Fram în condițiile în care Steaua își asigurase, practic, calificarea, încă de la București, scorul de 4-0 realizat aici fiind cît se poate de liniștitor, relevă o concepție limpede a jucătorilor steliști, a celor care îi conduc: aceea de a nu accepta nici o înfrîngere, aceea de a se mobiliza exemplar pentru a-și domina adversarul și a-l sili să se recunoască învins, fără drept de apel, așa cum a fost cazul și de astă dată. Desigur, așa cum a reieșit din transmisia la radio, viteziștii nu au izbutit să creeze după dorință fiecare secvență a jocului, au mai fost erori în fazele de apărare, ripeli în atacuri, precum și, cîteodată, o lipsă de coerență în acțiuni: de parcă unele pasaje dintr-o materie bine învățată, excelent știută altă dată, le-ar fi fost șterse din memorie. Dar o astfel de situație este absolut firească pentru o echipă care încearcă să-și adune din nou forțele, caută ca iarăși să se impună autoritar și de aceea experimentează, inovează, e într-o perioadă, de tatonări ce trebuie urmărite cu simpatie, atîta

vreme cît ele nu durează prea mult și au ca scop creșterea în valoare. Avem speranța, după cele două jocuri cu Fram, că Steaua va reuși să se regăsească mai repede, așa cum e și firesc pentru cineva care a fost cîndva foarte puternic, invincibil și care tocmai de aceea, nu se poate să nu aibă suficiente resurse pentru a fi încununat din nou cu lauri. Fazele superioare ale C.C.E. pot constitui șanse reale pentru steliști de a-și proba forțele, de a descoperi noi și eficiente formule de echipă care s-o situeze, ca și în anii trecuți, printre fruntașii, în ierarhia fotbalului european. Să avem răbdare, să-i urăm succes.

GEORGE ARION ■

DINAMO, calificare la limită

Partida de pe stadionul „Dinamo” a început în extaz și a sfîrșit cu dureri de cap. În primul sfert de oră jocul bucureștenilor a fost incîntător. În teren erau vizibile preceptele antrenorului Lucescu despre construcție și posesia prelungită a balonului: bucureștenii erau primii la minge, în continuă mișcare, atacau în valuri, făceau schimburi derutante de posturi, stîrnind ropote de aplauze, spre deruta și nedumerirea adversarilor, despre care se putea spune doar că asistau la joc. A fost perioada în care s-au și marcat cele două goluri: la primul, în min. 8, Lupu „întorce” spre stînga, la Klein, centrare impecabilă a acestuia peste o apărare surprinsă de pasa lui Lupu, și Mateut înscrie cu capul din apropiere, și de lingă alți doi coechipieri: la al doilea, în min. 13, Vaiscovic îi surprinde pe albanezi cu o „pasă printru”, angajîndu-l frontal pe Mihăescu, care pătrunde în trombă și înscrie imparabil. O altă sașă dinamovistă e încheiată în min. 15 de Ibro cu sfi-

siera tricolorului lui Mateut, la marginea careului de 16 m. Dar, parcă, din acel moment, s-a rupt nu numai tricoul lui Mateut, ci întreg jocul bucureștenilor. Intratî treptat sub adăpostul periculos al ideii că aveau calificarea asigurată. Pînă la pauză, dinamovistii bucureșteni mai au trei mari ocazii de gol: în min. 22, Răducioiu nu intercepțază cu capul o centrare impecabilă a lui Klein, în min. 42, tot el „reusese” să trimită peste poartă de la numai 5 m și-n min. 45, cînd bravul portar Strakosha scoate numai el știe cum două șuturi consecutive, din apropiere, ale lui Răducioiu (cu capul) și Sabău (reluare spectaculoasă din volă). Dacă măcar una din aceste ocazii ar fi fost finalizată, desigur că partida ar fi avut altă turnură, provocată de eliberarea completă a bucureștenilor de povara calificării. Bucureștenii traversau parcă o prăpastie pe o punte suspendată care se clătina tot timpul — din ce în ce mai temători și mai prudenți pe măsură ce se apropiau de liman: albanezii nemaîavînd nimic de pierdut, ca partizanii, zălțiau tot timpul această „punte” psihologică, dovedind vigoare, nonsalanță și încredere în sansa lor. La un pas de prăbușire în min. 53 cînd Vaiscovic îi pasează ideal unui adversar pe care Stelea reușește să-l blocheze în extremis, în interiorul careului.

De partea cealaltă, dinamovistii au avut ocazia să ajungă cu bine la capătul „traversării” în min. 58, cînd, în urma unui fault la Lupescu, arbitrul Zoran Petrovici dictează penalty pe care-l ratează Vaiscovic (portarul respinge în corner, de jos, din dreapta sa). Și-nainte și după această fază, oaspeții și-au mai creat cîteva situații de gol pe care nu le mai reamintim întrucît nu ne fac nici-o plăcere.

Devenind limpede că „trebuia făcut ceva”, se fac cele două schimbări. Mai întâi (min. 55), Timofte îl înlocuiește pe Mihăescu (Lupu trecînd fundas dreapta avansat). Apoi (min. 74), Damaschin ia locul lui Vaiscovic. Lupu revenind pe stînga, iar Timofte — pe dreapta. Dar jocul bucureștenilor tot nu mai recapătă aplombul din debutul partidei. Totuși, Răducioiu (un campion al ratărilor) trage pes-

te poartă de la vreo 7 m (min. 78), Timofte trimite cu stîngul în bară (min. 80), iar Damaschin, servit excelent de Lupu în centrul careului, n-are inspirația să pună „spîul” la o minge clară de gol (min. 87).

Chiar și din aceste enumerări ale situațiilor foarte clare de gol, se poate deduce, simplu, că Dinamo București putea cîștiga partida la o diferență mai mare de goluri — și sîntem siguri că dacă ar mai fi intrat unul, intrau mai multe. Dar acel 2-0, „de calificare”, atîns foarte repede, a transformat jocul dintr-unul spectaculos într-unul de uzură, spre dezamăgirea treptată a spectatorilor. Văzînd și jumătatea plină a paharului, trebuie să subliniem faptul cel mai important: că Dinamo București se califică în turul doi al Cupei cupelor nu numai pe deplin meritat, ci și arătînd disponibilități de mare echipă.

Scăpați de mica obsesie a unor adversari care le-au făcut în cîteva rînduri zile fride, dinamovistii bucureșteni pot, credem, să-și dea drumul la joc în turul următor al competiției în care sînt angajați — așa cum au arătat că știu la Lahti, la Dundee, la Cremona și-n primul sfert de oră al recentei partide de la București.

Nu vom insista asupra evoluției fiecăruia din jucători întrucît sîntem siguri că vor urma analizele tehnicienilor — clubului și federației (antrenorul Jenei asistînd la partidă cu gîndul la Copenhaga, desigur). În treacăt vom puncta totuși, forma bună a lui Lupu, certitudinea numită Rednic, forța de joc (măcar pentru o repriză) a lui Klein, „ciudățeniile” lui Vaiscovic, precipitarea lui Răducioiu (excesiv de risipitor cu ocaziile), revenirea lui Mateut și creșterea lui Andone (de data asta imbatibil la mingile „sol-aer-sol” ale falnicilor înaintași albanezi), precum și siguranța lui Stelea, băiat blind și talentat, de un foarte mare viitor, care a avut un mare merit în obținerea acestei calificări. De gîndit mai trebuie să dea setul de cinci cartonase galbene adunate în numai două jocuri și a căror povară va deveni mai grea pe măsura înaintării în competiție.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

VICTORIA, fără nici-o victorie

După acest 1-1 obținut la București, Victoria părăsește competiția europeană, deși calificarea i-a fost la îndemînă. Pe de-o parte, fiindcă și în acest joc ratările s-au ținut lanț, pe de alta, pentru că spaniolii, mulțumiți cu scorul de acasă, n-au arătat mare lucru, decît în puține momente ale meciului, aruncînd cu nonsalanță nenumărate mingi în plopul din jurul stadionului. Ca și în campionat, Culcear, Ursea, Coraș și Hanganu, unii în cîteva rînduri, au irosit ocazii deosebit de clare, iar Solomon a tras în peluză un penalty care, transformat, ar fi putut schimba soarta partidei. Despre această întîlnire se pot spune mai multe, detaliile însă nu mai au importanță. Poate că dintr-o altă perspectivă judecăm meciul, acest rezultat de egalitate să li se pară unora o performanță, dat fiind că F.C. Valencia nu este o echipă oarecare, dar noi credem că Victoria, deși departe de forma arătată în jocurile edițiilor trecute ale aceleiași competiții, putea și trebuia să se califice în turul doi.

În aceste condiții, bucureștenilor le-a mai rămas o singură grijă, campionatul, care nici el nu le-a furnizat pînă acum prea multe satisfacții.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

FLACĂRA, atît cît a putut!

La Moreni, Flacăra a pierdut și al doilea meci cu F.C. Porto, de data aceasta înscriind un gol, care, însă, nu i-a folosit prea mult. Ambiția n-a putut anula, astfel diferența de valoare, la prima ei participare în competiția europeană, Flacăra avînd neșansa de a avea drept partener de întrecere una dintre echipele foarte bune ale Europei. Nădăjduim că experiența le va fi utilă.

Campionatele mondiale de box

(Correspondență prin telex de la Moscova)

În momentul în care „curge” spre dumneavoastră banda perforată a telexului avem deja pe podium doi boxeri, care vor încerca să obțină titlul suprem, o premieră pe care n-au putut-o realiza nici finalisții ediției inaugurale a competiției supreme, Simion Cuțov și Alec Năstac.

Dar cum finălele în care credem că vom fi reprezentați sînt programate abia sîmbătă și duminică, vă vom povesti ce s-a întîmplat pînă la semifinale, urmînd să revenim în numărul viitor.

În ordinea categoriilor, primul în obiectiv este, firește, Petrică Paraschiv, la semimuscă. Boxer curajos, cu certe calități, în care mai toată lumea își puse mari speranțe, Paraschiv n-a confirmat pe ringul moscovit, pierzînd în „sferturi” în

fața unui pugilist american complet necunoscut. Din cîte am putut constata aici problema menținerii în greutate (care depinde atît de sportiv, neglijent în viața extrasportivă, cît și de supravegherea mai atentă a antrenorilor) pare de nereșolvat. Vlăguț după desele „saune”, „semimuscă” noastră n-a mai avut prospețimea necesară unei victorii decisive pentru a urca pe podium. La „muscă”, Nicolae Aliuță și-a înscris în palmares o victorie la bulgarul Krastev, dar a părăsit competiția învins de campionul mondial cubanez Petro Reyes, veteranul turneului, la 31 de ani.

Un caz aparte îl constituie „cocoșul” Adrian Mărcuț. El a făcut, în sferturile de finală, un meci admirabil în fața cubanezului Enrique Carrion, l-a dominat pe acesta toate trei prizele, majoritatea confrăților de la „masa presei” ca și cel peste 6 000 spectatori văzîndu-l

învingător. „Mașina de punctat” a arătat însă altceva. Nu vom acuza o „mașină”, nici oameni care o minuiesc (deși opiniile privind folosirea „computerului” înclina spre contesta-

Se „joacă” pe podium

ție), ci vom reaminti că, însoțindu-l pe Mărcuț anul acesta la turneul sofot „Strandjata”, l-am mai văzut o dată „cel mai merituos învins”.

Lucrul trebuie să dea de gîndit, părerea noastră fiind că, pe lingă „inima de boxer”, ambiție și pregătire fizică, tînrul nos-

tru pugilist trebuie să-și îmbunătățească substanțial cunoștințele tehnico-tactice, întrucît lovește mult, dar nu prea clar și nici variat. După mai bine de un an de pregătire la lot, n-am putut constata la pugilistul din Salonta aproape nici un progres în această privință.

Debutanți la o mare competiție pentru seniori, Octavian Stoica („pană”) și Vasile Adu-mitroaie („grea”) au evoluat destul de timorat, ultimul, mai ales, trecînd din cauza aceasta pe lingă o medalie în meciul din „sferturi” cu Axel Schultz, din R.D. Germană, pe care l-ar fi putut învinge. Boxul este prin definiție sportul celor curajoși, lată că mai este nevoie a-o spunem...

În sfîrșit doar cîteva cuvinte despre cei doi medaliați deocamdată cu bronz, miercuri dimineață, cînd transmitem această corespondență: Francisc Văștag și Rudel Obreja. Faptul

că este vorba de valorile cele mai sigure ale lotului ni se pare grăitor. Și Francisc Văștag (categoria semimijlocie) și Rudel Obreja se bucură aici de o popularitate deosebită, iubitorilor pugilatului plăcîndu-le dintotdeauna boxerii puternici, cu lovituri năprasnice (Rudel a înregistrat cea mai rapidă victorie a turneului), generoși în efort. Este și cazul celor doi de care se leagă în continuare speranțele noastre la acest maraton al sportului cu mînuși. Atît deocamdată.

P.S. La închiderea ediției. Vă putem comunica o veste bună: Francisc Văștag s-a calificat în finală, învingîndu-l la puncte pe americanul Raul Marquez.

LUCIAN OPREA ■



În jurul globului

● **Din campionatul britanic.** După Nigel Short, care la 14 ani a câștigat rivalul titlu, Michael Adams (17 ani) și-a înscris numele printre cei mai buni jucători englezi. Urmărind partida engleză dintre Plaskett și proaspătul campion, veți avea o imagine asupra forței de joc a viitorului mare maestru: **Plaskett-Adams** 1. Cf 3 Cf6 2. d4 e6 3. g3 b6 4. Ng2 Nb7 5. 00 c5 6. e4 c:d4 7. D:d4 Ne7 8. Cc3 d6 9. Td1 a6 10. e4 Cbd7 11. De3 Dc7 12. b3 00 13. Nb2 Tac8 14. Cd4 Tfe8 15. Nacl Nf8 16. h3 Db8 17. Tel g6 18. Tcd1 Ng7 19. f4 e5 20. f:e5 C:e5 21. Tf1 Nc6 22. a4 Na8 23. Tf2 Cf7 24. Td1 Cc5 25. Td1 C:b3 26. c:b3 C:c4 27. Df3 C:b2 28. D:f7 Rh8 29. T:b2 Te7 30. Df2 T:c3 31. Cd2 Tf8 32. Del Nd4 33. Rh1 Te3 34. Dg1 Td3 și negrul câștigă.

● **Incheindu-se „Cupa Mondială”** de la Skelleftea, clasamentul general final al renumitului trofeu a stabilit următoarea ierarhie mondială 1. Kasparov 83 p, 2. Karpov 81 p, 3. Savlov 68,5 p, 4. Ehlvest 68 p, 5. Ljubojević 66,5 p, 6. Nunn 65,5 p, 7-8. Beliavski, Short 63,5 p, 9-10. Timman, Hübner 57,5 p, 11. Sokolov 57 p, 12. Portisch 56 p, 13. Tal 55,5 p, 14. Sax 54 p, 15. Andersson 53,5 p, 16. Seirawan 52,5 p, 17. Ribli 52 p, 18. Speelman 51 p, 19. Vaganian 49,5 p, 20. Iusupov 47,5 p, 21. Spasski 45,5 p, 22. Pr. Nikolic 43,5 p, 23. Korcinoi 43 p, 24. Hjartarson 40 p și 25. Nogueiras 37 p. Federația internațională își va stabili clasamentul său mondial în urma disputării la Lyon (Franța) în anul 1990 a meciului pentru titlul suprem dintre G. Kasparov și viitorul șalanger pe care-l vor da meciurile candidaților de la Londra. Orașele Toronto, Seattle și Wellington s-au interesat de eventualitatea găzduirii noului meci pentru titlu, dar controversele dintre președintele F.I.D.E., Fl. Campomanes și campionul lumii, G. Kasparov, i-au determinat să renunțe. Aflat în fruntea Asociației marilor maestri ca președinte, G. Kasparov nu se

interesează atent de planurile F.I.D.E. pentru C.M. și a stabilit de comun acord cu membrii asociației noul program al „Cupei Mondiale” pentru 1990—1992.

● **Turneul „open”** Vosu-89 (Tallin — U.R.S.S.) s-a încheiat cu victoria ex-aequo a maestrului internațional român Mihail Marin și a șahiștilor sovietici Erkki Lokotar, Rainer Raud și Kalle Kiik, realizatori a 6,5 puncte din 9 posibile. În plutonul care a urmat cu 6 puncte s-au situat competitorii noștri Béla Takács (locul 5), Constantin Ionescu (7) și Adrian Negulescu (9). Jucătorii de bază ai lotului nostru național s-au distins printr-o înaltă tehnicitate, rămânând neînvinși într-o companie de 55 participanți din 7 țări. La întrecere au luat parte 6 maestri internaționali și 4 maestri F.I.D.E. Campionul României și-a adjudecat victoria în turneu datorită unui coeficient Bucholtz superior. Să urmărim una dintre realizările sale din concurs: **M. Marin — M. Drozdov** (gambitul damei) 1. d4 d5 2. c4 e6 3. Cc3 Cf6 4. c:d5 e:d5 5. Ng5 Ne7 6. e3 h6 7. Nh4 00 8. Nd3 c6 9. Dc2 Cbd7 10. Cf3 Te8 11. 00 Cf8 12. Ce5 Cg4 13. N:e7 D:e7 14. C:g4 N:g4 15. Tael Tad8 16. f4 Nc8 17. f5 Cd7 18. Tf 4 Cf6 19. Df2 c5 20. Te2 a6 21. g4 b5 22. h4 c4 23. Nc2 Nb7 24. g5 ! h:g5 25. h:g5 Ce4 26. N:e4 d:e4 27. Dh4 ! și negrul a cedat.

● **Columbia.** Campionatele mondiale rezervate juniorilor au avut parte de o surpriză neașteptată, consacrații jucători sovietici M. Ulibin și A. Dreev primind o replică sportivă de mare clasă din partea polonezului J. Gdanski și a bulgarului V. Spassov. Jucând energic și fără mari emoții polonezul și-a lăsat la 1,5 puncte urmăritorii, având deja 9,5 p înainte ultimelor două partide. Pierzind la Șirov (U.R.S.S.) și Koch (Franța), Gdanski a fost egalat de Spassov, care, beneficiind de un coeficient Bucholtz mai bun, s-a clasat astfel primul. Clasamentul final se prezintă astfel: 1. Spassov (Bulgaria) 9,5 p, 2. Gdanski (Polonia) 9,5 p, 3. Ulibin (U.R.S.S.) 9 p, 4. Wesman (Suedia) 9 p, 5. Dreev (U.R.S.S.) 9 p, 6. Koch (Franța) 8,5 p, 7. Șirov (U.R.S.S.) 8,5 p, 8. Manor (Israel) 8 p, ...11. Polgár Zsu. (Ungaria), ...50 participanți. În concurența feminină titlul a revenit, după cum era de așteptat, sovieticei Ketevan Kachiani cu 11,5 puncte. Ea a fost secundată de marea maestră I. Madl (Ungaria) 11 p, A. Galliamova (U.R.S.S.) 9 p, E. Zaiat (U.R.S.S.) și Arriba (Cuba) 8, 5 p, ...24 participanți.

MARGARETA MUREȘAN ■

Iolanda Balas:

„Important e să fii deasupra ștachetei”



— Nu se simțeau uimite de diferență ?

— Ne purtam atât de elegant și ne lega o prietenie atât de sinceră că nu mă puteam colinda nici măcar un gând. Și apoi mă preocupă nu cît realizează ele, ci cît pot eu în această aventură de a ridica ștacheta cît mai sus. Iacă mi-ar fi spus cineva că pentru doi-trei centimetri în plus ar trebui să fac de trei ori ocolul Pământului pe jos n-aș fi pregetat nici o clipă. Să luăm anul 1962. Eu am avut 64 de concursuri în care am sărit peste 1,80, în timp ce a doua clasată avea 1,75. Totdeauna am luptat cu mine însămi.

— Cred că întrecerea dumneavoastră de una singură, după ce adversarele ieșeau din concurs, era un spectacol unic. Fiecare public își dorea să vadă căderea recordului mondial chiar în fața sa.

— Îmi amintesc de un concurs la Varșovia. Tot stadionul, cu optzeci de mii de oameni scandă un fel de „Mulți ani trăiască” și „Nou record mondial”.

— Și ce-ați făcut ?

— Ce puteam să fac ? Am sărit 1,88, nou record mondial într-o atmosferă de extaz. Pentru mine aplauzele contau, dar cel mai emoționant era cînd, după un succes, mă întorceam acasă și pe aeroport mă așteptau cunoscuții și prietenii. Aveam sentimentul că aduc bucurie în casele oamenilor, că am împlinit ce așteptau cei douăzeci de milioane de compatrioți.

— Ar fi o nepolitete să vorbim despre rezultatele dumneavoastră fără să discutăm și despre antrenorul Ioan Söter, care v-a fost și partener de viață !

— Din 1952, Söter a fost an-

trenorul meu la Steaua, pe atunci C.C.A., și în rezultatele mele a fost și o mare parte din munca sa. M-a însoțit peste tot, poate că dacă ar fi fost alături de mine la Olimpiada din Australia aș fi avut trei medallii de aur. Era un om deosebit, un meseriaș, în sensul pur al cuvîntului. Pe lângă medaliile și laurii dobîndiți de mine, Söter s-a ocupat și de Viorica Viscoleanu pentru acei 6,82 obținuți în Mexic, de Csaba Dosza, medaliat cu argint la înălțime la Europenele din 1972 și de Cristian Eugen Popescu, cel care a sărit 2,31 în 1986.

— Viața particulară era numai și numai atletism ?

— Nu, nu, noi am fost mari amatori de muzică bună, de artă. Dar discutăm mult și uneori ajungeam la exasperare și îl întrebam, de ce trebuie să alerg de zece ori pe distanța de 150 de metri, sau de ce trebuie să facem antrenament în 1 ianuarie, cînd toată lumea doarme sau se odihnește ? Astea înțirau în preții victoriei.

— După atitea momente de tensiune nervoasă, după atitea concentrări și concursuri epuizante, ați rămas un om armonios ? Vă împăcați cu dumneavoastră ? Vă înțelegeți ? Nu vă complexați numele și renumele pe care la purtați ?

— A fost odată ! Cînd mi-ați spus de acest interviu v-am atras atenția că mă indoiesc dacă mai prezintă interes. A venit vremea fotbalului, a venit altă generație. Mulți n-au trăit anii aceia, unii abia dacă au auzit !

— Vă înșelați ! Sînteți în continuare unul dintre numele cele mai cunoscute în istoria atletismului, un nume de mare res-

pect al sportului românesc ! De ce ați renunțat la antrenorat ?

— Nu din comoditate ! Am lucrat doar trei ani și apoi am fost solicitat să lucrez la cabinetul metodic al clubului Steaua. Îmi place, este o muncă utilă, chiar foarte importantă, dar nu se apropie de incieștrarea trăită de sportiv și de antrenor în timpul concursului.

— Apropo de o discuție fierbinte în lume la această oră, ce vitamine și stimulente foloseați ?

— Of, dar erau alte vremuri. Noi foloseam vitamina C și B, 1, 6, 12, fosfobion, mere, portocale și, o să rideți, lapțișor de matcă. N-am cunoscut metodele perfecționate, perfecționare pus în ghilimele, bineînțeles. Anabolizantele nu existau iar anfetaminele din cauza efectului lor redus, de pînă la o oră, erau inutile la noi într-un concurs care dura și trei sau patru ore. Personal am fost totdeauna împotriva „chimizării” recordurilor în sport.

— Cu cine lucrați ?

— Cu alți uitați, foști campioni. Cu Dimancea, fost baschetbalist, cu voleibalistul Octavian Crețu, cu Sever Goran și Ștefan Achim, halterofilul. Poate că asta e unul din secretele clubului Steaua. Că se bazează pe oameni care au transpirat pe terenul de sport.

— L-am văzut și pe Carol Corbu !

— Carol Corbu este antrenorul coordonator al lotului de atletism, cum a fost Söter pe vremuri. Cristian Gațu este și el implicat, dar în fotbal.

CORNEL NISTORESCU ■



VREMEA

cum a fost
cum va fi

La multi meteoroologi amatori este foarte bine încetățenită ideea că atunci cînd presiunea atmosferică este ridicată, vremea este însoțită și deci lipsită de precipitații. Această idee nu este întru totul lipsită de o bază științifică pentru că, de multe ori, existența unui cîmp de presiune atmosferică ridicată în vecinătatea suprafeței terestre este asociată cu mișcări verticale descendente în atmosfera liberă. Aceste mișcări conduc la dispariția nebulozității și asigură deseri condiții de vreme frumoasă.

Și totuși, această asociere presiune atmosferică ridicată = vreme frumoasă este infirmată într-un număr considerabil de cazuri. În continuare ne vom opri la un exemplu de excepție: ploile torențiale consemnate în prima decadă a lunii octombrie 1972 (care au produs și unele inundații pe râurile din Oltenia și Muntenia) s-au realizat în exclusivitate pe fondul unui cîmp de presiune atmosferică ridicată — peste 760 mm coloană de mercur.

Cum este totuși posibil ca, timp de o săptămînă, în permanență vremea să rămînă umedă, cu ploi ce pe alocuri au depășit 200 l/m², iar barometrul nostru să arate mereu „vreme frumoasă” ? Explicația este oarecum simplă și ține de faptul că, de astă dată, factorii meteorologici semnificativi nu au fost determinați de cîmpul de presiune de la sol, ci de cel de la altitudine.

Astfel, la înălțimea de 5—6 km, s-a format o perturbație de presiune atmosferică foarte scăzută, staționară deasupra Peninsulei Balcanice, Mării Adriatice, Peninsulei Italice. Aerul cald și umed de deasupra Mării Mediterane a fost antrenat peste Alpii Dinarici către Carpați și cea mai mare parte a precipitațiilor s-a revărsat asupra Depresiunii Dunării Inferioare. Respectiva configurație sinoptică poartă denumirea de circulație de blocaj și joacă un rol foarte însemnat în evoluția situațiilor de vreme severă deasupra sudului și a estului României. Dacă această situație s-ar fi produs în ianuarie sau februarie și nu în octombrie, am fi asistat probabil la o iarnă doar cu puțin

mai liniștită decît cea din februarie 1954 !

Așadar, chiar dacă barometrul arată presiune crescută la nivelul suprafeței terestre, nu este sigur că vremea va fi frumoasă, după cum nici în cazurile în care presiunea este scăzută nu înseamnă neapărat vreme urită. În ambele circumstanțe la fel de importantă este și evoluția cîmpului de presiune atmosferică din altitudine. Și dacă ar fi numai aceasta... dar mai este semnificativă și evoluția temperaturii, a umezelii, vîntului etc. Toate trebuie privite într-o evoluție combinată, în interdependență permanentă și în interacție complexă cu suprafața subiacentă.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 28 SEPT.—4 OCT.

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m ²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	18÷23	7÷12	6÷11	39.0	Armăsești 1952	-3.5	Banloc 1970
Deal și podis	16÷22	5÷9	9÷11	35.0	Focșani 1952	-4.5	Bocău 1977
Depresiuni	16÷20	2÷6	10÷13	29.9	Intorsura Buzăului 1952	-10.0	Mercurea Ciuc 1977
Vl. Omul	4÷6	3÷1	18	15.4	1943	-13.7	1970
Litoral	19÷20	11÷12	5÷7	31.0	Constanța 1928	0.4	Constanța 1906

Compararea valorilor medii menționate în tabelul alăturat, cu datele pluviometrice sau termice ale unor intervale relatate în prezentul articol, vorbește de la sine despre caracterul de abateri de la regulă al acestor perioade.

În anul 1932, pe zone extinse din țară, maximele diurne au depășit pragul unei zile de vară. Componenta sudică a circulației aerului la sol, a adus peste țara noastră, mase de aer tropical. S-au înregistrat valori de 36,5°C la Seceleanu (Bărgan), 34,4°C la Călărași, 33,6°C la Timisoara, 33,5°C la Teacui, 33,0°C la Balaj. În anul 1952, regimul termic al primelor zile de octombrie a fost mult mai ridicat. Dintre cele mai mari valori menționăm: 39,0°C la Armăsești, 38,0°C la Tirgu Neamț, 38,2°C la Giurgiu, valori ce au rămas pînă în prezent recorduri lunare.

În intervalul 28 septembrie — 4 octombrie a.c., datorită formării unei perturbații ciclonice în Marea Mediterană și a accentuării peste Europa Centrală a unui talveg în altitudine, aspectul vremii va fi diferențiat în timp și spațiu. Instabilitatea atmosferică va fi accentuată în regiunile vestice și sud-vestice unde cerul va fi noros și va ploua, cu deosebire în prima parte a intervalului. În zona deluroasă și de munte cantitățile de apă pot fi mai însemnate. În celelalte regiuni, cerul va fi schimbător iar ploile se vor semna pe arii mai restrinse. Regimul termic va fi ușor mai ridicat decît cel climatologic; valorile maxime vor fi cuprinse în general între 17° și 25°C, iar minimele nocturne se vor încadra între 8° și 16°C. La munte și în depresiuni se va semna ceață.

Toată lumea face sport

● Cu opt luni înaintea primului fluier al turneului final al campionatului mondial de fotbal din Italia, problema principală a organizatorilor pare să devină cea a violenței spectatorescilor, o statistică alcătuită de ziarul italian Franco Dominici arătînd că de la începutul anului s-au înregistrat în rîndul „Tifosilor” 2 morți și 100 de răniți. „Faptul că victimele mafiei sînt de patru ori mai numeroase, scrie Dominici, nu trebuie să ne distrage atenția de la acest fenomen care planează ca o amenințare asupra Coppa del Mondo. Toate eforturile — considerabile — făcute de organizatori pentru buna desfășurare a competiției pot fi anulate de o mină de derbedei, care, înarmați ca pentru un război în toată regula, ar putea provoca incidente grave”. Fenomen pe care să se generalizeze în fotbalul occidental (vezi, în special, Olanda, ca să nu mai vorbim de „Hooligans” englezi, în stare să-și pericliteze pînă și echipa națională, ce s-ar putea să fie retrasă de la turneul final), violenta în tribunele și în jurul stadioanelor pune în pericol însăși existența sportului-rege. ● Organizatorii Jocurilor Olimpice de vară de la Barcelona, din 1992, se află într-o situație delicată: după publicarea unui anunț pentru angajarea de voluntari, au sosit nu mai puțin de 110 000 de cereri, pentru 11 500 de locuitori ! — Acum se caută, probabil, voluntari pentru trierea candidaturilor...

LUCIAN OPREA ■

COMPETIȚIA MARILOR RECOLTE

Unități cu producții record la hectar

La soia

IN JUDEȚUL BĂILA

- Intreprinderea Agricolă de Stat Dunărea — 6 570 kg.
- Intreprinderea Agricolă de Stat Tichilești — 6 550 kg.

La cartofi de toamnă

IN JUDEȚUL BĂILA

- Cooperativa Agricolă de Producție Tudor Vladimirescu — 94 300 kg.

La sfecla de zahăr

IN JUDEȚUL BĂILA

- Intreprinderea Agricolă de Stat Dunărea — 124 950 kg.
- Cooperativa Agricolă de Producție Bărăganu — 124 750 kg.

La porumb în cultură irigată

IN JUDEȚUL BĂILA

- Cooperativa Agricolă de Producție Batogu — 33 900 kg

La ceapă

IN JUDEȚUL HARGHITA

- Cooperativa Agricolă de Producție Sinmartin — 82 350 kg.

La tomate

IN JUDEȚUL BĂILA

- Stațiunea de cercetare și producție legumicolă Tudor Vladimirescu — 122 500 kg.

La struguri pentru vin

IN JUDEȚUL BĂILA

- Cooperativa Agricolă de Producție Scorțaru Nou — 21 708 kg.
- Cooperativa Agricolă de Producție Ciocile — 21 500 kg

La mere

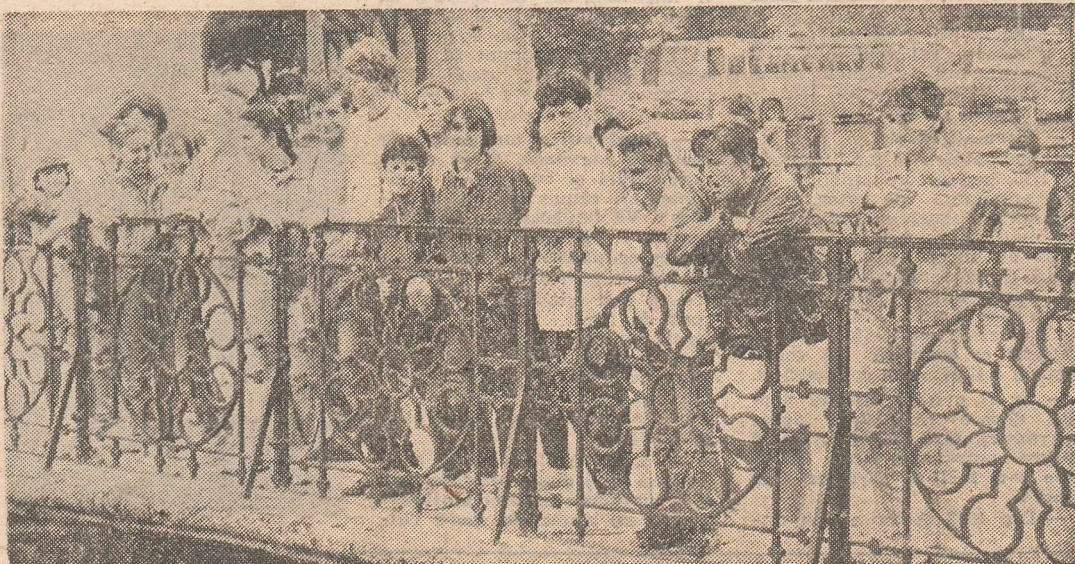
IN JUDEȚUL OLT

- Stațiunea de Cercetare și Producție Pomicolă Strejești — 40 200 kg

La prune

IN JUDEȚUL OLT

- Stațiunea de Cercetare și Producție Pomicolă Strejești — 19 500 kg



21 de tineri, din 7 țări ale lumii, într-o călătorie de peste 3 000 de kilometri în România.

Cursurile de cultură și civilizație românească organizate de Asociația „România” în fiecare vară au ajuns în acest an la a XVII-a ediție. 21 de tineri din 7 țări ale lumii s-au aflat, pentru 21 de zile, într-o călătorie lungă de peste 3 000 de kilometri prin țara noastră. Mulți dintre aceștia provin din familii care au rădăcini adânc înfipte în România; ei s-au întâlnit cu emoție, cu nostalgie cu țara și cu limba de baștină a strămoșilor lor. Altă categorie, distinctă, dar perfect integrată în grup, au constituit-o cei care învață limba română în țara lor, într-o formă sau alta de învățământ superior. Este cazul studenților de la cursul de limbă și literatură română al profesoarei Rodica Boțoman, de la Ohio State University, din Columbus, Statele Unite ale Americii (Joanne-Marie Clouse, Mary Füller și Molly Greenzalis), sau al lui Othmar Kolár și Albert Flade, de la Universitatea din Viena. Cursanților li s-au oferit nu lecții obișnuite în săli de clasă, examene și seminarii, manuale și cursuri, ci cunoașterea directă a frumuseților țării noastre, a culturii și a tradițiilor poporului român. Aceasta a câștigat, de altfel, și aprecierea unanimă a participanților, încântați de caracterul deschis, de permanentă comunicare, al cursurilor. În afară de contactul nemijlocit cu obiectul studiului, caracterul iti-

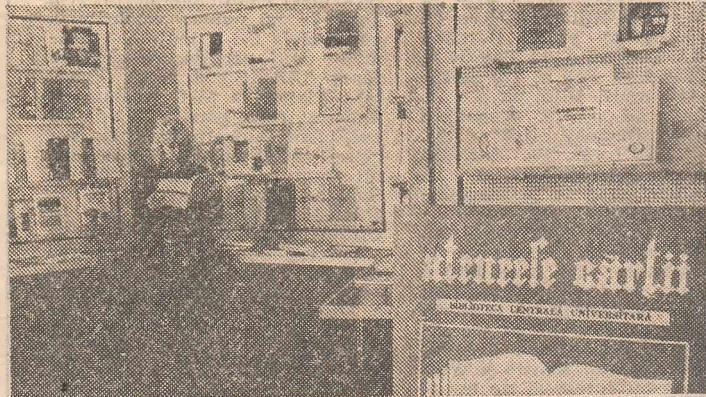
nerant al cursurilor a fost un alt argument de mare atractivitate. Cursurile s-au transformat într-o adevărată călătorie de studii, o vacanță activă, în timpul căreia oaspeții noștri au putut să cunoască o mare varietate de aspecte ale dezvoltării social-culturale a țării, spiritualitatea românească, viața de fiecare zi în sate și orașe, problemele cotidiene ale tinerilor, ideile lor despre lume și viață.

**„Vom reveni
cit de curind!”**

Mărturiile emoționante am putut înregistra de la fiecare participant. Cităm în continuare doar câteva dintre ele: „Nu se pot povesti în cuvinte sentimentele pe care le încercăm cunoscând țara străbunilor noștri. Ne regăsim, parcă, pe noi înșine, regăsindu-ne obirșia.” (Ariela Lupu — Israel); „Mă străduiesc continuu nu numai să asimilez organic valorile spirituale ale poporului român, dar și să fac tot ce îmi stă în putință pentru propagarea lor în lume.” (Ștefana Chitta — Austria); „Învățarea limbii române îmi este facilitată de cunoașterea prealabilă a francezei, dar acest contact direct de

trei săptămâni a însemnat mai mult decât orice.” (Benedikt Stegemann — R.F.G.); „Aveți o cultură minunată! Profesoara noastră reușise să ne insufle interesul pentru România, dar ceea ce am văzut aici depășește orice închipuire! Vom reveni cit de curind!” (Joanne-Marie Clouse — S.U.A.); „Mă pasionează istoria Transilvaniei și am fost deosebit de bucuros să văd la fața locului cum a fost rezolvată problema naționalităților conlocuitoare în România.” (Othmar Kolár — Austria); „Imbinarea programului instructiv cu distracțiile oferite a fost optimă. M-am simțit minunat” (Ioana Stavropoulou — Grecia); „Cînd eram bolnavă, cel mai bun medicament era să mă gândesc la România! Orice boală îmi trecea imediat! Sint pentru a treia oară aici și nu va fi deloc ultima!” (Michèle Gheysens — Belgia). Semnificativ este faptul că mai mulți dintre participanți nu se aflau la prima călătorie în România și marea lor majoritate și-au propus să revină pe cont propriu, împreună cu familiile sau prietenii și, evident, dacă va fi posibil, să se reîntâlnească, sub auspiciile Asociației „România”, cu noii prieteni cistigați în acest an. Noi îi așteptăm. Pe ei, și pe alții, asemenea lor! Acasă, în România!

PAUL NANCA
Fotografie de
RADU VINTILESCU



Expoziție de carte

Ținînd să marcheze începutul noului an universitar, Biblioteca Centrală Universitară a organizat în perioada 14-20 sep-

tembrie o interesantă expoziție — „Creativitate și valoare în învățămîntul superior bucurestean”, cuprinzînd cele mai importante volume, tratate universitare, cursuri și lucrări de sinteză realizate în ultimii ani.



Concurs

La concursul de muzică de dans pentru tineret — Costinești '89, cunoscuta solistă Loredana Groza a interpretat una din melodiile premiate „Dacă vrei” (locul III), compoziția lui Octav Firulescu, pe versuri de Dan V. Dumitriu.



Speacol

Stagiunea teatrală s-a redeschis la Teatrul Mic cu spectacolul **Arta iubirii**, un sensibil recital al mării actrițe Valeria Seciu, în regia Cătălinei Buzoianu. Înlăntuirea versurilor din autori de facturi diferite are ca punct de referință creația marelui poet latin, nemuritorul Ovidiu.



Flacăra. Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10 ; 17 60 20, interioare : Actualitatea politică : 25 60 ; Economie : 21 28 ; Cultură, știință, învățămînt : 14 57 ; Cetățenești : 14 53 ; Scrisori : 25 42 ; Reportaj-informații : 25 60 ; Sport : 14 53 ; Foto : 25 28 ; Secretariat de redacție : 21 23 ; Secretariat redactor șef : 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Cosa Scînteii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, presfir București, Calea Griviței nr. 64-66.